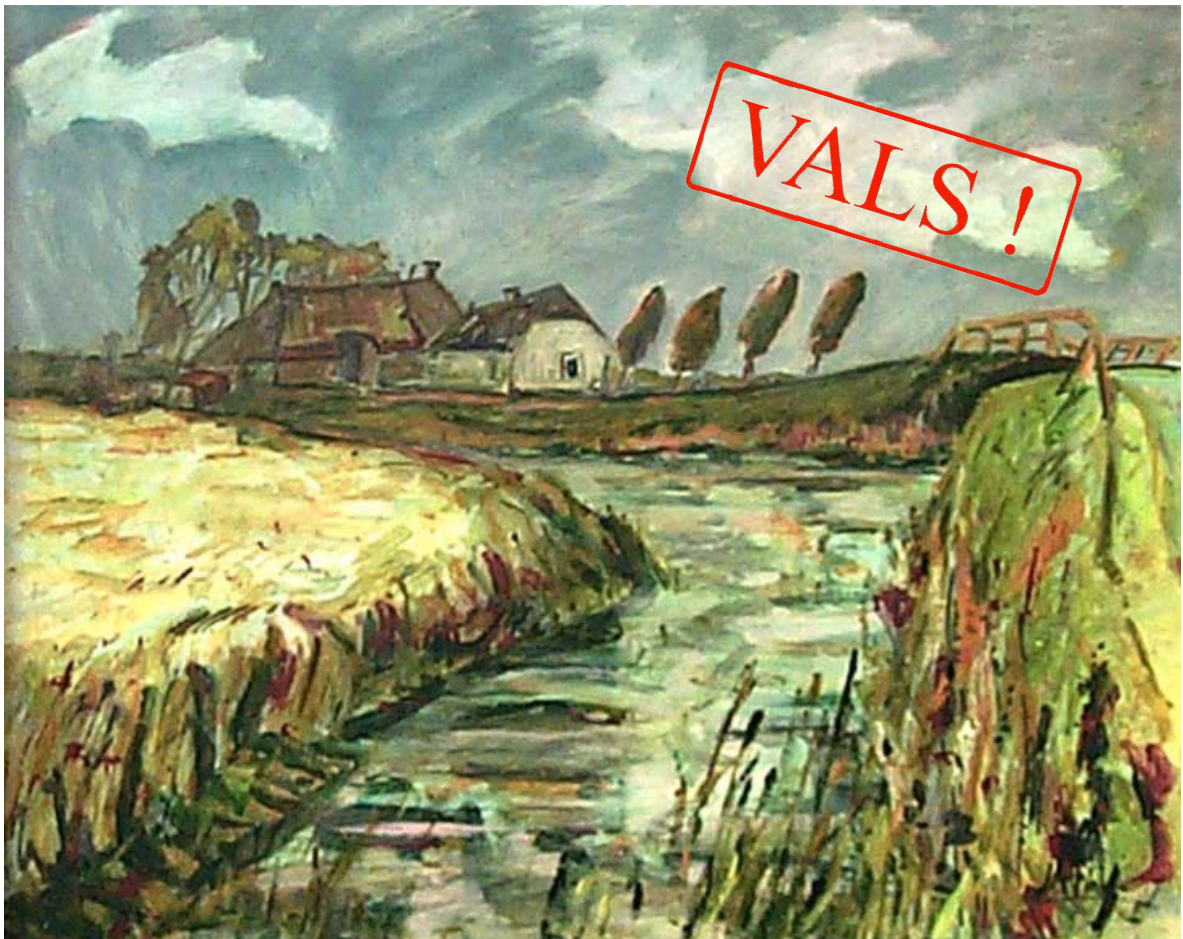

drs. Johan Lourens Meijering

Nachtmerrie van een kunstliefhebber

Altink-affaire I en II in “vogelvlucht”

valse "Altink"

Groningen, 13 juni 2007

Inhoud

	pagina
1 Inleiding Aanzet voor discussie	5
2 Voorgeschiedenis Altink-affaire I en II	8
3 Mijn pleidooi inzake de “Altink-affaire”, d.d. 4 oktober 2006	11
4 Een “doodsteek” voor de kunst Aantal vervalsingen die circuleren in de kunsthandel, veilingwezen en musea Enkele citaten uit de media Conclusie	16
5 Aantal vervalsingen van de “Groninger Ploeg” Enkele citaten uit de media Conclusie	17
6 Kenmerken vervalste (valse) “Ploegwerken” Enkele citaten uit de media	19
7 Anekdote. Het wondermiddel “kneedgom” en het portret “Naakt” van Jan Altink Enkele citaten uit de media Conclusie	20
8 Overzicht perspublicaties Altink-affaire periode 1991 t/m 2005	21
9 Samenvatting perspublicaties Altink-affaire periode 1991 t/m 2005	25
10 Enkele artikelen uit de media	29
10.1 Echt/vals. De Altink-affaire. Origine, nummer 1, 4 februari 1994	Altink-affaire I 29
10.2 Galeriehoudster Smithuis gefrustreerd over Altink-affaire. Officier van justitie mag hier straffeloos blunderen. Hollands Dagblad, woensdag 27 september 1995	Altink-affaire I 33
10.3 Steekspel over “erfenis” Groningse kunstenaarsgroep. Priegelen met Ploegers. Volkskrant [kunstbijlage], 5 oktober 2006	Altink-affaire II 36
10.4 Stichting in oprichting wil keurmerk. Zorgen over goede naam van schilderijen De Ploeg. Dagblad van het Noorden, 6 oktober 2006	Altink-affaire II 41
10.5 Commentaar. Valse kunst. De Groninger Gezinsbode, 11 oktober 2006	Altink-affaire II 42
10.6 Interview: Cor van Loenen, kunstschilder en omstreden Ploeg-verzamelaar. ‘Het gesodemieter moet nu eens ophouden’ Dagblad van het Noorden, 14 oktober 2006	Altink-affaire II 43

	pagina
10.7 'Valse kunst moet uit de handel worden genomen' Volkskrant, 16 november 2006	Altink-affaire II 45
10.8 Federatie wil valse kunst uit de markt halen. Het blijft een mening. Volkskrant [kunstbijlage], 16 november 2006	Altink-affaire II 46
11 Altink-affaire I en II: Feiten op een rij gezet, periode 1991 t/m 2007	52
12 Enige citaten uit de media Altink-affaire I en II	63
12.1 Enige citaten uit de media Altink-affaire I (1991 t/m 1995)	63
12.2 Enige citaten uit de media Altink-affaire II (2003 t/m 2007)	66
13 Overzicht data strafrechtelijke procedure Altink-affaire II Gerechtshof Leeuwarden, Strafsector Behandeling klacht artikel 12 Wetboek van Strafvordering Klachtnummer: 05/00231	68
13.1 Brief van Meijering aan Gerechtshof Leeuwarden, Strafsector, d.d. 31 augustus 2006	70
14 Informatie Gerechtshof Leeuwarden: "Klacht inzake artikel 12 van het Wetboek van Strafvordering"	77
15 Overzicht data civielrechtelijke procedure Altink-affaire II Rechtbank Assen, Sector Civilrecht , Zaaknummer: 52024/ HA ZA 05-408	78
15.1 Taxatierapport Cornelis Buijsert, d.d. 5 september 2006	80
16 Smaad en smaadschrift ??	82
16.1 Proces-verbaal van aangifte Politie Drenthe/Wijkeenheid Midden Drenthe Mutatienr: PL033A/05-156318 Aangifte wegens smaad en smaadschrift tegen kunstexpert Auke van der Werff en kunstliefhebber Meijering door Cor van Loenen, d.d. 4 juli 2005	82
16.2 Proces-verbaal van verhoor, opgemaakt door de Regiopolitie te Groningen, d.d. 26 oktober 2005. Verhoor Meijering.	86
16.3 Brief van Meijering aan Openbaar Ministerie, Arrondissementsparket in Assen, d.d. 30 november 2006	88
16.4 Brief van Openbaar Ministerie, Arrondissementsparket Assen, d.d. 4 december 2006	89
16.5 Overzicht data aangifte wegens smaad en smaadschrift	90
17 Concept-manifest de "Ploeg-affaire", d.d. 24 november 2006	91
18 Uitspraken rechtzaken	93
18.1 Uitspraak Gerechtshof Leeuwarden inzake de Altink-affaire II, d.d. 22 januari 2007 Behandeling klacht artikel 12 Wetboek van Strafvordering Klachtnummer: 05/00231	93
18.2 Uitspraak Rechtbank Assen inzake de Altink-affaire II, d.d.? Sector civielrecht Zaaknummer: 52024/HA ZA 05-408	98

	pagina
19 Artikelen uit de media in 2007	99
19.1 Schilder Van Loenen weer vrijuit Volkskrant [kunstbijlage], 24 januari 2007	Altink-affaire II 99
19.2 Dagboek van donderdag 25 januari 2007 Internet www.misdaadjournalist.nl, d.d. 25 januari 2007	Altink-affaire II 100
19.3 Vraag & antwoord ?! 'Dit is een vrijbrief voor oplichters' Dagblad van het Noorden, 25 januari 2007	Altink-affaire II 101
19.4 Gedicht van de week: Johan Meijering Dé Krant van Groningen, 7 februari 2007	Altink-affaire II 103
19.5 [achtergrond] Digitaal echtheidsonderzoek naar schilderijen Meesterwerk in getallen Volkskrant [kunstbijlage], 22 februari 2007	Altink-affaire II 104
20 BIJLAGEN	110
20.1 Voorkant en pagina 85 boek: " Valse kunst. Hoe de kunst koper bedrogen wordt "; Sander Kooistra en Ard Huiberts. Uitgave in 2003; Uitgeverij L.J.Veen	110
20.2 Achtergrond (ex)collectie "Ploegschilderijen" echtpaar Van Loenen Enkele citaten uit de media	112
20.3 Curriculum vitae Cor van Loenen. Bron: www.artindex.nl	115
20.4 Onderzoeksmethoden	116
20.5 Adressenlijst deskundigen	117
20.6 Curriculum vitae Henk Bodewitz. Bron: www.deraadgeverintra.nl	120
20.7 Samenstelling leden initiatiefgroep "Ploeg-affaire"	121
20.8 Brief aan het management van de Kunstacademie Minerva te Groningen, d.d. 25 november 2006	122
20.9 Brief aan het bestuur van de Federatie Taxateur Makelaar Veilinghouders (TMV) te Amsterdam, d.d. 26 november 2006	123
20.10 Informatie symposium "Echt-Vals", d.d. 18 januari 2007 te Amsterdam	124
20.11 Geraadpleegde literatuur	125
20.12 Verzendlijst dossier " Nachtmerrie van een kunstliefhebber "	126

Inleiding

Aanzet voor discussie

In het Van Dale-woordenboek “Hedendaags Nederlands” wordt kunst omschreven als: “het creatief en orgineel tot uiting brengen van gedachten of gevoelens op vaak ontroerende of schokkende wijze”.

Als kunstliefhebber en voormalig kunstverzamelaar ben ik ongewild in aanraking gekomen met het fenomeen “valse – onechte – niet goede – nep” kunst. Ik gun – als bedrogen-kunstliefhebber – niemand deze ervaring, deze nachtmerrie!

Mij resteert niet anders dan deze belevenis met anderen te delen, in de verwachting andere kunstliefhebbers en al diegenen die kunst en cultuur hoog in het vaandel hebben staan te waarschuwen. **Een oproep wordt gedaan aan allen, die verantwoordelijkheid dragen en voelen om de krachten te bundelen om “list en bedrog” in de kunstwereld zoveel mogelijk uit te sluiten. Het is ook een dringende oproep om vervalsers en handelaren in valse kunst geen kans meer te geven!**

Door mij in een korte tijd te verdiepen in deze materie en een aantal suggesties naar voren te brengen (hoofdstuk 4: “Mijn pleidooi inzake de Altink-affaire”) hoop ik met dit dossier een bijdrage te kunnen leveren aan een brede maatschappelijke discussie, een discussie die noodzakelijk is! U wordt als het ware meegenomen in de “keuken” van de kunstwereld.

Zo ben ik enorm geschrokken van de percentages die genoemd worden door kunstexperts in de media over “vals” werk wat in de kunstwereld in omloop is. In ieder geval wat bij veilinghuizen onder de hamer komt en al die werken die inmiddels in musea een (definitieve) plek hebben verworven. **Percentages worden genoemd tussen de ca. 15 en 40 procent!** (hoofdstuk 5: Aantal vervalsingen die circuleren in de kunsthandel, veilingwezen en in musea). We nemen als reëel uitgangspunt een percentage van 20 en maken even een vergelijking met een ander product, bijvoorbeeld een pakje roomboter. Je gaat als consument een supermarkt binnen om je pakje roomboter te kopen. Als je als consument zou weten, dat van alle vijf pakjes roomboter er altijd één bedorven is – waar je bovendien (ernstig) ziek van wordt – dan ligt het toch voor de hand dat geen consument meer naar die supermarkt zal gaan. In ieder geval niet om daar zijn pakje roomboter te kopen. Er zal bij die consument geen vertrouwen meer zijn. Naar alle waarschijnlijkheid zal hij helemaal geen roomboter meer kopen, maar overgaan op een geheel ander product! Ook zal hij zijn negatieve ervaringen delen met zijn familie, vrienden, burens, collega's. Kortom er volgt een kettingreactie en een stroom van negatieve publiciteit. Gelukkig hebben we dan nog een keuringsdienst van waren, die ongetwijfeld snel en adequaat zal ingrijpen!

Terugkomend op de **ontoelaatbare praktijken in de kunstwereld** – waar grote belangen op het spel staan en zeer veel euri's in om gaan – wordt het de hoogste tijd dat er wordt ingegrepen, **“de maat is vol”**. Het zal toch voor een ieder duidelijk zijn, dat wat hier gebeurt uit den boze is, dat deze vorm van gewetenloze criminaliteit niet kan, dat dit aan banden moet worden gelegd!

Uiteindelijk heeft de kunstliefhebber, de consument, de kunst koper een belangrijke stem.

Het is dan ook noodzakelijk dat die consument wettelijke bescherming ontvangt!

Het moet toch niet zo zijn, dat galerieën en kunstveilingen niet meer bezocht worden, omdat de kunstliefhebber kopschuw is geworden en dat musea niet meer bezocht worden, omdat de kijker het vermoeden heeft, dat hij naar een groot deel nepkunst zit te kijken!

Een ieder weet, dat er in de praktijk vaak iets ernstigs moet gebeuren, voordat er wezenlijke, ingrijpende veranderingen plaatsvinden, voorbeelden te over. Laten we niet de ogen sluiten voor dit **maatschappelijke probleem**, met elkaar de handen ineenslaan, nu het nog kan! De tijd tikt immers door..... **voor iedereen!**

Laat een ieder zijn of haar geweten spreken! Een oproep dus aan alle betrokkenen om uit de wachtkamer te stappen, een ivoren toren te verlaten en terug te keren naar de basis, een plek waar geen ruimte meer is voor “list en bedrog”; waar beroepsvervalsers en handelaren in valse kunst verbannen worden!

De echte kunstliefhebber, kunstkijker, kunst koper wil geen nepkunst, wil kunnen genieten van het pure, reine, onbedorvene, authentieke en wil juist verschoond blijven van alles wat te maken heeft met “list en bedrog”. Bovendien wil die koper een aankoop doen op basis van vertrouwen en er ook op kunnen rekenen dat een verkopende partij staat voor zijn waar!

Natuurlijk is in de zgn. Altink-affaire mijn hoop ook gevestigd op Justitie, dat ereindelijk recht wordt gedaan. Initiatieven op het gebied van zowel wetgeving als in de onderwijs sfeer – oprichting van een specifieke opleiding – lijken onontkoombaar.

Verheugend is het feit, dat de Federatie van Makelaars Taxateurs en Veilinghouders (TMV) eveneens van mening is dat valse kunstwerken uit de handel kunnen worden genomen en initiatieven heeft aangekondigd op het gebied van wetgeving, aldus de Volkskrant op 16 november 2006, pagina 17.

Moge het jaar 2007 een jaar worden, waar een serieuze start wordt gemaakt met het bestrijden van de ernstige “vervuiling” in de kunstwereld. Een breed pakket aan maatregelen is noodzakelijk. Een te organiseren symposium met alle disciplines zou een goed vertrekpunt kunnen zijn.

Wat beoogt dit document en voor wie is het samengesteld?

Zoals reeds eerder vermeld, kan dit dossier gezien worden als een bijdrage om een maatschappelijke discussie op gang te brengen. Het document is vooral bedoeld voor al diegenen, die de kunst een warm hart toe dragen en die een bijdrage willen leveren – in welke vorm dan ook – om vervuilde culturele erfgoederen op te schonen, te verschonen van vals werk, alsmede te zorgen dat er een klimaat wordt gecreëerd waar ook de consument, de kunstliefhebber zich “veilig” voelt. Ook kan dit dossier een functie hebben als “naslagwerk”; mogelijk kan het U of anderen ook inspireren om actie te ondernemen!

Het zal een ieder die dit werkstuk onder ogen krijgt ook duidelijk zijn, dat het dossier niet “af” is. Het is een (persoonlijke) weergave, een momentopname van een proces dat in beweging is.

Hoofdstuk 2 geeft inzicht in de Altink-affaire.

Hoofdstuk 3 is een spontane, emotionele reactie van de kunstliefhebber, nadat hij erachter komt, dat hij is opgelicht door zijn “beste vrienden” en hij vervolgens in een nachtmerrie belandt.

De hoofdstukken 4 t/m 10 geven met name enig inzicht in het aantal kunstvervalsingen en kenmerken van vervalste (valse) Ploegwerken en de vele jarenlange publicaties in de media over de Altink-affaire.

In hoofdstuk 11 is deze affaire in chronologische tijdsvolgorde op een rij gezet.

De hoofdstukken 13 t/m 15 geven inzicht in de lange weg van procederen, een weg van veel geduld en volhouden!

Hoofdstuk 16 geeft inzicht in een strafrechtelijke “zijsprong” van de Altink-affaire en het verloop daarvan – een afleidingsmanoeuvre – namelijk de aangifte wegens smaad en smaadschrift.

Het opgenomen concept-manifest in hoofdstuk 17 is een vervolg op “Mijn pleidooi inzake de Altink-affaire”, opgenomen in hoofdstuk 3.

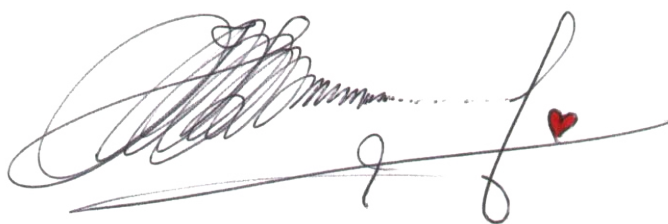
De hoofdstuk 18 omvat de uitspraak van het Gerechtshof Leeuwarden (strafrecht).

Hoofdstuk 20 sluit dit dossier af met twaalf bijlagen.

Tot slot wil ik mijn oprechte dank uitspreken aan al diegenen, die – in welke vorm dan ook een bijdrage hebben geleverd aan dit dossier en die mij tot steun zijn geweest!

Niet onvermeld wil ik laten, dat ik alléén verantwoordelijk c.q. aansprakelijk ben voor zowel de samenstelling als de inhoud van dit werkstuk!

De inhoud van dit dossier, alsmede een uitgebreide versie met onder meer een zesenzeventig tal publicaties uit de media over de ‘Altink I-affaire’, alsmede al het aanvullend bewijsmateriaal door mij verzonden aan het Gerechtshof Leeuwarden in het kader van het Nederlands strafrecht staan vermeld op bijgevoegde CD en is derhalve voor de geïnteresseerde lezer bedoeld als ‘naslagwerk.’

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Johan L. Meijering', followed by a red heart symbol. The signature is written over a horizontal line.

drs. Johan L.Meijering

Alles uit dit dossier mag worden vereenvoudigd of openbaar worden gemaakt door middel van fotokopie, druk, microfilm of op welke andere wijze dan ook, **mits bronvermelding**.

Voorgeschiedenis Altink-affaire I en II

In het begin van de jaren '90 was de Drentse schilder Cor Van Loenen uit Beilen betrokken bij wat thans bekend staat als de “**Altink-affaire**”. Van Loenen werd er van verdacht schilderijen van schilders van “De Ploeg” te vervalsen, dan wel vervalsingen van dergelijke schilderijen te verhandelen. Het Openbaar Ministerie heeft uiteindelijk besloten de zaak tegen Van Loenen te seponeren wegens onvoldoende aanwijzing van schuld. In 1997 kwam Johan Meijering, danser (Argentijnse Tango) uit Groningen en voorheen hobbymatig kunstverzamelaar in contact met het echtpaar Van Loenen en zijn partijen met elkaar bevriend geraakt. Vol overtuiging vertelde het echtpaar Van Loenen over het onrecht, dat hen zou zijn aangedaan door de “Altink-affaire.” Ondanks een financiële genoegdoening van het Openbaar Ministerie, zou deze kwestie de Van Loenens zeer veel geld hebben gekost. Wegens gebrek aan financiële middelen wenste het echtpaar Van Loenen over te gaan tot verkoop van enige “Ploeg-schilderijen”.

Meijering raakte overtuigd van de juistheid van het relaas van het echtpaar Van Loenen. Door de “Altink-affaire” waren de Van Loenens “besmet”, waardoor zij zelve moeizaam kunstwerken op de markt kon brengen. Voorts had het echtpaar Van Loenen dringend financiële middelen nodig.

Meijering heeft van het echtpaar Van Loenen gekocht onder andere een tiental schilderijen. Tussen partijen is **schriftelijk overeengekomen** dat, als **onderdeel van de garantie van echtheid van de schilderijen**, het echtpaar Van Loenen bereid is de werken “te verruilen/verrekenen tegen vergelijkbare waarde c.q. de waarde, waarvoor heden de collectie is aangekocht, vermeerderd met wettelijke renten.”

Garantie/mededelingen echtpaar Van Loenen

De Van Loenens garandeerden, dat de schilderijen authentiek zouden zijn, in ieder geval, dat deze schilderijen afkomstig zouden zijn van de schilders, wiens naam op deze werken staat vermeld. Ter staving van de stelling dat **sprake** zou zijn **van authentieke werken**, heeft het echtpaar Van Loenen aan Meijering **een taxatierapport** ter hand gesteld, opgesteld door de heer Auke van der Werff d.d. 2 augustus 1993, waarin een aantal van de te verkopen schilderijen wordt getaxeerd. De heer A.W. van der Werff is jarenlang werkzaam geweest bij het gerenommeerde veilinghuis Sotheby's in Amsterdam, beëdigd taxateur en makelaar in kunst en als zodanig te kwalificeren als deskundige.

Onder andere op basis van dit van Van Loenen verkregen rapport, heeft Meijering tot aankoop van de schilderijen besloten.

Onjuiste inlichtingen; achterhouden van informatie

Het is Meijering **achteraf gebleken**, dat het echtpaar Van Loenen onjuiste inlichtingen heeft verschaft en informatie heeft achtergehouden. De heer Van der Werff heeft Meijering per brief op 17 mei 2003 medegedeeld, op welke wijze het rapport voornoemd tot stand is gekomen en welke contacten hij nadien met betrekking tot dit rapport met de Van Loenens heeft gehad.

Ontdekking vervalsing

Meijering heeft nadien aan een derde, nader te noemen “de nieuwe koper” de litigieuze schilderijen verkocht. Het Groninger Museum was op dat moment een tentoonstelling aan het voorbereiden van de schilder Jan Wiegers. Op één van de litigieuze schilderijen staat de naam J. Wiegers. Een medewerker van de nieuwe eigenaar nam – **op advies van Meijering** – contact op met het Groninger Museum en deelde mede dat zij in haar collectie een schilderij van Jan Wiegers had. De nieuwe koper was bereid het schilderij uit te lenen aan het Groninger Museum. De conservator van het Groninger Museum, de heer H. Steenbruggen – bij uitstek deskundig op het gebied van De Ploeg – heeft dit schilderij bestudeerd en constateerde dat dit schilderij niet afkomstig kon zijn van Jan Wiegers. De overige schilderijen heeft de heer Steenbruggen eveneens bestudeerd en concludeerde dat de schilderijen niet afkomstig konden zijn van de schilder wiens naam op de werken stond afgebeeld. De nieuwe eigenaar heeft nadien de koopovereenkomst ontbonden. Meijering heeft de door hem verkochte schilderijen direct teruggenomen en deze zijn thans nog in zijn bezit.

Deskundigenrapport en overige informatiebronnen

Naar aanleiding van de bevindingen van de heer Steenbruggen heeft Meijering de schilderijen voorgelegd ter beoordeling aan andere deskundigen. Zo heeft onder meer J.R.H. van den Hende uit Haren (Gr.), op 28 oktober 2002 een taxatierapport opgesteld. Ook de bekende Groninger galeriehouders Richard ter Borg en Sibbele Ongering hebben de 10 schilderijen bekeken.

Alle deskundigen komen tot dezelfde conclusie. De schilderijen zijn niet afkomstig van de schilders, wiens naam op de werken staat vermeld!

In het jaar 2003 kwam het boek “VALSE KUNST, hoe de kunst koper bedrogen wordt” van de hand van Sander Kooistra en Ard Huiberts uit. Op pagina 85 van dit boek staat de afbeelding van “Gronings Landschap”, één van de tien door het echtpaar Van Loenen aan Meijering verkochte schilderijen!! Op pagina 189 van dit boek wordt een verklaring gegeven van de werkwijze van de schrijvers. Zij delen mede dat de in dit boek afgebeelde valse werken afkomstig zijn uit de “vals-archieven” van gerenommeerde handelaars, musea, auteurs van oeuvre catalogi, beëdigd taxateurs en veilinghuizen. De afgebeelde werken zijn daarnaast gewaardeerd en gekwalificeerd door andere experts en specialisten van de betreffende (vermeende) kunstenaar. Alleen wanneer er consensus bestaat over de valsheid van een werk, hebben de schrijvers de afbeelding als een vals werk in het boek opgenomen.

Op **25 maart 1994** is in het (toentertijd genaamde) Nieuwsblad van het Noorden verslag gedaan over de “Altink-affaire”. Uit dit artikel blijkt dat het **schilderij “Heuvellandschap”** (schilderij **ook wel genaamd “Pic de Luc”**) in het kader van de strafrechtelijke vervolging door deskundigen van het Gerechtelijk Laboratorium als **“vals”** is aangemerkt. Meijering gaat er vanuit, dat het echtpaar Van Loenen van dit standpunt van het Gerechtelijk Laboratorium op de hoogte was. Meijering kende dit krantenbericht niet, noch heeft het echtpaar Van Loenen Meijering daarop gewezen.

Per aangetekende brief van 30 januari 2003 heeft Meijering het echtpaar Van Loenen van bovenstaande op de hoogte gesteld en restitutie van de koopsom, vermeerderd met wettelijke rente, gevorderd. Voorts heeft Meijering alle deskundigenrapporten aan (de raadsman van) het echtpaar Van Loenen ter beschikking gesteld.

Van Loenen was niet bereid de koopsom te restitueren, als gevolg waarvan Meijering genoodzaakt was deze kwestie voor te leggen aan de bevoegde rechter!

Meijering voelt zich door deze affaire in eer en goede naam aangetast!

drs. Johan L. Meijering
Nieuwe Boteringestraat 72
9712 PP Groningen

Tel. 06 - 53 72 81 57
Mobile: 06 - 53 72 81 57
www.tangointhedark.nl
E-mail: johanmeijering@home.nl

Groningen, 4 oktober 2006

Mijn pleidooi inzake de “Altink-affaire”

Kunst neemt overal ter wereld een belangrijke plaats in. Zo werd in 2004 het schilderij “De schreeuw” van de Noorse kunstschilder Edvard Munch (1863-1944) gestolen uit het museum. De shock was wereldwijd groot. Onlangs (2006), is dit schilderij weer boven water gekomen. Het werd direct weer **wereldnieuws**. De vreugde groot, de rust teruggekeerd!

Wat dichter bij huis hebben we te maken met een **bijzonder cultureel erfgoed**, het erfgoed van het kunstenaarsgenootschap “**De Groninger Ploeg**”. Dit erfgoed wordt al jaren “**bedreigd**”.

“Kunsthandelaren en veilinghuizen in Nederland worden in toenemende mate geconfronteerd met **valse schilderijen van Jan Altink**, ooit één van de prominente leden van het Groninger kunstenaarsgezelschap “De Ploeg” en “In kunstkringen gaat al langer het verhaal dat schilderijen van Ploeg-leden op grote schaal worden vervalst. Een ontwikkeling die is begonnen, nadat de prijzen van deze Groninger kunststroming vorig jaar plotseling enorm stegen.” (citaten uit: “Nieuwsblad van het Noorden”, 25 mei 1991, pagina 1).

“Nu is er heel veel respons. Meer dan ooit. Ploeg-schilderijen worden soms voor absurde prijzen aangeboden. Jan Altink wordt zelfs vervalst. Groter eer kan men een kunstenaar nauwelijks bewijzen. Ook die respons zal eens weer verflauwen. Het is alleen te hopen dat tegen die tijd het beste wat er rest van het werk van Ploeg-leden dan museaal op de een of andere manier in veiligheid zal zijn gebracht.”

Citaat uit boek: “De Ploeg 1918-1941. De hoogtijdagen”, Cees Hofsteenge,
1993, ISBN 90-5477-009-0;

“Woord vooraf”, **prof. dr. Henk van Os, directeur Rijksmuseum, Amsterdam;**
pagina 8

Waar gaat het over ?

In feite gaat het hier om de kwaliteit, onafhankelijkheid en integriteit in ons bestaan. In dit specifieke geval gaat het om een teken van "verval," een maatschappelijk probleem, dat vraagt om een grondige analyse en een adequate aanpak. **In de rechtsstaat waarin wij leven zie ik het als burger dan ook mijn taak, bovendien mijn plicht om andere burgers te beschermen tegen geraffineerde oplichterpraktijken.** Ik ben oprecht van mening, dat het willens en wetens op de markt brengen – d.w.z. **met boze opzet** – van **onechte kunst** onmiddellijk moet stoppen. Hier zijn vele redenen voor aan te voeren.

Allereerst is het voor de benadeelde, de koper, erg confronterend om erachter te komen dat je opgelicht, beduveld wordt. Het is een pijnlijke en emotionele kwestie, die een zwarte bladzijde in je leven veroorzaakt.

In het leven echter, moet je constant keuzen maken. Bij een dergelijke kwestie zijn in ieder geval de volgende opties mogelijk, tenminste als je **niet** in het reine kunt komen met de verkoper.

- 1 doe net of je neus bloed en verkoop de "rommel" door;
- 2 breng de onechte waar linea recta naar de vuilverbrandingsoven, **het "crematorium voor valse kunst"** en voorkom daarmee, dat deze werken tegen veel euro's weer op de markt worden gebracht;
- 3 schenk de werken aan het museum "Valse Kunst";
- 4 begin een civiele procedure om te proberen je investment terug te krijgen;
- 5 doe aangifte bij de politie, omdat je wilt, dat er recht wordt gedaan en dat de schuldige wordt gestraft.

Ik heb – zonder voorbehoud – voor de opties 4 en 5 gekozen.

Maatschappelijk belang kunstkring de "Groninger Ploeg"

Het hoeft geen betoog, dat deze kunstkring zowel regionaal als landelijk grote bekendheid geniet. Met name de noorderlingen en in het bijzonder de Groningers zijn trots op hun "Ploegers".

Niet voor niets heeft het Groninger Museum een grote "Ploegcollectie". Belangrijk is, dat dit **unieke culturele erfgoed** beschermd en afgeschermd wordt, dat de authenticiteit blijft bestaan en het "pure" in ere wordt hersteld. Dit betekent, dat dit oeuvre niet (verder) vertroebeld en besmet mag worden met valse werken! Vervalsingen veroorzaken een enorme schade op velerlei terreinen. Het is uitermate schadelijk voor ons nageslacht (die we hiermee niet kunnen opzadelen!!); het galerie – en veilingwezen; voor de musea, collectioneers (die in grote verwarring worden gebracht!!) enz. Het is **respectloos en gewetenloos, een "verkrachting"** binnen eigen gelederen van een bijzonder cultureel erfgoed, een "doodsteek" voor de kunst, waardoor – door **vermenging** van echte en onechte werken een **devaluatie** plaats vindt nu en vooral in de (nabije) toekomst!!

Het vervalsen van beeldende kunst en/of het handelen in vervalste kunst is ook een **belediging, een laffe daad** jegens al diegenen die zichzelf niet meer verdedigen kunnen en hun nageslacht. **Het**

toont bovendien **weinig zelfrespect**. Net als bij bijvoorbeeld een bodemvervuiling, die ontreinigd/verschoond moet worden, zal ook in deze materie **gesaneerd** moeten worden!

Wat is er nodig om vervalsingen te lokaliseren en te beteugelen?

Het zal duidelijk zijn, dat ik in dit korte betoog geen pasklare antwoorden heb. Op velerlei terreinen in ons leven worden we geconfronteerd met problemen. Zo zal een medicus zich beraden, hoe hij een tumor, een kankergezwell te lijf zal gaan.

We hebben hier met een "plaag", een "gezwell" te maken, waarvan het de allerhoogste tijd is om dit onder ogen te zien. Het volgende citaat uit het Nieuwsblad van het Noorden op 7 december **2001**, pagina 21 spreekt boekdelen: "Een andere expert die, tot zijn grote ergernis, vaak met valse Ploegwerken wordt geconfronteerd is de stad-Groninger, in "De Ploeg" gespecialiseerde kunsthandelaar Richard ter Borg. Regelmatig wordt zijn expertise ingehuurd door veilinghuizen in het westen. **"Laatst moest ik vijftig Ploegschilderijen taxeren voor een veilinghuis in het westen. Niet één was goed"**.

Er vanuit gaande dat vorenstaande de waarheid is, kan je toch niet anders concluderen, dat dit **ontoelaatbaar** is, dat **er moet worden ingegrepen!** De "plaag", het "gezwell" rond vervalsingen van de "Groninger Ploeg" speelt in ieder geval zo'n 15 jaar. **Het wordt hoogtijd, dat dit radicaal stopt!** De vraag hierbij is, wie neemt het initiatief, wie steekt zijn of haar nek uit? Zitten alle betrokkenen op elkaar te wachten? Of hebben wij met elkaar als fervente liefhebbers der schone kunsten (room)boter op onze hoofden?

Of met de woorden van mr. Hamer te spreken: **"Het is de taak van justitie om systematische kunstvervalsing en ontwrichting van de kunsthandel op te sporen en te veroordelen."**

(citaat: "Hollands Dagblad", 27 september 1995)

Wat moet er gebeuren?

Mijns inziens moet er zo snel mogelijk een brede maatschappelijke discussie op gang gebracht worden. Het organiseren van een themadag, congres kan een eerste aanzet betekenen.

Er moet worden nagedacht over op welke wijze malafide praktijken moeten worden aangepakt en hoe men kan voorkomen dat deze ontstaan.

1 Een breed pakket aan (overheids) maatregelen is noodzakelijk:

Te denken valt b.v. aan: een **inventarisatie** van wat er aan cultureel erfgoed aanwezig is en waarvan vaststaat, dat dit oorspronkelijke werken zijn (te beginnen met Altink, Dijkstra en Wiegers). Hierbij kunnen kinderen, familieleden, vrienden van overleden Ploegschilders een ondersteunende rol vervullen.

2 Krachtenbundeling in het veld van galerie- en veilingwezen, alsmede musea in samenwerking en ondersteuning van b.v. de Rijksuniversiteit Groningen (kunstgeschiedenis) en/of Hanzehogeschool en bijvoorbeeld een actieve rol van het **Groninger Museum** zou hierbij wenselijk zijn.

3 Een meldingssysteem opzetten met waarborgen voor strikt vertrouwelijke (anonieme) informatie (vergelijking met "vertrouwensarts").

- 4 Uitwisseling van gegevens middels **het opzetten van een databank** (landelijke coördinatie).
- 5 (Van overheidswege) **eisen stellen aan het vak van veilingmeester** (Iedere meerderjarige kan zich veilingmeester noemen en veilingen uitvoeren!).
- 6 **Alle kunstveilingen dienen onder toezicht** te staan van het **notariaat**.
- 7 Bezoekers van kunstveilingen verplicht stellen zich te **legitimeren**.
- 8 Een “**pasjes-systeem**” instellen ter voorkoming van malafide praktijken (opgeven valse naam e.d.).
- 9 **Inbrengers** bij kunstveilingen **verplichten** een recent opgemaakt en **origineel rapport van echtheid (taxatie) in te leveren** bij bijvoorbeeld taxatiewaarden van meer dan Euro 500,00.
- 10 Diegenen, waarvan onomstotelijk bewezen is, dat hij/zij zich schuldig heeft gemaakt aan het vervalsen van kunst dan wel het handelen in valse kunst – **vervalsers en handelaren van deze praktijken dus – op een “zwarte lijst” plaatsen en voor bezoeken aan galeries, kunstveilingen, musea voor het leven uitsluiten**.
- 11 Door politie/justitie inbeslaggenomen valse kunst vernietigen en/of bij civiel-rechtelijke procedures een **bijkomende straf** opleggen: vernietiging van de valse kunstwerken.
- 12 Een **commissie van deskundigen samenstellen**, die de problemen gaat inventariseren en advies kan uitbrengen (b.v. minister Pechtold als voormalig veilingmeester om advies vragen).
- 13 **Aanbeveling** verdient, dat het **oeuvre van hedendaagse kunstenaars** goed gedocumenteerd en (standaard) dubbel gesigneerd wordt, zowel aan de voorzijde als aan de achterzijde, alsmede vermelding van datum en locatie, aangevuld met een door de vervaardig(st)er van het kunstwerk handgeschreven “certificaat van echtheid”, dit om malafide praktijken thans en in de toekomst uit te sluiten.
- 14 Voor al deze activiteiten is geld nodig, de oprichting van een **fonds** voor dit doel is daarbij noodzakelijk.

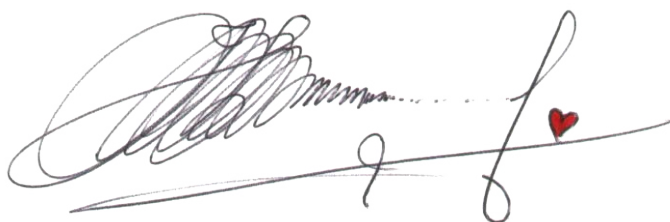
Belangrijk blijft de medewerking en openheid van alle betrokkenen om de **sluimerende en voortwoekerende** problemen in de kiem te smoren. **Niemand kan en mag daarbij de ogen sluiten!** Nader onderzoek door politie en justitie bij geconstateerde malafide praktijken is daarbij van wezenlijk belang. Net als in de voetbalwereld waar “raddraaiers” een stadionverbod krijgen opgelegd, zal ook in deze materie het “onkruid” effectief bestreden moeten worden!!!

Tenslotte

Er ligt dus een "**kneedbom**" onder de nalatenschap "De Groninger Ploeg". Ruim 15 jaar worden er ("terroristische") aanslagen op dit erfgoed gepleegd!

Laten we met elkaar spelregels opstellen en ons culturele erfgoed ("**Er gaat niets boven Groningen**") verschonen van list en bedrog, dit alles in een gezamenlijke inspanning, waarbij **een ieder dezelfde (kunst) bril opzet!** Geef vervalsers en handelaren in valse kunst geen kans meer! Alléén door uitwisseling van ervaringen, de problematiek onder ogen te zien, een open discussie aan te gaan, zal dit maatschappelijk fenomeen bestreden kunnen worden! Voorbij blijven gaan aan het fenomeen vervalsing van kunst staat ook in schril contrast met de visie van ons huidige kabinet, waarin waarden, normen en saamhorigheid hoog in het vaandel staan!!!

En als de lucht is opgeklaard, het kaf van het koren is gescheiden, laten we dan gaan (tango) dansen. Immers het leven is zo kort en de dood duurt zo lang!

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized initial 'J' followed by a series of loops and a long horizontal stroke. A small red heart symbol is placed at the end of the signature.

Johan Meijering

N.B. De inhoud van dit pleidooi is op 2 september 2006 verzonden aan het Gerechtshof Leeuwarden, Strafsector.

Een “doodsteek” voor de kunst

Aantal vervalsingen die circuleren in de kunsthandel, veilingwezen en musea

Enkele citaten uit de media

“Henk Schutte voert in zijn boek *Kunstmaffia Thomas Hoving* op, de **ex-directeur van het New Yorkse Metropolitan Museum en een van de meest vooraanstaande kunstexperts ter wereld, die zegt dat zeker 40 procent van de kunst in musea nep is.**”

(“En weer waren de Altinks vals”, Nieuwsblad van het Noorden, vrijdag 7 december 2001, pagina 21)

en

“Naar schatting van de grote veilinghuizen is **vijftien tot twintig procent** van de kunst die daar bij de achterdeur wordt aangeboden **«niet in orde»**. Bestuurslid Arno Verkade van de Federatie TMV, en kunstexpert bij Christie’s: «Maar wat wij weigeren, zie je vaak elders in het land opduiken, bij kleinere veilinghuizen, of in de handel.» De kunstverzamelaars Sander Kooistra en Ard Huiberts kwamen in hun 2003 verschenen boek *Valse kunst tot een hogere schatting ± twintig procent van wat feitelijk onder de hamer komt is vals*. Kopers zouden het meeste risico lopen bij de kleinere veilinghuizen.”

(Citaat uit de Volkskrant, Kunstbijlage, d.d. 16 november 2006, pagina 17; titel: “Valse kunst moet uit de handel worden genomen”)

Conclusie van Johan L. Meijring:

Door diverse kunstexperts worden percentages genoemd van “vals” werk wat in de kunstwereld in omloop is, in ieder geval wat bij de veilinghuizen onder de hamer komt en wat inmiddels in musea een (definitieve) plek heeft verworven. Percentages worden genoemd tussen de ca. 15 en 40 procent !

Aantal vervalsingen van de "Groninger Ploeg"

Om hoeveel "ervalsingen" van schilderijen van de "Groninger Ploeg" gaat het ??

Is deze vraag bij benadering te beantwoorden ?

Enkele citaten uit de media:

- 1 **bron:** "Hollands Dagblad", 27 september 1995

"Dat er in Nederland nep-Altinks in omloop zijn wordt door kunsthistorici beklemtoond. **Rijksmuseum-directeur Henk van Os schreef in zijn voorwoord van het nieuwe boek van Hofsteenge over De Ploeg, dat er heel wat valse doeken van Altink zijn gesignaleerd en hij meldde uitdrukkelijk dat men omzichtig te werk diende te gaan bij het kopen ervan.**"

- 2 **bron:** "Nieuwsblad van het Noorden", d.d. 25 mei 1991

Cees Hofsteenge, in Ploeg-werk gespecialiseerde kunsthandel in Groningen:

"Het gaat zeker om **50 tot 100 verkeerde dingen, maar waarschijnlijk om meer.**"

- 3 **bron:** "Nieuwsblad van het Noorden", d.d. 29 mei 1991

"Ook verkocht hij (N.B. Van Loenen!) in **december** vorig jaar (**N.B. 1990!**) twee tempera's aan een echtpaar in Slochteren voor f 7.000,-. **Over deze twee kunstwerken bestaat nu ook grote twijfel.**"

- 4 **bronnen:** "Beiler Courant", d.d. 27 januari 1993;
"Origine", februari 1994, nummer 1, pagina 62 en 63;
"De Telegraaf", d.d. 13 mei 1994;

Op **13 juli 1992** doet de politie een inval bij het echtpaar Van Loenen en neemt **31 schilderijen in beslag.**

Getuige-deskundigen, mevrouw R. Smithuis (Castricum) en C. Hofsteenge (Groningen), beiden genieten in de Nederlandse kunstwereld een alom erkende reputatie als kenners van Ploegwerk, gaven in 1993 onafhankelijk van elkaar een volkomen identiek oordeel over de 31 aan Altink toegeschreven schilderijen. Beiden wezen slechts drie voorstellingen als authentiek aan! In de derde week van januari 1993 worden de inbeslaggenomen schilderijen aan het echtpaar Van Loenen teruggegeven.

bron: "de Volkskrant", d.d. 20 september 1995

Citaat:

"De kunstschilder (Van Loenen) overweegt ook schadevergoeding te eisen van Smithuis. Volgens hem zijn alle indertijd te koop aangeboden Altinks inmiddels door experts echt bevonden en in gerenommeerde collecties terechtgekomen, waaronder die van een museum."

N.B. Deze informatie is onjuist !!

- 5 **bron:** "Nieuwsblad van het Noorden", d.d. 7 december 2001, pagina 2

"Feit is wel, dat er sinds 1995 een collectie met **honderden** "onbekende" **Ploegwerken spoorloos** is. In april van dat jaar werd de kunstcollectie van de Hoogezandster zakenman en kunstminnaar Desie Zwaneveld, met daarin die Ploegwerken, door de fiscus in beslag genomen. Daarmee dacht de fiscus een miljoenenvangst te hebben. **Oftewel: het gros was niet goed, oordeelden de door de fiscus ingehuurd experts.** De waarde van de doeken bleek uiteindelijk enkele duizenden guldens te zijn, meesmuilt de in De Ploeg gespecialiseerde kunsthandelaar Cees Hofsteenge."

- 6 **bron:** "Nieuwsblad van het Noorden", d.d. 7 december 2001, pagina 21

"Een andere expert, die, tot zijn grote ergernis, **erg vaak** met valse Ploegwerken wordt geconfronteerd, is de stad-Groninger in Ploeg gespecialiseerde kunsthandelaar Richard ter Borg. Regelmatig wordt zijn expertise ingehuurd door veilinghuizen in het westen. «Laatst moest ik **vijftig Ploegschilderijen** taxeren voor een veilinghuis in het westen. **Geen één was goed. De eigenaar kwam uit Groningen. Ja, ik kan natuurlijk niet zeggen wie dat was.»**"

- 7 **bron:** de "Groninger Gezinsbode", 27 juli 2005, pagina 9

"Een landschap van Ploegschilder Jan Altink. Te koop bij galerie Aanblick die bijna tweeënhalp jaar geleden (2003) aan de Nieuweweg in Groningen opende. Ook een landschap van Johan Dijkstra is op de site te zien. Tenminste..., zelfs voor een niet al te geoefend oog doen de schilderijen vreemd aan. Is dit goed? **Als er dan ook nog kond wordt gemaakt van werken van Cor van Loenen, gaat er een belletje rinkelen. Dit lijkt niet goed.**

We vragen een kenner. **Han Steenbruggen, conservator van het Groninger Museum en Ploegspecialist**, heeft de doeken gezien en is vrij duidelijk: «**Met wat ik weet en wat ik zie, kan ik niet anders concluderen dan dat die werken van Altink en Dijkstra fout zijn. Dit wijkt zo ontzettend af. Die Altink is zelfs zo knullig gedaan, het is bijna schandalig.**»"

Conclusie

Het aantal valse dan wel vervalste schilderijen van de kunstkring de "Groninger Ploeg" is niet exact vast te stellen. Op grond van onder meer de vele publicaties in de media mogen we er vanuit gaan, dat inmiddels – **sedert ca. 1990 – zeker enige honderden valse schilderijen van deze noordelijke kunstkring in omloop zijn.**

Kenmerken vervalste (valse) "Ploegwerken"

Hoe kan men vervalste (valse), oftewel "nep" van authentiek onderscheiden???

Reacties van deskundigen. Enkele citaten uit de media:

1 bron: Nieuwsblad van het Noorden, d.d. 25 mei 1991

Cees Hofsteenge, eigenaar van de gelijknamige in Ploegwerk gespecialiseerde kunsthandel in Groningen en schrijver van het boek "De Ploeg 1918-1941. De hoogtijdagen", uitgave in 1993, ISBN 90 54770090:

"Je herkent ze onmiddellijk. Vervalsers maken de fout, dat ze hun **maniertje te vaak herhalen. Het is allemaal wat lullig geschilderd**, het zijn vaak landschapjes met een in de horizon verdwijnende sloot of wel, een paar bomen en een huis of boerderij.

De verf is sterk verdund en loopt uit.

Een beetje kenner ziet direct dat het om een vervalsing gaat."

2 bron: Nieuwsblad van het Noorden. d.d. 30 mei 1991

Sibbele Ongering, kunsthandelaar uit Groningen (heeft redelijk inzicht in het complete oeuvre van de overleden Ploegschilder Jan Altink):

"ze zijn volstrekt onbekend"

en

"De nu als vals bestempelde doeken lijken allemaal op elkaar en zijn van **een erbarmelijke kwaliteit.**"

3 bron: Nieuwsblad van het Noorden, d.d. 16 juli 1992

"Ook zijn **eigen werk** (van de hand van Cor van Loenen!!) zou **opvallende overeenkomsten met het werk** van Ploegleden hebben."

4 bron: "Origine", februari 1994, nummer 1, pagina 62

Renée Smithuis uit Castricum, expert "Groninger Ploeg":

"Opvallend was, dat de schilderijen duidelijk **van één hand** waren"

Anekdote

Het wondermiddel “kneedgom” en het portret “Naakt” van Jan Altink

Drie citaten over het portret “Naakt” van Jan Altink:

- 1 “Volgens de Groninger kunsthandelaar en Ploeg-expert Cees Hofsteenge, die bij het onderzoek is betrokken, gaat het bij negen van de in beslag genomen schilderijen, gouaches en tempera’s om werk dat **niet van Jan Altink is. Opmerkelijk is volgens hem vooral een “Naakt” dat lange tijd zonder signatuur op veilingen in het Noorden rondzwierf. Het schilderij werd nu aange-troffen met de signatuur J.Altink.**”

(Citaat: Nieuwsblad van het Noorden, d.d. 16 juli 1992, pagina 10)

- 2 **Smithuis: “Dan is er nog de kwestie van de plotseling opgedoken signering. Getuige-des-kundige Hofsteenge toonde de officier aan dat op een schilderij dat de afgelopen jaren zonder signering in de handel was en van eigenaar wisselde toen het in de collectie van Van Loenen opdook, een handtekening bleek te dragen. In dat doek lag het bewijs, maar officier Dun liet die kans lopen en heeft dat werk nooit laten onderzoeken.”**

(Citaat: “Hollands Dagblad”, d.d. 27 september 1995)

en

Reactie Van Loenen:

- 3 “Ook van het omstreden portret “Naakt” van Jan Altink, dat eerst jaren in Groningen had gerou-leerd zonder signatuur van de schilder zelf, maar later, toen **Van Loenen** het doek in bezit kreeg, wel ineens was voorzien van de naam, **is komen vast te staan dat de handtekening echt is.** «Er zat een streep op het doek. Toen ik probeerde het vuil **met kneedgom** weg te poetsen, **ont-dekte ik ook dat het werk wel was gesigneerd.**»”

(Citaat: Nieuwsblad van het Noorden, d.d. 2 april 1993)

Conclusie van Johan L. Meijering:

De bewering van Cor van Loenen is onjuist! Uit geen enkel onderzoek of bevindingen van een expert is de authenticiteit van de handtekening op dit portret “Naakt” gebleken!

Altink-affaire perspublicaties

periode 1991 t/m 2005

Overzicht perspublicaties Altink-affaire periode 1991 t/m 2005

1	25 mei	1991	Nieuwsblad van het Noorden Valse Altinks duiken op in kunstwereld
2	25 mei	1991	Nieuwsblad van het Noorden Vervalsingen komen niet als een verrassing
3	29 mei	1991	Nieuwsblad van het Noorden Oud-leraar brein achter valse Altinks?
4	29 mei	1991	Nieuwsblad van het Noorden Onduidelijkheid over valse Altinks blijft
5	30 mei	1991	Nieuwsblad van het Noorden 'De kennis over de Ploeg zit in Groningen' Stichting wil zo snel mogelijk einde aan stroom vervalsingen
6	5 juli	1991	Nieuwsblad van het Noorden 'Altink-echtpaar' verliest kort geding tegen de Telegraaf
7	5 juli	1991	Nieuwsblad van het Noorden Altink-zaak Telegraaf hoeft berichten niet te rectificeren
8	10 aug.	1991	Volkskrant Zo vals als een kraai
9	18 mei	1992	Nieuwsblad van het Noorden Gelijkenissen in werk Cor van Loenen Geeft Alting-vervalser zich eindelijk bloot?
10	18 mei	1992	Nieuwsblad van het Noorden Kunstwereld verbaasd over expositie
11	16 juli	1992	Nieuwsblad van het Noorden Drentse schilder gearresteerd op verdenking van vervalsen Altinks
12	16 juli	1992	Nieuwsblad van het Noorden Beilenaar gelooft in 'monstercomplot van de kunstwereld': Kunstenaar Van Loenen verdacht van vervalsen werk Jan Altink
13	17 juli	1992	Nieuwsblad van het Noorden Politie onderzoekt valse Altinks
14	18 juli	1992	Nieuwsblad van het Noorden Verdachte vervalsing kunstwerken weer vrij
15	23 jan.	1993	Nieuwsblad van het Noorden Altink-schilderijen terug
16	27 jan.	1993	Beiler Courant Gerechtigd vooronderzoek afgerond Schilderijen Jan Altink weer terug bij familie Van Loenen

17	31 maart	1993	Nieuwsblad van het Noorden Bewijs voor valse doeken Altink ontbreekt
18	1 april	1993	Nieuwsblad van het Noorden Advocaat: Van Loenen gerehabiliteerd Vermeende vervalsingszaak van Altinks geseponeerd
19	2 april	1993	Nieuwsblad van het Noorden Geslagen maar nooit verslagen
20	31 juli	1993	Nieuwsblad van het Noorden Schadevergoeding voor vermeende Altink-vervalser
21	25 aug.	1993	Nieuwsblad van het Noorden Kunstschilder Van Loenen wil 80 mille van Justitie
22	25 okt.	1993	Nieuwsblad van het Noorden Schadevergoeding voor kunstschilder Cor van Loenen
23	4 febr.	1994	ORIGINE Echt / Vals De Altink-affaire
24	8 febr.	1994	Nieuwsblad van het Noorden Altink-affaire krijgt een vervolg voor gerechtshof
25	9 febr.	1994	Nieuwsblad van het Noorden Van Loenen: Walgelijk en arrogant
26	9 febr.	1994	Nieuwsblad van het Noorden Kans op heropening van zaak-Altink is 'groot'
27	10 febr.	1994	Nieuwsblad van het Noorden Expert: Van Loenen misbruikt taxatierapport
28	10 febr.	1994	Nieuwsblad van het Noorden 'Dit getuigt van uitermate onzorgvuldig gedrag'
29	25 maart	1994	Nieuwsblad van het Noorden Signaturen op Altinks vals
30	25 maart	1994	Nieuwsblad van het Noorden Gerechtigd onderzoek werpt nieuw licht op Altink-affaire
31	26 maart	1994	Nieuwsblad van het Noorden (Artikel Margriet Benak)
32	31 maart	1994	Nieuwsblad van het Noorden Kans klein op nieuw proces over Altinks
33	31 maart	1994	Nieuwsblad van het Noorden Kans op nieuw proces Altinkaffaire klein
34	1 mei	1994	Nieuwsblad van het Noorden Advocaat Van Loenen teleurgesteld over heropening onderzoek
35	3 mei	1994	Nieuwsblad van het Noorden Gerechtshof gelast nieuw onderzoek 'valse' Altinks
36	3 mei	1994	De Telegraaf Hof gelast onderzoek naar echtheid van schilderijen Altink

37	4 mei	1994	Nieuwsblad van het Noorden 'Voorkomen van nieuwe missers Altink-zaak'
38	6 mei	1994	Nieuwsblad van het Noorden 'Voorkomen nieuwe missers Altink-zaak'
39	13 mei	1994	De Telegraaf Justitie blunderde met Altink-vervalsingen Bewijsmateriaal krijgt nieuwe kans in vooronderzoek
40	20 sept.	1994	Nieuwsblad van het Noorden Altink-affaire ten einde na nieuw sepot
41	20 sept.	1995	De Telegraaf Rel rond vervalsing schilderijen Altink definitief voorbij
42	20 sept.	1995	Volkscrant Hof sluit zaak over vervalsing doeken Altink
43	27 sept.	1995	Hollands Dagblad Galeriehoudster Smithuis gefrustreerd over Altink-affaire Officier van justitie mag hier straffeloos blunderen
44	??	?	Nieuwsblad van het Noorden Altink-affaire afgesloten met schadevergoeding
45	7 dec.	2001	Nieuwsblad van het Noorden Berichten uit een grijs circuit En weer waren de Altinks vals
46	20 juni	2005	De Groninger Gezinsbode 'Is die Altink vals? Dan gaat ie direct de etalage uit'

Samenvatting publicaties Altink-affaire periode 1991 t/m 2005

Vermeld in het “Nieuwsblad van het Noorden” en de “Groninger Gezinsbode”

Periode 25 mei 1991 t/m 27 juni 2005

Kunsthandelaren en veilinghuizen worden in toenemende mate geconfronteerd met valse schilderijen van Jan Altink, ooit één van de prominente leden van het Groninger kunstenaarsgezelschap “De Ploeg”. De gerenommeerde veilinghuizen Sotheby’s en Christie’s trekken **eind mei 1991** op veilingen respectievelijk **drie en twee Altink’s** terug, omdat **grote twijfel bestaat over de echtheid van de doeken**. Volgens Cees Hofsteenge, in Ploegwerk gespecialiseerde kunsthandel in Groningen, gaat het zeker om **50 tot 100 verkeerde dingen**.

Je herkent ze volgens hem onmiddellijk: “Vervalsers maken de fout, dat ze hun maniertje te vaak herhalen. Het is allemaal wat lullig geschilderd, het zijn vaak landschapjes met een in de horizon verdwijnende sloot of weg, een paar bomen en een huis of boerderij. De verf is sterk verdund en loopt uit. Een beetje kenner ziet direct dat het om een vervalsing gaat.”

Oud-leraar Cor van Loenen uit Beilen wordt verdacht van het vervalsen van Altinks. Cor van Loenen laat bij allerlei Nederlandse veilinghuizen Altinks veilen:

- Joop van den Enden in Groningen
- Christie’s in Amsterdam
- De Eland in Amsterdam
- Glerum in Den Haag

Door de veilingmeesters wordt eind mei 1991 een aantal **werken teruggenomen**, omdat er twijfel bestaat over de echtheid.

- Van Loenen bedient zich van verschillende namen.
- Hij zou volgens zijn zeggen voor het eerst in het bezit van Altinks zijn gekomen door een ERFENIS en daarna door aankopen.

Wout Schuurmans, advocaat uit Roden is initiatiefnemer van de **stichting in oprichting die de authenticiteit van werk van het Groninger Kunstenaarsgenootschap “De Ploeg” gaat vaststellen**, bestaande uit:

1. Wouter Schuurmans Advocaat
2. Sibbele Ongering Galeriehouder en kunsthandel
3. Lammert Muller Restaurateur
4. Huizinga Organisator Ploegtentoonstelling
5. Koster Veel expertise.

Reactie Sibbele Ongering, galeriehouder en kunsthandel te Groningen, op de bij de veiling aangeboden schilderijen:

- **Ze zijn volstrekt onbekend**
- **De als vals bestempelde doeken lijken allemaal op elkaar en zijn van een erbarmelijke kwaliteit**

Op 29 mei en 1 juni 1991 verschijnen er 2 artikelen in “de Telegraaf”.

“Het echtpaar Van Loenen zou grossieren in valse Altinks en die **onder valse namen** via diverse veilinghuizen op de markt willen brengen.”

Kort geding: Het echtpaar verliest het kort geding tegen de Telegraaf. Ze eisten een rectificatie.

(Tussenvonnis op 20 juni 1991. Uitspraak 26 juni 1991). Uitspraak Amsterdamse rechtbank: Mr. J. Vrakking, vice-president achtte het tegendeel NIET bewezen en wees de eis van het echtpaar af. In zijn vonnis stelt Mr. Vrakking, dat de Van Loenens NIET aannemelijk weten te maken, dat het gebruik van “andere namen” en een onduidelijk verhaal over de herkomst van de schilderijen binnen de kunstwereld gebruikelijk dan wel noodzakelijk is.

Kunsthandelaren en verzamelaars van Ploegschilderijen vinden de overeenkomsten frappant en houden het voor mogelijk dat Cor van Loenen gemakkelijk schilderijen van Ploeg-kunstenaars kan maken.

Schilderijen-veiling (in opspraak!)

Van Loenen en dhr. D. Zwaneveld kennen elkaar goed. In 1991 organiseerde Zwaneveld een veiling. Op deze veiling kwamen o.m. een viertal Ploegschilderijen onder de hamer. Deze schilderijen werden toen, zo leek het tenminste door Cor van Loenen gekocht. Het verloop van deze veiling was zo merkwaardig, dat de Groninger notarissen besloten niet langer hun medewerking te verlenen. Daarna zijn bij Zwaneveld ook geen veilingen meer gehouden.

Aanhouding Cor van Loenen

Half juli 1992 wordt **Cor van Loenen gearresteerd en vier dagen voor verhoor vast gehouden**. Hij zou 12 schilderijen van Jan Altink hebben vervalst; 32 doeken werden bij hem in beslag genomen. De werken zijn door het Gerechdelijk Laboratorium in Rijswijk onderzocht. Het veilinghuis Sotheby's in Amsterdam deed aangifte bij de politie van poging tot oplichting. De Arrondissementrechtbank in Amsterdam seponeert de zaak in verband met onvoldoende aanwijzing van schuld op 13 mei 1993. Parketnummer: 13-005710-93. O.v.J: Mr. L. Dun (telefoon 020-5412054 of 020-541211).

Hoger Beroep

Mevrouw R. Smithuis uit Castricum en Cees Hofsteenge uit Groningen verzoeken het Gerechtshof in Amsterdam om heropening van deze zaak. Zij vinden, dat er **onvoldoende onderzoek is gedaan** naar de echtheid van de doeken. Zij voelen zich in hun goede naam aangetast. Zitting Gerechtshof 16 februari 1994 (op grond van artikel 12 wetboek van Strafvordering: bezwaar tegen sepot).

Misbruik taxatierapport

Auke van der Werff is van mening, dat Cor van Loenen misbruik maakt van zijn taxatierapport. Dit rapport mag volgens hem niet gebruikt worden bij eventuele verkoop van de werken. Dit is duidelijk afgesproken. Ook is aangegeven te twifelen aan de echtheid van alle schilderijen. Dat is aan Van Loenen schriftelijk bekend gemaakt. **Voor het eerst in zijn bijna 30 jarige carrière heeft hij een voorlopige taxatie gemaakt.**

Conclusie Gerechtelijk Laboratorium

De signaturen op vier betwiste Altink doeken (waaronder Havengezicht Den Helder en "Heuvelandschap") vertonen vele verschillen met die op omstreden doeken van de Groninger ploegschilder Jan Altink. De conclusie van het gerechtelijk laboratorium luidt dan ook, dat ze waarschijnlijk niet van Altink zijn. **Dit vernietigende rapport was echter nog niet klaar, toen officier van justitie mr. L.A.J. Dun in Amsterdam begin 1993 besloot af te zien van een strafzaak.**

Wegens onvoldoende aanwijzing van schuld, werd de strafzaak tegen Cor van Loenen geseponeerd. Van Loenen ontving fl. 9.000,00 schadevergoeding van justitie. **De taxateur Auke van der Werff schrijft in een aparte brief dat de taxatie uitsluitend te gebruiken is voor verzekeringen; niet voor commerciële of juridische doeleinden. Bovendien is de taxatie voorlopig en maakt hij kenbaar dat hij ernstige twijfels heeft over de doeken. Van der Werff vreest dat Van Loenen zich zo vastgebeten heeft in deze kwestie dat hij gelooft in zijn eigen leugens.**

Volgens Altink-kenner Johan van der Hende is het vooral een kwestie van goed kijken. Hij heeft uit de nalatenschap van Jan Altink zeker zo'n 600 werken geveild.

Procureur-generaal P.M. Brilman adviseert het Gerechtshof het verzoek om heropening van de zaak af te wijzen. **Hij vindt het aannemelijk dat Van Loenen zich schuldig heeft gemaakt aan een misdrijf**, maar er is onvoldoende bewijs voor een strafzaak, stelt hij. Voor procureur-generaal Brilman maakt vooral het destijds verrichte schriftvergelijkend onderzoek van het Gerechtelijk Laboratorium het aannemelijk, dat Van Loenen zich schuldig heeft gemaakt aan een misdrijf. Al is er sprake van vervalste schilderijen, **een strafzaak is pas mogelijk als ook bewezen kan worden dat Van Loenen met boze opzet handelde.**

Het Gerechtshof van Amsterdam vindt het schriftkundig onderzoek een nieuw feit.

Een hernieuwd gerechtelijk vooronderzoek moet nu uitwijzen, of er sprake is van valse Altink-doeken en of Van Loenen, die ze in 1991 ter veiling heeft aangeboden, daarvan wist. Ook het Gerechtshof is van oordeel dat de goede naam en deskundigheid van Smithuis en Hofsteenge ter discussie is komen te staan door de hele affaire.

Verder acht het Hof de zaak, vanwege de ermee gemoeide belangen van de kunsthandel en het veilingwezen "van niet gering gewicht".

Justitie seponeert opnieuw de rechtszaak tegen Cor van Loenen.

Het Gerechtelijk Laboratorium concludeerde op basis van de gebruikte verfsoorten, dat niet duidelijk was of het werk echt of vals was. Het Gerechtshof in Amsterdam kent een schadevergoeding toe van fl. 13.000,00 aan Cor van Loenen. Van Loenen overweegt een kort geding wegens smaad tegen galeriehouder Smithuis. **In artikelen in het Noord-Hollands Dagblad beschuldigde ze Van Loenen onlangs opnieuw van het "systematisch vervalsen" van Altink-schilderijen.**

Via haar raadsman liet ze onder meer weten dat, "een ordinaire vervalser de dans ontspringt door geklungel van justitie".

"En weer waren de Altinks vals !"

"Bij veilinghuizen duiken de laatste tijd opmerkelijk veel 'onbekende' doeken van Ploegschilder Jan

Altink op. Het lijkt er op, dat op de dag van vandaag vanuit het Noorden enthousiast gewerkt wordt aan de uitbreiding van het oeuvre van de **in 1971 overleden kunstenaar.**”

“Thomas Hoving, ex-directeur van het New Yorkse Metropolitan Museum en één van de meest vooraanstaande kunstexperts ter wereld, zegt dat zeker veertig procent van de kunst in musea nep is.”

“Feit is wel, dat er **sinds 1995 een collectie met honderden ‘onbekende’ Ploegwerken spoorloos** is. In april van dat jaar werd de kunstcollectie van de Hoogezandster zakenman en kunstminnaar Desi Zwaneveld, met daarin die Ploegwerken, door de fiscus in beslag genomen. Daarmee dacht de fiscus een miljoenenvangst te hebben gedaan, meesmuilt de in De Ploeg gespecialiseerde kunsthandelaar Cees Hofsteenge. De waarde van de doeken bleek uiteindelijk enkele duizenden guldens te zijn. Oftewel het gros was niet goed, oordeelden de door de fiscus ingehuurd experts.”

“Een andere expert die, tot zijn grote ergernis, vaak met valse Ploegwerken wordt geconfronteerd is de stad-Groninger, in “De Ploeg” gespecialiseerde kunsthandelaar Richard Ter Borg. Regelmatig wordt zijn expertise ingehuurd door veilinghuizen in het westen. **Laatst moest ik vijftig Ploegschilderijen taxeren** voor een veilinghuis in het westen. **Niet één was goed.**”

“Zowel de kunsthandelaren, als de kunstenaars, als de kunstliefhebbers, zijn het in ieder geval over één ding roerend eens: Ze vinden het vreselijk wat er allemaal gebeurd m.b.t. het verval- sen van de kunst.”

Citaat: “De Groninger Gezinsbode” op 27 juni 2005, pagina 9:

“Een landschap van Ploegschilder Jan Altink. Te koop. Bij Galerie Aanblick, die bijna tweeënhalf jaar geleden aan de Nieuweweg opende. Ook een landschap van Johan Dijkstra is op de site te zien. Tenminste..., zelfs voor een niet al te geoefend oog doen de schilderijen vreemd aan. Is dit goed? Als dan ook nog kond wordt gemaakt van werken van Cor van Loenen, gaat er een belletje rinkelen. Dit lijkt niet goed. **Wij vragen een kenner. Han Steenbruggen, conservator van het Groninger Museum en Ploegspecialist, heeft de doeken gezien en is vrij duidelijk. “Met wat ik zie, kan ik niet anders concluderen dat die werken van Altink en Dijkstra fout zijn. Dit wijkt zo ontzettend af. Die Altink is zelfs zo knullig gedaan, het is bijna schandalig.”**

"Origine", Nummer 1, 4 februari 1994, pagina 62 en 63

Echt / Vals

De Altink-affaire

Zo nu en dan verschijnt een mooi werk van de Groningse Ploegschilder Jan Altink op de veiling. Niet vaak. Uitgezonderd in het voorjaar van 1991. Christie's, De Eland, Glerum, Loth Gijsselman, Sotheby's, de Venduehuizen in Den Haag en Rotterdam, De Zwaan, allemaal hadden ze er een paar in hun speciale voorjaarsveiling. Ze leken afkomstig van verschillende particulieren: Hoogeveen, De Haas, Hillebrandt.

Maar steeds ging het om dezelfde kleine man met grote baard: de Beilense kunstschilder Cor van Loenen. En steeds ging het om vervalsingen. De kranten stonden er vol van. Van Loenen werd aangeklaagd en gearresteerd. Eenendertig schilderijen werden bij hem in beslag genomen. Twee jaar later heeft hij de schilderijen terug plus een schadevergoeding. De 'zaak' is geseponeerd. **Van Loenen kraait victorie in de regionale pers. Wat vals heette, noemt hij nu echt.**

Ik heb de Altinkaffaire aan het rollen gebracht. Heb ik mij vergist? Het dwaalspoor door deze affaire, die nog niet is afgelopen, begon in een dorpscafé in Schoorldam. In november 1990, een half jaar voor de beruchte veilingen, had ik daar afgesproken met een mij onbekend echtpaar: de heer en mevrouw van Loenen. Via de kranten boden zij twee werken aan, gesigeneerd Jan Altink. **Afkomstig uit de nalatenschap van zijn vader en van een overleden zusje, verzekerden zij mij. Het waren naar mijn beste weten vervalsingen.** Ik vond het sneu. Probeerde te achterhalen waar het werk oorspronkelijk was gekocht, zodat ze verhaal konden halen. Zij hielden zich op de vlakte. Het was een situatie die elke kunsthandelaar kent. 's Morgens had ik drie Van Herwijns gekocht in Den Helder; hier zat ik op de terugweg, met dit echtpaar en hun valse Altinks. **Zij ontweken mijn opmerkingen die van twijfel getuigden.** En ik ontweek de confrontatie: aan het uitspreken van waarheden die niet welkom zijn kun je in de Nederlandse kunsthandel een dagtaak hebben. Ik dacht: laat een ander het maar zeggen. Ik noemde de naam van een goede kennis die veel verstand van Altink heeft. Die kennis leidde tot een kort tweede dwaalspoor. Vóór de Van Loenens hem belden, nam hij zelf contact met hen op naar aanleiding van hun eigen advertentie.

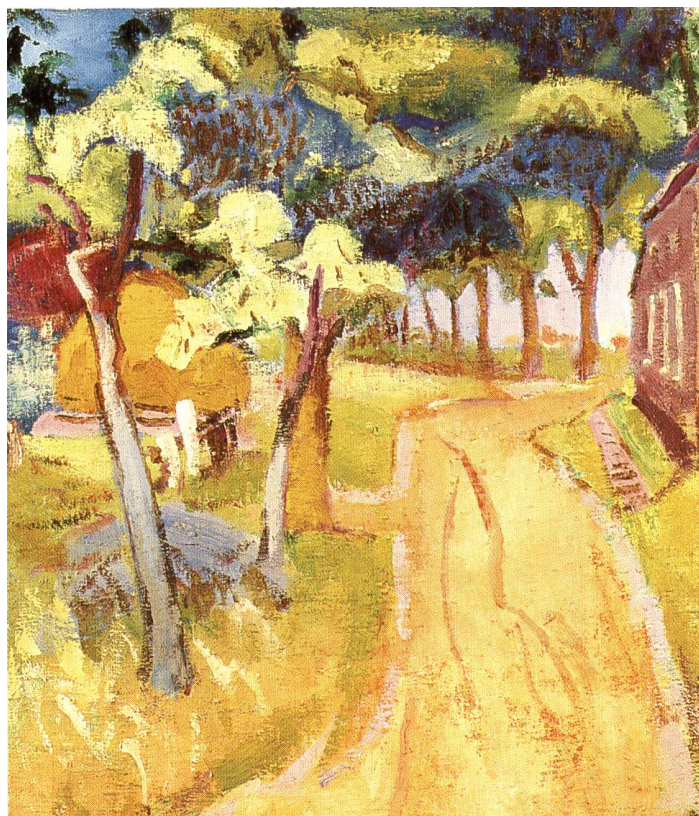
Maanden later bleek mij dat hij van hen twee – overigens andere – werken had gekocht. Ook gesigneerd Jan Altink. Hij heeft ze geheel te goeder trouw doorverkocht aan een handelaar, nog voor de affaire losbarstte.

Veilingen

Vanaf februari 1991 verschenen er op vrijwel alle veilingen tussen Groningen en Rotterdam vervalste Altinks. Binnen vier maanden zou ik er meer zien dan in de voorafgaande vier jaar. In Groningen en Rotterdam heb ik op de veiling uitdrukkelijk gezegd grote twijfels te hebben bij die werken.

Zo ook bij het Venduehuis in Den Haag, dat later alles heel correct heeft terugbetaald. Bij De Zon zette de directie de verkoop door, ondanks een negatief advies van haar eigen specialist, Jef Hagen. **Opvallend was dat de schilderijen duidelijk steeds van één hand waren.** Begin mei vielen de catalogi van Sotheby's, Christie's en Glerum thuis op de deurmat. **Sotheby's beeldde twee, duidelijk valse, Altinks af. Opnieuw van dezelfde vervalser.** Ik schreef de veiling-meester een briefje. Een reactie bleef uit. **Op de kijkdag hing ook nog een werk gesigneerd Van Dulmen Krumpelman, afkomstig van dezelfde maker.** Bij Christie's werd ik op de eerste kijkdag meegenomen door één van de specialisten op het gebied van de Klassiek Modernen. Er heerste twijfel over het ingebrachte werk van Altink. De schilderijen waren even apart gehouden. Met reden. **Opnieuw ging het om mijns inziens om vervalsingen, duidelijk van dezelfde hand. Christie's besloot de schilderijen aan de veiling te onttrekken. Glerum bezocht ik samen met de Groningse veilinghouder en Altink-kenner Johan van der Hende. In een halve oogopslag stelden wij gelijktijdig vast dat het ook hier om werken van dezelfde vervalser ging.**

Inmiddels was De Telegraaf in de affaire gedoken. Dat bleek de besluitvorming bij de aarzelende veilingdirecties zeer te bevorderen. **Sotheby's trok beide Altinks en de Von Dulmen Krumpelman terug. Glerum volgde.** In Groningen was het Nieuwsblad van het Noorden actief met als belangrijkste getuige á charge de Groningse kunsthandelaar en Ploeg-specialist Cees Hofsteenge. Maar wie kaatst moet de bal verwachten. Die waarheid trof mij hard. De Volkskrant nam het op 10 augustus 1991 op voor Van Loenen. Mijn terughoudendheid in het eerste contact met Van Loenen en de verwijzing

naar een ander werden in schril contrast genoemd met mijn handelwijze tegenover de veiling-huizen. De krant baseerde zich daarbij op een verklaring die ik had opgesteld ten behoeve van De Telegraaf, zag ervan af mij te horen en weigerde een ingezonden brief. Je kijkt toch even beteuterd als je zo'n blad al een mensenleven leest. Zo gaat het blijkbaar.

Via een bezwaarschrift bij de Raad voor de Journalistiek verscheen een halfjaar later een korte rectificatie in De Volkskrant van 8 februari 1992. Een weg die ik iedereen wil afraden: de krant mag een mijnheer zijn, maar ongelijk bekent hij als een mokkend jongetje. Die haalt je nog eens door de modder door te herhalen wat hij schreef en zegt vervolgens dat een klacht hierover gegrond is verklaard.

Aanklacht

Inmiddels was de jacht naar de inbrenger(s) van alle Altinks op de veilingen geopend. Als eerste belde de journalist Eddy Schaafsma van het Nieuwsblad van het Noorden. Hij noemde de naam van Van Loenen. Ik zei mij die naam te herinneren, maar de man leek mij eerder slachtoffer dan dader. Op 29 mei 1991 werd hij als inbrenger genoemd in De Telegraaf, op 30 mei in het Nieuwsblad van het Noorden. Woedend eiste het echtpaar Van Loenen in kort geding rectificatie van De Telegraaf. Zonder resultaat. De vice-president van de Amsterdamse rechtbank wees hun eis af. **De wisselende namen die de Van Loenens als inbrenger overal hadden gebruikt en de vage verhalen over de herkomst van de schilderijen (gekocht bij een onvindbare 'Van den Berg' en de onvermijdelijke 'Jansen') bleken bij de rechtbank meer achterdocht op te wekken dan - later - bij De Volkskrant. Op 6 juni 1991 besloten Sotheby's, het Haags Venduehuis en een particulier aangifte te doen wegens een poging tot oplichting door het echtpaar.** Een jaar later, op 13 juli 1992, deed de politie een inval bij de Van Loenens. Met de heer des huizes werden ook 31 schilderijen in verzekerde bewaring gesteld. Op 14 juli werden de 31 getoond aan Rob Sneep, medewerker van Sotheby's, Cees Hofsteenge, kunsthandelaar en Ploegspecialist uit Groningen en aan mij. **Hofsteenge en ik kwamen los van elkaar in aanwezigheid van drie rechercheurs tot een identiek oordeel over elk van de schilderijen.**

Onder andere: drie echte Altinks, negen valse, twee in wording, een valse Israël en een doek dat wij beiden als ongesigneerd op de veiling kenden en nu de naam van Jan Altink droeg.

Wat mij verbaasde was dat Justitie ook Sneep als getuige-deskundige opriep. In de eerste plaats was hij als medewerker van de klager belanghebbend. Daarnaast was hij bij de voorbereiding van de veiling voorbijgegaan aan velerlei adviezen. Waaronder die van een door twijfel bevangen Adriaan Venema, de door zichzelf benoemde grootinquisiteur van de Nederlandse kunst-wereld. Het kan toch voor Sotheby's geen probleem zijn geweest om werkelijke specialisten als Paul ter Hofstede (Groninger Museum), Cees Hofsteenge of Chris Ongering te vragen. Door deze laatste liet Sneep zich, volgens De Telegraaf van 6 juli 1991, wel na afloop van de veiling overtuigen.

Het kan geen kwaad als expert de grenzen van je deskundigheid te kennen. Bij de beoordeling van de 31 werken ontbrak nu Ongering en kwam Sneep met een afwijkende mening. Voor het vervolg van de zaak is dat van betekenis gebleken.

Aansluitend gaf Justitie opdracht tot een beperkt technisch onderzoek. Het pigment is onderzocht (wat weinig zin heeft als een schilder pas 20 jaar dood is) en er is gekeken naar de handtekening. **Een nauwkeurig onderzoek naar de drogingsgraad is achterwege gebleven. Evenmin is ingegaan op het verzoek van Hofsteenge en mij de verf van de signatuur, die recent op een van de**

schilderijen was aangebracht, te vergelijken met de verf van datzelfde schilderij en met de verf van de twee schilderijen in wording. Kortom: een gebrekkig onderzoek, ook nog gehinderd door een langdurige ziekte van één van de onderzoekers.

Het sepot

In De Volkskrant van 31 maart las ik dat de **Officier van Justitie had besloten** de klacht tegen Cor van Loenen **te seponeren. Voor Van Loenen was dat aanleiding het sepot te verwarren met een echtheidsverklaring** en aan te kondigen dat hij met mij, als representant van de kunstmafia, zal afrekenen. Samen met Hofsteenge heb ik op 28 april om heropening van het sepot gevraagd. Beiden hadden we onze nek uitgestoken voor een eerlijke mening. In mijn vakgebied, de kunsthandel, is dat niet direct een traditie. Onze naam en reputatie werden ter discussie gesteld, en niet alleen door een zelfgenoegzame Van Loenen. **De pers past weinig hoor en wederhoor toe. Als gevolg daarvan worden zijn uitspraken door anderen als waarheden opgevat en scheppen zo een eigen werkelijkheid.** Geen journalist vraagt zich kennelijk af waarom van al die werken nooit een is teruggezien in een goede kunsthandel of veiling.

Ergerlijk is ook de onzorgvuldigheid. Zo schrijft de advocaat van Van Loenen, mr drs E.J.A. Schönfeld, in een ingezonden brief in de Volkskrant: "Over deskundigheid gesproken: onder de in beslag genomen werken is werk van Jan Altink dat door haar (en door Hofsteenge in exact dezelfde bewoordingen) ongemotiveerd als vals is bestempeld, niet wetende dat dit werk is aangekocht (met certificaten) bij een gerenommeerd veilinghuis dat zijzelf ook frequenteert". **Wat moet je nou met zo'n praatjesmaker? Geen enkel veilinghuis verschaft zulke certificaten. De renomme van deze Schönfeld mag u bescheiden achten. Hij rept in zijn brief over anonieme experts, toprestaurateurs en collectioneurs die het allemaal met Van Loenen eens zijn. Maar namen noemt hij niet. De beloofde aanpak van de 'kunstmafia' beperkt zich blijkbaar tot insinuaties.**

Justitie weigerde inzage in het dossier. Van Loenen vroeg een schadevergoeding van Fl. 80.000,- en kreeg circa Fl. 9.000,- toegewezen als compensatie voor zijn arrestatie. Blijkbaar te weinig om Schönfeld tot meer te bewegen dan een ingezonden brief. **De Officier van Justitie liet weten mij "helaas geen afschrift van het rapport te kunnen verschaffen". Wel voegde hij eraan toe: "Ik wijs u er met nadruk op dat het rapport van het Gerechtelijk Laboratorium niet kan worden aangemerkt als een echtheidsverklaring".** Blijkbaar is dat Van Loenen ontgaan. "Want als God voor je is, wie zal dan tegen je zijn?" kraait hij in een groot interview in de regionale pers. Ik. En naar ik hoop: het Nederlandse recht.

Op 17 februari 1994 zal de vijfde kamer van het Gerechtshof te Amsterdam Cees Hofsteenge en mij horen inzake de opheffing van het sepot.

- Reneé Smithuis – Heiloo.

"Hollands Dagblad", woensdag 27 september 1995

Galeriehoudster Smithuis gefrustreerd over Altink-affaire

'Officier van justitie mag hier straffeloos blunderen'

Van onze verslaggever

ROB BOUBER

CASTRICUM/AMSTERDAM — Galeriehoudster Renée Smithuis uit Castricum is duizenden guldens en een illusie armer. "Ja, ik ben een illusie armer, namelijk dat je in een rechtsstaat ook rechtvaardig behandeld wordt. Een officier van justitie mag hier straffeloos blunderen en ik geef toe dat dat behoorlijk frustreert."

In de **slepende zaak over de valse schilderijen van Jan Altink** is vorige week uitspraak gedaan: het Gerechtshof in Amsterdam gaf toestemming voor het seponeren van de zaak: De aangeklaagde kunstschilder Cor van Loenen uit het Drentse Beilen legde de uitspraak uit als een overwinning en overwoog na die uitspraak gerechtelijke stappen tegen de getuige-deskundige, Renée Smithuis. Smithuis, die dit weekeinde pas de officiële uitspraak van de rechtbank in handen kreeg, reageert. "Ik hoop van ganser harte dat hij dat doet. Dat geeft mij de gelegenheid de zaak nog eens duidelijk uit de doeken te doen. Er is helaas geen mogelijkheid om in cassatie te gaan. Ik moet de zaak voorlopig laten rusten. Het heeft me al handen vol geld gekost. En in wezen betaal ik voor de fouten die Justitie maakt."

Hoewel geen partij – zij trad op verzoek van politie en Justitie op als getuige-deskundige – was zij er op gebrand in het belang van haar branche, de gerenommeerde kunsthandel, systematische kunstvervalsing aan te tonen. Smithuis: "Ik weet zeker dat de schilderijen vals zijn. Dat lijdt bij Justitie ook geen twijfel. De zaak is geseponeerd omdat de rechtbank stelt: 'Wij kunnen nooit hard maken dat Van Loenen ze gemaakt heeft' en 'Wij kunnen nooit aantonen dat hij handelt met de kennis dat de schilderijen vals zijn.'

De Amsterdamse advocaat van Smithuis, mr. Hamer nuanceert: "De uitspraak van het Gerechtshof is dat hij het aannemelijk acht dat het oordeel van de getuigen-deskundigen juist is en ondersteund wordt door de bevindingen van het Gerechtelijk Laboratorium. Er is toestemming gegeven voor seponeren omdat aanvullend technisch bewijs moeilijk te leveren is."

Onmiddellijk na de uitspraak riep de Drentse kunstenaar Cor van Loenen dat hij in het gelijk was gesteld. En net als bij het eerste sepot legde hij het seponeren van de zaak, zo uit dat zijn Altinks echt zijn. Ook volgde een heftige aanval op Smithuis, op wie Van Loenen geleden schade wil verhalen. De woede van Van Loenen richtte zich niet op de klagers waaronder grote veilinghuizen – maar op de getuige-deskundige die volgens hem de grote motor achter de klacht is.

Smithuis werd in de zaak Altink betrokken toen Van Loenen begin jaren negentig bij verschillende vei-

linghuizen in Nederland doeken van Altink te koop aanbod. Smithuis: "Op een kijkdag bij Christie's werd mijn mening gevraagd over de drie Altink-doeken. Christie's twijfelde zelf hevig en ik heb gezegd dat ze evident vals waren. Daarop trok het veilinghuis het werk terug; een handelwijze die onmiddellijk werd gevolgd door Sotheby's en Glerum. En het Haagse Venduehuis betaalde haar kopers die eerder een 'Altink' gekocht hadden terug, evenals veilinghuis De Zon. Er waren nog meer veilinghuizen die 'Altinks' verkochten, maar die hebben ze volgens mij nooit teruggenomen."

Het veilinghuis Sotheby's was een der aanklagers in de eerste zaak, die in '93 werd geseponeerd bij gebrek aan bewijs. Twee getuigen-deskundigen waren ongelukkig met het eerste sepot. Smithuis uit Castricum en Hofsteenge uit Groningen, beiden gereputeerd als kenners van het werk van Altink, tekenden protest aan bij het Amsterdamse Gerechtshof. Door het sepot was hun deskundigheid in twijfel getrokken en hun reputatie als experts in het geding. Mr. Hamer: "En Van Loenen legde het sepot uit alsof de officier van justitie hem had gerehabiliteerd. Van Loenen kraaide meteen zie wel, die kunst is echt."

Feuilleton

Hamer noemt de zaak een feuilleton, bijna te bizar van woorden. Hij vindt dat de officier van Justitie, mr. L. Dun destijds slordig gewerkt heeft. Dat vond het Amsterdamse Gerechtshof ook. Het hof was van mening dat de officier in '93 zijn werk niet goed gedaan had en er werd een nieuw gerechtelijk vooronderzoek gelast naar de mogelijke vervalsing van 31 schilderijen, toegeschreven aan de Groningse De Ploegschilder Jan Altink.

De getuigen-deskundigen gaven, elk afzonderlijk van elkaar, als oordeel dat van de 31 in beslag genomen schilderijen er slechts 3 echt waren. Beiden wezen dezelfde drie schilderijen aan als authentiek, de andere doeken waren pertinent niet van Altink. Hamer: "Het Gerechtshof achtte het oordeel van de deskundigen aannemelijk. Maar het bewijzen van de valsheid is maar één schakel in de ketting van de rechtsgang: vervolging is een tweede stap. Daarbij moet je opzet bewijzen. En dat kan alleen als je een gedegen onderzoek instelt.

Volgens Smithuis liet de officier Dun – dezelfde officier als van de eerste geseponeerde zaak – het er weer bij liggen. **Het was zelfs bekend waar Van Loenen het oude gebuikte linnen met oude spiellatten kocht.** Maar de officier ging niet opnieuw over tot inbeslagname van de diverse spullen in het atelier en de gewraakte schilderijen."

Echte onderzocht

Advocaat Hamer zegt dat het Openbaar Ministerie zijn werk niet goed gedaan heeft. "Er zijn bij de heropening van het onderzoek methoden voor nader onderzoek aangegeven, maar niet gebruikt. De officier ging bij de eerste behandeling van de zaak alleen af op een conclusie van het Centraal Laboratorium. Het lab had om praktische redenen maar enkele schilderijen onderzocht en bij één ervan geconcludeerd dat het doek voor 1942 was geschilderd en dus niet door Van Loenen vervalst. Wat niet werd betrokken bij het onderzoek was dat niemand – ook niet de getuigen-deskundigen – de authenticiteit van dit doek in twijfel trok. Dit was juist een echte Altink. In het proces-verbaal van de politie staat duidelijk dat Smithuis nou juist dit doek, 'Landweg, boerderijen en een paard' wel aan Altink toeschrijft."

Smithuis: "**Dan is er nog de kwestie van de plotseling opgedoken signering. Getuige-deskundige Hofsteenge toonde de officier aan dat op een schilderij dat de afgelopen jaren zonder**

signering in de handel was en van eigenaar wisselde toen het in de collectie van Van Loenen opdook, een handtekening bleek te dragen. In dat doek lag het bewijs, maar officier Dun liet die kans lopen en heeft dat werk nooit laten onderzoeken."

Volgens mr. Hamer heeft hij het hof uitdrukkelijk in overweging gegeven om bij heropening de zaak in handen te geven van een ervaren officier. Hamer: "Een officier met bepaalde expertises. Maar dezelfde officier die bij de eerste behandeling betrokken was, deed de zaak. "Die officier kreeg na het eerste sepot de opdracht zijn huiswerk over te doen. Zijn rapport gaf de indruk dat de man kennelijk beledigd was. Die gaat toch niet alles in het werk stellen om zijn eigen ongelijk aan te tonen?"

Dat er in Nederland nep-Altinks in omloop zijn wordt door kunsthistorici beklemtoond. **Rijksmuseum-directeur Henk van Os schreef in zijn voorwoord van het nieuwe boek van Hofsteenge over De Ploeg, dat er heel wat valse doeken van Altink zijn gesignaleerd en hij meldde uitdrukkelijk dat men omzichtig te werk diende te gaan bij het kopen ervan.**

Smithuis: "Wij hebben er op aangedrongen de heer Van Os te laten getuigen. Die man verstaat zijn vak beter dan wie ook. Maar alweer dezelfde officier Dun weigerde dat te doen, terwijl hij wel glas-hard rapporteerde dat er in de kunstwereld geen eensluidend oordeel was inzake valse Altinks. Hij heeft geen museum, geen kunsthistoricus, geen echte verzamelaar willen inschakelen en alle door ons aangedragen onderzoeken heeft hij geweigerd uit te voeren. Hij wilde maar een ding: seponeren, weg met een zaak waar hij geen verstand van had en waarvoor hij de moeite niet wilde nemen er iets van te begrijpen. Een falend Openbaar Ministerie aanpakken is nu eenmaal niet mogelijk binnen onze rechtspraak. Anders zou ik vandaag nog een klacht indienen."

Hamer: "**Het is de taak van justitie om systematische kunstvervalsing en ontwrichting van de kunsthandel op te sporen en te veroordelen. Nu is door een onbeholpen aanpak een beroepsvervalser de dans ontsprongen."**

(Foto niet afgedrukt)

Altink schilderde in 1939 het "Paterswoldsemeer".

(Foto niet afgedrukt)

Een valse Altink, ook met het thema schip en water.

"De Volkskrant" [kunstbijlage], donderdag 5 oktober 2006, pagina 16 en 17

[reconstructie] Steekspel over 'erfenis' Groningse kunstenaarsgroep

Priegelen met Ploegers

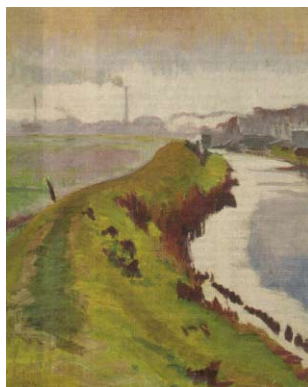
In de kunstwereld duiken ze geregeld op: twijfelachtige werken van de Groningse kunstenaarsgroep De Ploeg. Een verzamelaar, die gedupeerd meent te zijn, trekt ten strijde. Zijn doelwit is een oude bekende.

'Penseelvorming en coloriet zijn niet conform de schilders.'

Door ROB GOLLIN

Reitdiep; dat Jan Altink de schilder is wordt betwist.

Jan Altink, Dijk langs Reitdiep, 1927.

Gasteren; dat Johan Dijkstra de schilder is wordt betwist.

Vrienden waren het, de schilder uit Beilen en de verzamelaar uit Groningen. Ze kwamen vanaf 1999 bij elkaar over de vloer en vulden avonden met filosofische gesprekken. Over hun levenshouding bijvoorbeeld: dat je soms je nek moet uitsteken. Mens, durf te leven, hielden ze elkaar voor. Er groeide intussen een gemeenschappelijke passie: de schilder wees de verzamelaar op de erfenis van De Ploeg, de kunstenaarsbent uit Groningen die zich vooral in de jaren twintig profileerde met impressionistische en expressionistische verbeeldingen van het Noord-Nederlandse landschap. De verzamelaar kocht wel eens wat van de schilder die een aantal werken uit die stroming bezat, of ze ruilden iets.

De schilder is Cor van Loenen (1942, Magelang, Nederlands Indië). Hij verlaat geregeld zijn woonboerderij in het buurtschap Holthe om er met zijn brommer op uit te trekken, op zoek naar velden vol bloeiend kool- of mosterdzaad, stoppelige akkers, of weggetjes die zich naar de horizon slingeren. Het linnen is al opgespannen op de bagagedrager van de Zündapp. Lyrisch impressionistisch, is zijn stijl genoemd. Zelf plaatst de gewezen tekenleraar zich ook in de traditie van de 'Ploegers'.

De verzamelaar is Johan Meijering (1947, Kampen). De oud-politieman en voormalig maatschappelijk werker staat te boek als 'cultureel ondernemer' in Groningen. Hij organiseert tentoonstellingen, zet

projecten op. In een groot herenhuis heeft hij een tangosalon ingericht. Hij is zelf actief danser, met zijn partner en zes andere paren gaf hij nog een voorstelling voor prins Willem-Alexander en prinses Máxima, toen die de stad bezochten.

Vijanden zijn het nu, de schilder uit Beilen en de verzamelaar uit Groningen. **In een grimmig juridisch steekspel probeert Meijering al enige tijd Van Loenen en diens echtgenote voor de rechter te slepen. De aanklacht luidt oplichting en valsheid in geschrifte.** De Groninger had tien Ploegschilderijen van de Beilenaar gekocht, werken van Jan Altink, Johan Dijkstra en Jan Wiegers, en het was niet bepaald wat hij ervan verwachtte. De doeken zijn niet goed, hebben experts laten weten. In hun jargon is dat een versluiering voor zo vals als een kraai. Voor wie het nog niet wist: list en bedrog in de branche beperken zich niet alleen tot gesjoemel met de Grote Namen, zoals Picasso, Matisse en Appel (de ‘bronnen’ van meestervervalser Geert Jan Jansen) of Johannes Vermeer (Han van Meegeren).

Een poging je gelijk te halen is een voor de kunstwereld geen vanzelfsprekende stap: wie door de aankoop van een vervalsing gedupeerd meent te zijn, doet niet snel aangifte. Het leveren van bewijs is niet eenvoudig: je moet kunnen aantonen dat de verkoper je met opzet heeft bedrogen en het werk als authentiek heeft aangeprezen. Het is makkelijker te doen alsof je van niets weet en te proberen het werk weer door te verkopen. Dat in dit geval de verkoper van de prins geen kwaad weet, behoort weer wel tot het vertrouwde patroon.

Een kleine schare bewonderaars daargelaten, is het niet het kunstenaarschap waaraan Cor van Loenen zijn vermaardheid ontleent. Hij haalde begin jaren negentig herhaaldelijk de krant als de veronderstelde kwade genius achter een reeks schilderijen van Ploeg-schilder Jan Altink (1885-1971), waarvan twee experts, Renée Smithuis en Cees Hofsteenge, beweerden dat ze vals waren. Veilinghuizen trokken de werken ijlings terug en deden aangifte. Van Loenen zat in 1992 vier dagen in de politiecel en dertig schilderijen werden in beslag genomen; hij had een aantal onder andere naam ingebracht, de herkomst was schimmig – ze kwamen van ene Van den Berg en ene Jansen, woon- of verblijfplaats onbekend. Tot een veroordeling kwam het niet: na een lange juridische procedure oordeelde het gerechtshof in Amsterdam dat er gebrek aan bewijs was. Van Loenen kreeg een schadevergoeding.

**‘NOORDELINGEN
ZIJN TROTS OP DE
PLOEG. DIE
ERFENIS MOET JE
BESCHERMEN.’**

Verzamelaar Johan Meijering

Wie destijds vermoedde dat de Beilenaar wel iets te verbergen had – en dat waren er meer dan alleen de experts Smithuis en Hofsteenge – bleef met een kater achter. **De advocaat van Smithuis, mr. L. Hamer, betichtte justitie van halfslachtig onderzoek en beklemtoonde dat het afzien van vervolging niet betekent dat iemand het niet gedaan heeft, maar uitsluitend dat het vergrijp niet wettig en overtuigend kan worden aangetoond.** Van Loenen zelf beschouwde de uitspraak als een rehabilitatie en verklaarde later dat veel schilderijen al in het bezit zijn geraakt van ‘gerenommeerde verzamelaars en een museum’.

De affaire blijkt zo'n tien jaar later niet voorbij. Opnieuw is Van Loenen het mikpunt, weer zijn twijfelachtige Altinks de aanleiding. **Dit keer zijn het niet de veilinghuizen en de experts die de kat de bel aanbinden, maar verzamelaar Meijering – bijgenaamd tango-Johnny.** Hij voelt zich bedrogen en zit opgescheept met een verzameling Ploegschilderijen die, zo heeft hij begrepen, zo de vuilstort op kan.

Meijering koopt in 1999 de verzameling in drie transacties voor 23 duizend euro van Van Loenen. Deze deed de zeven Altinks, twee Dijkstra's en een Wiegers van de hand, hij kon het geld goed gebruiken voor een reparatie aan het dak en de bouw van een atelier. Maar allengs groeien de twijfels bij Meijering. Hij had een van de Altinks aan een bevriende architect doorverkocht. Die liet het werk taxeren voor de verzekering. Het oordeel: deze Altink is 'niet goed'.

Een tweede verontrustend signaal komt uit het Groninger Museum. Meijering is in financiële moeilijkheden geraakt bij de bouw van een cultureel centrum in Groningen en staat als betaling een aantal schilderijen af aan de aannemer. Conservator Han Steenbruggen van het Groninger Museum, expert Groninger Ploeg, komt op diens uitnodiging een kijkje nemen. Zijn oordeel: deze werken zijn niet van Altink, niet van Dijkstra, niet van Wiegers. Hij schreef een rapport. Over *Blauw Borgje*: 'Dit is geen Johan Dijkstra. Het is gepriegel en en een slecht werk.' Over *Clown*: 'Wiegers schildert niet op board.' Over *Strandzicht Razende Bol bij Den Helder*: 'Jan Altink werkt niet met een paletmes.' Over *Bloemen in kan*: 'Het is plat geschilderd, het leeft niet.' Kunsthandelaar Richard ter Borg, voor een *second opinion* ingeschakeld, oordeelt ook. 'Tot mijn spijt moet ik u meedelen dat ik alle bevindingen van de heer Steenbruggen onderschrijf.'

Meijering zelf vraagt Venduhuis Van den Hende uit Haren, ook Ploegdeskundige. Bevinding: 'pen-seelvoering en coloriet zijn niet conform de schilders'. Conclusie: 'Toe te kennen vervangingswaarde 00,00 euro.' Een tweede kenner wordt geraadpleegd, Sibbele Ongering. 'Deze werken zijn volgens mij niet gemaakt door leden van De Ploeg.' Meijering, ernstig in verlegenheid gebracht, geeft de aannemer tien andere schilderijen, de architect krijgt zijn geld terug. In de Beilense woonboerderij van Van Loenen zien ze hem niet meer. Daar ploffen alleen nog maar vorderingen uit zijn naam op de deurmat.

De voor de hand liggende vraag aan Meijering: had hij, gelet op de antecedenten van Van Loenen, niet wat voorzichtiger moeten zijn? 'Hij heeft het slim gespeeld. Hij heeft mijn vertrouwen gewonnen, ik beschouwde hem als vriend.' De publicaties over de affaire, experts die alarm sloegen, is hem dat echt allemaal ontgaan? 'Van Loenen heeft me wel artikelen laten zien. Maar dat waren de halleluja-verhalen. Ik dacht dat hem onrecht was aangedaan.'

Meijering is nu een man met een missie. Het is hem, zegt hij, niet eens meer om zijn geld te doen. **'De Ploegers vormen uniek cultureel erfgoed. Noordelingen zijn er trots op. Die nalatenschap moet je beschermen.'**

In het wereldje van Ploegkenners vallen ze niet van hun stoel. Valse Ploegers zien ze wel meer. Expert Ter Borg moest enkele jaren geleden voor een 'groot veilinghuis' uit het westen van het land vijftig Ploegschilderijen taxeren. 'Niet een was goed.' Het veilinghuis Sotheby's trok in 2001 nog twee Altinks terug: twee versies van *Landschap in Groningen* bleken bij nader inzien dubieus.

Van de Ploegers geldt veelschilder Altink als een gemakkelijk doelwit. Zijn werk is nooit gedocumenteerd. Zeker in zijn latere periode zwabberde zijn stijl nogal. Zijn signatuur zou gemakkelijk na te maken zijn. **In tegenstelling tot een aantal andere Ploegschilders, zijn er geen nazaten of organisaties**

die zich over zijn artistieke erfenis hebben ontfemd. Schattingen over 'foute Altinks' lopen uiteen: van enkele tientallen tot honderden.

Soms, zoals in het begin van de jaren negentig, is Van Loenen in de buurt, soms niet. Een in het noorden herhaaldelijk opduikende anekdote is dat een expert begin jaren negentig een te veilen Altink losmaakte uit de lijst en op karton een stempel van de psychiatrische inrichting Beileroord aantrof; de Van Loenens bieden patiënten uit die inrichting onderdak. De expert zelf bevestigt het verhaal op voorwaarde van anonimiteit. Een andere deskundige moest voor de fiscus een collectie van zo'n 150 schilderijen, waaronder werken van Ploegers als Altink, Dijkstra, Wiegers en Van Dulmen Krumelman, beoordelen. De dienst had die in beslag genomen bij de inmiddels overleden exploitant van speelhallen en kansspelautomaten Desi Zwaneveld uit Hoogezand. Deze kampte met miljoenen aan belastingschuld. De waarde, eerst geschat op 1,7 miljoen gulden, bedroeg in werkelijkheid slechts enkele duizenden guldens, de helft was 'niet in orde'. Zwaneveld behoorde tot de kleine schare bewonderaars van Van Loenen, hij organiseerde tentoonstellingen voor hem. Of hij ook Ploegschilderijen van hem heeft gekocht, zeggen zijn weduwe en zoon niet zeker te weten. Navraag onder andere verzamelaars die zaken hebben gedaan met Van Loenen, levert weinig tastbaars op. Zij verklaren alleen werk van Van Loenen zelf te hebben gekocht, geen Ploegers. Die hebben ze via de handel of de veiling bemachtigd, verklaren ze. Over de echtheid geen twijfels.

De verzamelaar meent over zware munitie te beschikken. Meijering liet zich bij de aankoop overtuigen door een verklaring van Auke van der Werf, oud-veilingmeester bij Sotheby's en beëdigd taxateur. Die had in 1993 twaalf werken van Jan Altink uit Van Loenens collectie op waarde geschat voor de verzekering, op een moment dat deze in de nesten zat wegens de aantijgingen over vervalsingen. Totale waarde: 136 duizend gulden. Drie doeken van de twaalf – *Het Reitdiep te Groningen*, *Heuvel-landschap Pic de Luc* en *Kustgezicht* – maken deel uit van Meijerings aankoop; ze behoren, ontdekt hij later, tot de verzameling die in beslag werd genomen toen Van Loenen werd opgepakt.

Maar Van der Werffs rapport is op z'n minst genuanceerder. In een begeleidende brief plaatst hij vraagtekens. 'De herkomst van zo'n grote partij Altinks is te vaag en de amateuristische manier van inlijsten klopt van geen kant.' De taxatie beschouwt hij als voorlopig en hij vermeldt 'uit voorzichtigheid' dat het rapport niet voor juridische en commerciële doeleinden mag worden gebruikt. 'Die brief, zegt Meijering, 'heeft Van Loenen mij onthouden'.

Van der Werf is er nog altijd zeer ontstemd over dat Van Loenen zijn rapport als echtheidsverklaring heeft gebruikt. Hij is, verklaart hij, in het verleden meer benaderd door personen die Altinks wilden kopen met zijn taxatie erbij. 'Hij misbruikt mijn rapport. Ik heb Van Loenen gevraagd daarmee op te houden, maar hij is er gewoon mee doorgegaan. De man is een leugenaar. Het echtpaar Van Loenen kwam destijds bij me thuis met het verhaal dat ze nergens anders terecht konden. Ik vond het zielig voor ze. Achteraf zeg ik: ik had dat rapport nooit moeten opmaken.'

Van Loenen heeft meer experts opgevoerd die zich over zijn werk hebben gebogen met als doel de authenticiteit aan te tonen. Aanvankelijk niet zonder succes: Van den Hende taxeerde in 1999 drie schilderijen, waaronder ook *Zonnebloemen in Keulse Pot*, dat tot de tien betwiste werken behoort. Geschatte waarde: 35 duizend gulden. Ook een Dijkstra – *Havengezicht Delfzijl* – werd goedgekeurd. Maar een nadere bestudering leidde tot inkeer. Van den Hende heeft het rapport inmiddels ingetrokken. Een collega tipte hem dat hij deze werken bij Van Loenen had gezien. Volgens Van den Hende heeft de schilder destijds een tussenpersoon ingeschakeld om de taxatie te laten verrichten.

De schilder uit Beilen zegt bezig te zijn met het verzamelen van bewijsmateriaal dat hem zal vrijpleiten. Hij is nog altijd overtuigd van de echtheid van de Ploegschilderijen, die hij decennia lang heeft verzameld 'uit inboedels en op veilingen'. Hij beticht de experts van 'slechts stereotiepe kennis van het werk van De Ploeg'. 'In hun rapporten is niets aan onderbouwing te vinden. Het zijn plaatjeskijkers. Ze praten elkaar na en schieten intussen de ene bok na de andere.' Zo zou Wiegers wel degelijk op board hebben gewerkt en Altink met een paletmes. Dat er een schilderij van Altink is opgedoken met een stempel van Beileroord, acht hij uitgesloten. 'Ik heb daar wel eens wat laten inlijsten, maar zeker geen werk van De Ploeg.'

'DE EXPERTS ZIJN
PLAATJESKIJKERS.
ZE PRATEN
ELKAAR MAAR
NA'

Schilder Cor van Loenen

Zijn advocaat, mr E. Schönfeld uit Assen, zegt dat zijn cliënt Meijering omstandig heeft gewaarschuwd: dit zijn besmette schilderijen. 'Van Loenen heeft open kaart gespeeld, niets verhuuld over de affaire. Meneer Meijering wist alles, maar wilde de doeken toch graag hebben, voor zijn privécollectie en voor een zacht prijsje. Hij vond het prachtig toen. Dan moet je later niet gaan lopen mauwen.' Volgens Schönfeld heeft Meijering de begeleidende brief van Van der Werff wel degelijk gezien. Meijering: 'Als ik dat allemaal had geweten, was ik toch nooit tot aankoop overgegaan?'

Vraag: waarom neemt Van Loenen de verzameling niet terug als het echte schilderijen zijn? Schönfeld: 'Het zijn besmette schilderijen. Mijn cliënt wil er gewoon niks meer mee te maken hebben.' Welke verzamelaars en musea al eerder werken uit de omstreden verzameling hebben aangekocht, houdt de raadsman liever voor zich.

Meijering: **'Ik wil niet gewoon maar verder gaan en doen alsof m'n neus bloedt. Dit soort praktijken moet stoppen. De onderste steen moet boven.'** Hij kondigt aan een stichting te willen gaan oprichten die gedupeerden in dergelijke affaires moeten gaan bijstaan.

De kluif ligt op het bord van de gerechtelijke autoriteiten. Meijering heeft al bot gevangen bij justitie in Assen. Het argument klinkt vertrouwd: onvoldoende bewijs. Hij is in beroep gegaan tegen het sepot bij het gerechtshof in Leeuwarden. De uitspraak laat nog op zich wachten. Er loopt ook een civielrechtelijke zaak. De rechter heeft daar al een onafhankelijk expert aangewezen: Cornelis Buysert uit Utrecht. Zijn oordeel is inmiddels bekend. Opgetelde kunstwaarde 0 euro. Decoratieve waarde ruim 800 euro. 'Gezien de penseelvoering kunnen bovengenoemde schilderwerken niet van de hand van de gesuggereerde kunstenaars zijn.'

Meijering: 'Ik herinner me nog die avonden voor de open haard bij Van Loenen. Ik hing aan zijn lippen. Een charismatische, zeer onderhoudende man. En dan stink je er zo in.'

"Dagblad van het Noorden", vrijdag 6 oktober 2006, pagina 15

ACHTERGROND ▪ STICHTING IN OPRICHTING WIL KEURMERK

Zorgen over goede naam van schilderijen De Ploeg

Door Joep van Ruiten

GRONINGEN ▪ Een groep kunstliefhebbers in Groningen wil een stichting oprichten die de naam van kunstenaarsvereniging De Ploeg moet zuiveren. Aanleiding voor het initiatief zijn verhalen over grote aantallen vervalste schilderijen van Ploeg-kunstenaars.

Initiatiefnemer is Johan Meijering, die al jaren in een juridische strijd is verwickeld na het kopen van vermeend valse Ploeg-schilderijen. Meijering heeft steun verworven van Henk Bodewitz, iemand die zich naar eigen zeggen grote zorgen maakt over de negatieve effecten van de vervalsingverhalen.

Bodewitz wijst onder meer op het belang van De Ploeg voor het Groninger Museum, dat een grote collectie Ploeg-schilderijen bezit. "De Ploeg is van groot belang voor het noordelijk erfgoed. Het is geen goede zaak als je in het museum rondloopt met in het achterhoofd het idee dat er iets mis kan zijn met dat erfgoed."

Meijering en Bodewitz willen met steun van gemeente, provincie en Groninger Museum een fonds in het leven roepen om duidelijk te krijgen welke schilderijen echt en welke vals zijn. Ze pleiten onder meer voor het instellen van een keurmerk. Daarnaast willen ze een aanspreekpunt voor mensen die in het verleden valse schilderijen hebben gekocht.

Conservator: Er zijn al zoveel stichtingen rond De Ploeg

Drijvende kracht Meijering vermoedt dat er honderden valse Ploeg-schilderijen in omloop zijn. Het gaat daarbij vooral om werken van Jan Altink en Johan Dijkstra, de bekendste en beroemdste leden van kunstenaarsvereniging De Ploeg. Meijering opereert niet uit eigen belang, benadrukt hij. "Zolang niet duidelijk is wat er allemaal gaande is blijven er vervalsingen opduiken. De volgende keer is uw nichtje aan de beurt."

Zelf kocht Meijering eind jaren negentig bij kunstenaar Cor van Loenen uit Beilen voor 54.100 gulden tien Ploeg-schilderijen die vals zouden zijn. Een poging om Van Loenen veroordeeld te krijgen wegens oplichting heeft tot dusver niets opgeleverd. Daarnaast loopt bij de rechtbank in Assen nog een zaak tegen Van Loenen waarin Meijering zijn geld terug eist.

Conservator Han Steenbruggen van het Groninger Museum laat in een reactie weten het initiatief overbodig te vinden. "Er zijn al zoveel stichtingen rond De Ploeg. Tegen mensen die aan de echtheid van een schilderij twifelen wil ik zeggen: kom langs. Komen wij er niet uit, dan zijn er altijd nog andere deskundigen. Een keurmerk is niet nodig." Kunstschilder Van Loenen is erg boos over de wijze waarop zijn naam in verband wordt gebracht met valse Ploegschilderijen. Het nut van een stichting die het kaf van het koren scheidt ziet Van Loenen echter wel in. "Maar alleen als daar echte deskundigen bij zijn betrokken. En dat is nu net het probleem: die zijn er niet. Niet in de kunsthandel en ook niet bij het Groninger Museum."

"De Groninger gezinsbode", 54e jaargang, woensdag 11 oktober 2006, voorpagina

COMMENTAAR

VALSE KUNST

Met een emotioneel pleidooi neemt tangogoeroe Johan Meijering de strijd op tegen de handel in valse kunst, met name wat betreft die rond kunstenaarsvereniging De Ploeg. Een informatiepakket belandde vorige week op de redactie van de Gezinsbode en blijkt een artikel in het Dagblad van het Noorden van vrijdag is het de bedoeling een fonds op te richten en een keurmerk in te stellen. Over zijn goede bedoelingen bestaan geen twijfel, maar op de vraag wat we met dit initiatief kunnen is het antwoord slechts: helemaal niks.

De problematiek is immers niet nieuw. Het pleidooi trapt louter open deuren in en refereert aan kwesties en krantenartikelen van lang geleden.¹ Ondanks de stevige retoriek ('In de rechtsstaat waarin wij leven zie ik het als burger dan ook mijn taak, bovendien mijn plicht om andere burgers te beschermen tegen geraffineerde oplichterpraktijken'), zijn de voorstellen te vaag ('een brede maatschappelijke discussie') of het gebeurt al ('een inventarisatie van wat er aan cultureel erfgoed aanwezig is en waarvan vaststaat dat dit oorspronkelijke werken zijn').

De onderbouwing doet bovendien vreemd aan, want het suggereert dat kwaliteitsbewaking en conservering op dit moment ver te zoeken zijn. Alsof er geen Groninger Museum is, die samenwerkt met de RuG, een Stichting H. N. Werkman, een Stichting Johan Dijkstra, of kunsthandelaren als Cees Hofsteenge en Richard ter Borg, die wél het kaf van het koren kunnen scheiden.

Overigens is het Meijering niet alleen te doen om het maatschappelijk belang. Het Dagblad-artikel leert dat hijzelf nog steeds aan het procederen is over een partij valse Ploegschilderijen die hij ooit kocht. Maar los daarvan: net zoals het onmogelijk is de markt in tweedehands auto's van ongere subjecten te zuiveren, is de handel in valse kunst te bestrijden. In beide gevallen is het gewoon: goed opletten. En in weerwil van wat de Beilense kunstenaar Cor van Loenen in het verhaal beweert: echte Ploegdeskundigen zijn er wel degelijk.

Herman Sandman

¹ *Commentaar van Johan L. Meijering:*
Herman Sandman publiceerde in de "Groninger Gezinsbode" op woensdag 27 juni 2005, pagina 9, het artikel: "Is die Altink vals? Dan gaat ie direct de etalage uit"
N.B. Volledige publicatie is opgenomen op de CD "Altink I en II in vogelvlucht. Nachtmerrie van een kunstliefhebber."

"Dagblad van het Noorden", zaterdag 14 oktober 2006, pagina 23

Cor van Loenen in zijn atelier in Holthe: "Je schildert wat je hart in geeft, je schildert voor jezelf."

Foto: DvhN/Wladimir van der Burgh

INTERVIEW ▪ COR VAN LOENEN, KUNSTSCHILDER EN OMSTREDEN PLOEG-VERZAMELAAR

'Het gesodemieter moet nu eens ophouden'

Al bijna vijftien jaar wordt kunstschilder Cor van Loenen uit Holthe in verband gebracht met valse schilderijen van de Groninger kunstenaarsvereniging De Ploeg. Met de ontknoping van een slepende rechtszaak in zicht, laaien de beschuldigingen en verdachtmakingen weer hoog op.

Door Joep van Ruiten

HOLTHE ▪ 52, 50,49, 33. Het schijnbaar overzichtelijke buurtschap Holthe onder Beilen telt slechts een tiental huizen. Die zijn zo lukraak genummerd, dat er makkelijk een boerderij tussen de bomen

verloren kan raken en onverwachts opduiken. In zo'n boerderij woont kunstschilder Cor van Loenen te midden van een onvoorstelbare hoeveelheid schilderijen, antieke voorwerpen en meubels. "Ik hou wel van een beetje rommel", zegt Van Loenen wijzend op een tafel vol paperassen.

Zo chaotisch als zijn woning oogt, zo geordend zijn de zaken in het hoofd van de kunstschilder. Dat moet ook wel, want al jaren is hij verwickeld in een juridische strijd. Kern van de zaak: Van Loenen (Magelang, 1942) zou Ploegliefhebber Johan Meijering uit Groningen valse schilderijen hebben verkocht. Nadat eerder al diverse experts twijfel over de werken hadden uitgesproken, werden onlangs tien schilderijen van Jan Altink, Johan Dijkstra en Jan Wiegers als vals bestempeld door de Utrechtse taxateur C. Buijsert.

"Ik lig er niet wakker van", zegt Van Loenen terwijl hij uit de papierberg een vuistdik tegen-rapport tevoorschijn trekt. In het eigenhandig opgestelde boekwerk haalt de kunstschilder Buijserts bevindingen één voor één onderuit. En passant trekt hij ten strijde tegen het idee dat er zoiets zou bestaan als een onfeilbaar expert op het gebied van kunstenaarsvereniging De Ploeg. "Zelfs over de werken van Rembrandt spreken specialisten elkaar al eeuwen tegen."

Wat volgt is een uitzetting over inschattingfouten van taxateurs en deskundigen die meningen uitspreken en herzien. Centraal in het betoog staat de redenering dat De Ploeg een verzamelnaam is voor kunstenaars die het experiment niet schuwden en gevarieerd te werk gingen. Met als gevolg dat er over composities, kleur- en materiaalgebruik en penseelvoering niets definitiefs te zeggen valt. Alleen laboratoriumonderzoek zou uitsluitsel kunnen geven.

Ondertussen bestempelen kenners keer op keer Ploegschilderijen als vals omdat ze uit de verzameling van Van Loenen komen. "Mensen praten elkaar na. Dan krijg je een domino-effect", zegt de kunstschilder. "Is iemand die de inboedel van een atelier kan veilen een expert? Is iemand die een mooi voorwoord kan schrijven een expert? Dat gesodemieter met die deskundigen moet ophouden." Waarom ze geen proces aandoen vanwege smaad? "Mijn middelen en tijd zijn beperkt."

Van Loenen verzamelt al vijftig jaar werken van De Ploeg. Daarnaast schildert hij in de geest van De Ploeg. "Een galeriehouders hing eens een werk van Jan Altink in de etalage en even verderop een werk van mijn hand. Wat denk je dat er gebeurde? Mijn naam is besmet. Maar dat is geen reden om anders te gaan schilderen. Je schildert wat je hart in geeft, je schildert voor jezelf. Ik heb wel eens gehad dat een van mijn schilderijen op een veiling meer opbracht, dan een werk van De Ploeg."

Hoeveel Ploegwerken Van Loenen nog in zijn bezit heeft, wil hij niet vertellen. "Een aantal." En evenmin waar hij ze vandaan heeft. De verhalen over vervalsingen zullen altijd wel aan hem blijven kleven, ook als straks de juridische strijd met Johan Meijering ten einde is - dat realiseert hij zich terdege. Als de kunstschilder uitgeleide doet, wijst hij op twee potten met begonia's. "Vanmorgen bezorgd. Gekregen van mensen die mij steunen. Ik ben niet de enige die weet dat de zogenaamde experts ook wel eens fout zitten."

'Mensen praten elkaar na: dan krijg je een domino-effect'

"De Volkskrant", donderdag 16 november 2006, pagina 17

'Valse kunst moet uit de handel worden genomen'

Van onze verslaggever

Rob Gollin

AMSTERDAM

De Federatie van Makelaars, Taxateurs en Veilinghouders wil dat valse kunstwerken uit de handel kunnen worden genomen. Volgens de beroepsorganisatie, waarbij zo'n 150 kunstexperts zijn aangesloten die onder meer voor verzekeraars waardebeoordelingen maken, raakt de markt steeds meer vervuild.

In Nederland is geen wetgeving voor inbeslagname van werken waarvan is vastgesteld dat ermee is geknoeid. In Frankrijk wordt valse kunst vernietigd. Volgens woordvoester Wytske van Biemen van de federatie gaat dat te ver: het aanbod zou drastisch kunnen afnemen doordat verkopers niet het risico willen lopen dat hun bezit in de verbrandingsoven verdwijnt. Bovendien zijn er gevallen bekend waarbij achteraf werd betwijfeld of het werk wel vals was.

'Maar veilinghuizen en experts zouden de mogelijkheid moeten krijgen verdachte werken voor onderzoek in beslag te laten nemen. Bij gebleken valsheid zouden die aan het handelsverkeer moeten worden onttrokken door ze bijvoorbeeld te laten opslaan. Je moet kopers kunnen beschermen.' Van Biemen meent dat confiscatie ook kan volgen als de aanbieder er niet van op de hoogte is dat zijn bezit vals is.

Concrete voorstellen voor wetgeving zijn er nog niet, maar de federatie kondigt wel initiatieven aan. Aanleiding vormt onder meer de recente vaststelling dat er valse schilderijen van de kunstenaar Klaas Gubbels in omloop zijn. Uit Duitsland komen meldingen dat er verdacht veel gouaches op krantenpapier van Willem de Kooning worden aangeboden. Onlangs bleek dat een verzamelaar uit Groningen werk van schilders uit de kunstenaarsgroep De Ploeg had aangekocht waarvan experts al ruim tien jaar geleden hadden vastgesteld dat ze niet deugden.

Naar schatting waren de grote veilinghuizen vijftien tot twintig procent van de daar aangeboden kunst omdat er iets mis mee is. Bestuurslid Arno Verkade van de Federatie TMV, en kunstexpert bij Christie's: 'Maar wat wij weigeren, zie je vaak elders in het land opduiken, bij kleinere veilinghuizen, of in de handel.' De kunstverzamelaars Sander Kooistra en Ard Huiberts kwamen in hun in 2003 verschenen boek *Valse kunst* tot een hogere schatting: twintig procent van wat feitelijk onder de hamer komt is vals.

Zie bijlage Kunst, pagina 10.

"De Volkskrant" [kunstbijlage], donderdag 16 november 2006, pagina 10, 11 en 13

Het gezag van de kunstexpert

HET BLIJFT EEN MENING

Bordjes verdwijnen uit een museum, een keuringsrapport gaat de la in: barstjes in het aureool van de kunstexpert. 'Er heerst een groot gebrek aan kennis.'

door ROB GOLLIN

De mededeling staat op een A4'tje, opgehangen bij de entree van de toonzaal vol 19de-eeuwse meesters: no. 270 is teruggetrokken. Een zomers rivierenlandschap met een tolpoort van Charles Leickert (1816-1907) zal bij nader inzien later in de week niet bij Christie's worden geveild: tijdens de kijkdagen hadden handelaren het veilinghuis erop gewezen dat het werk, aangeprezen als een 'buitengewoon voorbeeld van Leickerts vaardigheid verschillende elementen te plaatsen die hij in het echt had gezien', volgens hen van veel recentere datum moest zijn.

Christie's-expert David Kleiweg de Zwaan: 'Er zijn duizenden schilderijen door mijn handen gegaan. Zo leer je wel kijken.'

FOTO JEAN-PIERRE JANS /DE VOLKSKRANT

Kleine kniebuiging van David Kleiweg de Zwaan (30), expert 19de-eeuwse Europese kunst. Inderdaad, misschien is er iets over het hoofd gezien. 'Deze Leickert maakte deel uit van een prachtverzameling van tientallen schilderijen. Dat kan verblindend werken. Maar dat er iets niet klopt, staat niet vast.' Dan nog: één twijfelgeval tussen een veiling van driehonderd kavels, dat is 'zo slecht nog niet'.

Maar het gemene volk twijfelt niet zo snel aan de autoriteit van een kunstexpert. Diezelfde week heeft Kleiweg de Zwaan zich met enkele collega's geïnstalleerd in de textielzaal van het Stedelijk Museum De Lakenhal in Leiden. Christie's houdt taxatiedag. *Kunst en kitsch*, maar dan alleen voor schilderijen en zonder camera's. In de hal beneden melden zich de leken, hun vermeende onbekende meester gestopt in Komo-zak of gewikkeld in dekens. Kleiweg de Zwaan, het vuistdikke standaardwerk van Pieter A. Scheen *Lexicon Nederlandse beeldende kunstenaars 1750-1950* onder handbereik, velt snel zijn oordeel. Zijn eufemismen voor prullaria: 'Dit is van een verdienstelijke amateur.' Of: 'Het is vooral van decoratieve waarde.' De inbrengers knikken begripvol. 'Ja, zoiets dacht ik al.'

Binnen tien minuten komen uitersten van het spectrum voorbij. Drie gezusters laten een werk zien dat altijd in het bezit is geweest van grootvader. Kleiweg de Zwaan is onmiddellijk enthousiast. Een J.H. Weissenbruch (1824-1903)! Meester van de Haagse school. Een goed geprepareerd paneel, dat was de expert al snel opgevallen. Een vennetje tussen bomen. Vuil heeft zich tussen de verf genesteld. 'Zo laten, hoor!', bezweert Kleiweg. Veilinghuizen hebben ze graag zo: marktfris. Schilderijen waaraan niets is gebeurd, die tientallen jaren niet van eigenaar zijn veranderd. 'Dit is 40 duizend euro waard, maar kan op een veiling wel 100 duizend opbrengen', spiegelt hij de dames voor. 'Wel gek', zegt een van de zussen. 'Tien jaar geleden hebben we het in Den Haag laten taxeren. Toen was het tienduizend gulden waard.' 'Dat', antwoordt de expert, 'was een lage taxatie.'

Dan meldt zich een echtpaar, met een havengezicht van impressionist J.H. van Mastenbroek (1875-1945). Het is van een neef uit Frankrijk. Die had het in Engeland gekocht, op een veiling. Kleiweg tuurt eens naar de handtekening, draait het doek om en trekt zijn conclusie. 'Dit is niet van Van Mastenbroek.' De signatuur deugt niet, de uitwerking van de details komt niet overeen met die van de beweerde kunstenaar, het spieraam is veel te simpel voor een schilder van dit kaliber. 'Die handtekening kan er beter niet op staan. Nu pretendeert het werk iets te zijn wat het niet is.' Het echtpaar berust. 'We zullen het doorgeven.'

Hier, onder het toeziend oog van in verf vereeuwigde Leidse notabelen aan de muur, heeft de expert het duidelijk voor het zeggen, maar de praktijk leert dat het aureool van deskundigheid geregeld barstjes vertoont. Het zijn niet zulke deuken als de naoorlogse kwestie rondom de vervalste Vermeers veroorzaakte, toen de bedrieger Han van Meegeren zelf maar opbiechtte dat experts van naam en faam er waren ingetuind.

Maar recent dook de vraag weer op wat hun mening nu eigenlijk waard is. Hebben de deskundigen bij Christie's zitten slapen toen ze in september een schilderij van Frits Mondriaan in de catalogus opnamen, terwijl het misschien wel een Piet was – neef, beter en beroemder? (Zie inzet.) Bij het opnieuw opduiken van vervalste schilderijen van de Groninger kunstenaarsgroep De Ploeg viel de wispelturigheid van de deskundigen op. Zo keurde Ploeg-kenner J. van den Hende aanvankelijk schilderijen uit het genre goed, maar trok hij onmiddellijk zijn rapport in toen bleek dat het werk afkomstig was van de schilder Cor van Loenen, volgens velen in de kunstwereld de bron van de vervalsingen.

De Leidse antropoloog Henk Tromp deed ook nog een duit in het zakje. Hij onderzocht voor zijn net verschenen boek *De strijd om de Echte Vincent van Gogh* (uitgeverij Mets & Schilt, Amsterdam) de

rol van kunstexperts in de discussie over de authenticiteit van het oeuvre. Hoewel zijn studie stopt in 1970, zijn de mechanismen waarop hij stuitte volgens hem nog altijd actueel: de waarheid delft nog wel eens het onderspit als er financiële belangen of prestige op het spel staan. Toen kunstexpert J.B. de la Faille in 1928 ontdekte dat zijn oevrecatalogus van Van Gogh tientallen valse werken bevatte en dat wilde corrigeren, ontketende dat heftig verzet van onder anderen handelaren en verzamelaars; De la Faille kwam zelfs weer terug op zijn correcties.

Als recent voorbeeld noemt Tromp de in september beëindigde expositie van de neo-impressionist Théo van Rysselberghe (1862-1926) in het Haagse Gemeentemuseum. Er hing werk waarover twijfels bestonden. Bordjes 'toegeschreven aan' – lees: herkomst twijfelachtig – zijn verwijderd op aandringen van de organisator, de Belgische kunsthandelaar Olivier Bertrand die het gros van de collectie leverde. Het museum zwichtte: sluiting van de tentoonstelling dreigde. Volgens Tromp wordt vaker gepoogd omstreden werk met een plekje op een museale tentoonstelling de status van echtheid te bezorgen.

Tromp stelt vast dat in de branche ethiek nauwelijks een onderwerp is. Ook op de opleiding tot kunsthistoricus is er nauwelijks aandacht voor. Zijn verklaring? 'Het is een gevoelig thema. De ervaring leert dat wie zijn vinger opsteekt, er rekening mee moet houden dat er al snel iemand zal opstaan die het tegendeel beweert. Het is bovendien een klein kringetje. De expert komt vaak uit dezelfde sociale omgeving als de kopers en de verkopers.'

Enige discretie is niet verkeerd, meent Tromp, maar geheimzinnigheid ligt al snel om de hoek. 'Het is toch wel belangrijk dat je als expert een soort toetsing kunt maken. Wat vertel je de eigenaar precies?

Moet je bijvoorbeeld aangifte doen als je weet dat iemand de boel vervalst? Hoe gedraag je je tegenover collega's? **Er is toch ook zo iets als wetenschappelijke integriteit.'**

Weer terug in Christie's demonstreert expert Kleiweg de Zwaan in de toonzaal met romantische meesters – de veiling zou later die week recordbedragen opbrengen – onderdelen van het wapenarsenaal dat de voorgeschiedenis van de werken kan blootleggen. In tegenstelling tot de beeldvorming is de alledaagse praktijk van de expert niet die van de röntgenapparatuur, ontleding van verbestanddelen en dendrochronologische metingen. Hij let bijvoorbeeld op het kleurenpalet. Als groene en bruine pigmenten zijn vervaagd, duidt dat op veel schoonmaakbeurten; die kleuren krijgen het als eerste moeilijk onder gomterpentijn. Een UV-lamp brengt correcties op schilderijen aan het licht: donkere plekken duiden erop dat het doek is bijgewerkt.

Geregeld tilt hij een meester van de haak en bestudeert de achterkant. Die is met mogelijke aantekeningen, etiketten en verstevigingen aan het spieraam vaak veelzeggender dan de voorstelling zelf. Beneden liggen naslagwerken. Geregeld wordt de gang gemaakt naar de Rijksdienst voor Kunsthistorische Documentatie in Den Haag, waar de archieven vol zitten met informatie over schilders en hun oeuvre. 'En als we er niet uitkomen, dan zullen we niet aarzelen experts buitenshuis te raadplegen die juist weer veel van een bepaalde kunstenaar weten.'

ÉÉN GEVAL VAN TWIJFEL TUSSEN 300 KAVELS IS 'ZO SLECHT NOG NIET'.

Expert David Kleiweg de Zwaan

Maar **het belangrijkste instrument, zegt Kleiweg, is toch wel 'het geoefend oog'**. Dat geeft hem het predicaat expert; diploma's zijn niet vereist. Hij volgde een opleiding kunstgeschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam en had betrekkingen bij concurrent Sotheby's en het Stedelijk Museum.

'Ik zit nu tien jaar in de business. Er zijn duizenden schilderijen door mijn handen gegaan. Zo leer je wel kijken.'

Er zijn er die twijfels hebben. De werkelijkheid achter de missers zou veel prozaïscher zijn. 'Er heerst in de wereld van experts een groot gebrek aan kennis.' Kunstexpert Willem Baars, een sjaal om de hals gedrapeerd, een Louis Vuitton-tas onder de arm, laveert door de gangen en huiskamer in wat je zelfs voor Vechtstreek-begrippen een weelderig huis kunt noemen. Klassieke en hedendaagse objecten wisselen elkaar af. De precieze locatie dient om redenen van discretie onvermeld te blijven.

*David Kleiweg de Zwaan van Christie's zoekt met een UV-lamp naar correcties op een schilderij.
FOTO JEAN-PIERRE JANS /DE VOLKSKRANT*

'JE ZIET HET VERSCHIL ALS JE VEEL DOEKEN HEBT GEZIEN. EN DAT HEB IK.'

Expert Willem Baars

Baars is specialist in kunst uit de 20ste eeuw en Nederlandse avant-garde. Hij geldt als *enfant terrible* – al moet het wat hem betreft maar eens afgelopen zijn met die status. Een *enfant* is hij op zijn 37ste zéker niet meer, en uit op een rel is hij evenmin: 'Ik doe het uit liefde voor de kunst.' Voor *Het Parool*

schreef hij vileine artikelen over onder meer het veilingwezen. Enig gezag wordt hem niet ontzegd: hij heeft zitting in de keuringscommissie voor de beurzen Tefaf in Maastricht en de Pan in Amsterdam en is examinerator voor de Federatie van Makelaars, Taxateurs en Veilinghouders.

Waar het volgens hem vooral aan ontbreekt, is internationale oriëntatie. 'Alleen zo kun je verbanden leggen. Je moet naar het buitenland, naar tentoonstellingen, beurzen, veilingen. Pas dan weet je wat een kunstenaar voorstelt. Dan weet je dat zo'n Hendrik Willem Mesdag niet veel meer is dan de Bob Ross van de 19de eeuw. Of neem Isaac Israëls: wereldberoemd in eigen land. Maar ik stel vast dat ik over de grens maar zelden Nederlandse collega's tegenkom.' Nederland heeft geen experttraditie, verklaart Baars. 'De kunstcultuur heeft hier altijd in het teken gestaan van de handel. Passie speelt nauwelijks een rol. Maar voor mij is het juist de uitdaging de gedachten van de maker te doorgronden, zijn beslismomenten te ontrafelen.'

Hij was al eerder in dit huis, hij maakt een verzekeringstaxatie en kent inmiddels een beurse plek in de verzameling. Bij een litho van Marc Chagall heeft hij twijfels over de handtekening. De c 'heeft geen snelheid', er is 'over nagedacht'. 'Je ziet het verschil als je er een paar honderd hebt gezien. En dat heb ik.' In euro's uitgedrukt: alleen de litho is 800 euro waard, met deugdelijke handtekening het tienvoudige.

Is er reden tot bezorgdheid bij de Federatie van Taxateurs, Makelaars en Veilinghouders? De beroepsorganisatie telt ruim driehonderd leden, van wie de helft zich in kunstkringen beweegt. Het lidmaatschap wordt verkregen door examens af te leggen en die, bezweren secretaris Wytske van Biemen en bestuurslid Arno Verkade, liegen er niet om. Kandidaten krijgen zeventig schilderijen ter beoordeling. Ze moeten ze identificeren, dateren en op waarde weten te schatten. Overigens: het ontbreken in het register van de federatie wil nog niet zeggen dat er sprake is van een beunhaas. Er zijn experts met specialisaties op genre of kunstenaar; daar wordt niet op geëxamineerd. Conservatoren van musea komen ook niet op de ledenlijst voor. Bij velen bestaat tegenwoordig een zekere huiver voor waardetoekenning: daarmee worden de prijzen maar beïnvloed.

Wat het oordeel van een expert nu precies waard is, wordt bepaald door de markt, zegt Verkade. 'Kopers vragen er nu eenmaal om dat bijvoorbeeld een vroege Mondriaan door de expert Joop Joosten is gezien, of een Isaac Israëls door wijlen Joop van Roosmalen. Dât telt.' Dat een expert een mistaxatie maakt, zoals mogelijk bij de Mondriaan het geval is geweest, of een rapport bij nader inzien aanpast, wat bij Ploeg-werken is gebeurd, zijn manoeuvres die bij de federatie niet veel verwondering wekken. Verkade, zelf als expert Moderne en hedendaagse kunst werkzaam bij Christie's: 'Het is nu eenmaal geen wiskunde. Aan de oevrecatalogus van Mondriaan is vijftien jaar gewerkt. Die was nog niet uit of de eerste omissies werden al gemeld. Het wordt pas zorgelijk als iemand zich in korte tijd vier of vijf keer vergist. Dat kun je je niet veroorloven. **Veilinghuizen lopen grote financiële risico's. Als er iets mis blijkt met de aankoop, kunnen gedupeerden binnen een jaar hun geld terugkrijgen. Maar dat veilinghuizen die schade kunnen verhalen op de inbrenger, is nagenoeg uitgesloten.'**

Dat de waarheid wel eens in het gedrang komt als er financiële belangen of prestige op het spel staan, zoals antropoloog Tromp suggereert, komt volgens Van Biemen en Verkade in de praktijk nauwelijks voor. Zeker, ze kennen de kwestie in het Haags Gemeentemuseum – 'maar dat is een zeer uitzonderlijk geval'. Een erecode – naar eer en geweten handelen – en een bewijs van goed gedrag zijn toereikend om de ethiek te bewaren. Verkade: 'Het komt er bij ons toch vooral op neer dat je verstand van zaken moet hebben. Sjoemelen met de werkelijkheid past daar niet in. Je bent zo snel weg. Iedereen kent elkaar in dit wereldje. Gelukkig is toeschrijven meestal niet zo moeilijk.'

Maar in De Lakenhal in Leiden is het nog niet zo eenvoudig een echtpaar te overtuigen: het landschap met een vaart van Louis Apol (1850-1936) is volgens expert Kleiweg de Zwaan geen Louis Apol. De gesponste blaadjes, die ondefinieerbare oever, dat bruggetje, nee, zo zou Apol het nooit hebben gedaan. De eigenaren protesteren. 'Het is van familie op familie gegaan. Het is van de schilder zelf gekocht.' Kleiweg wijkt niet. 'Het is zeer twijfelachtig.' Als ze enigszins verongelijkt het schilderij weer in een doek wikkelen, volgt zijn relativering. 'Het is maar een mening.' Maar als verontschuldiging zal het niet zijn bedoeld.

Altink-affaire I en II: Feiten op een rij gezet, periode 1991 t/m 2007

De “Altink-Affaire” is jarenlang – vanaf 1991 – zowel regionaal als landelijk in het nieuws (zie hoofdstukken 9 t/m 12). De belangrijkste momenten op een rij gezet:

Altink-affaire I, periode mei 1991 t/m september 1995

- 25 mei 1991 “Valse Altinks duiken op in de kunstwereld”
(Citaat publicatie Nieuwsblad v.h.Noorden)
- 6 juni 1991 Sotheby's, het Haags Venduehuis en een particulier doen aangifte wegens **po-ging tot oplichting door het echtpaar Van Loenen uit Beilen**, in de media ook wel het “**Altink-echtpaar**” genoemd.
- 13 juli 1992 Inval door de politie in de boerderij van het echtpaar Van Loenen.
Van Loenen wordt verdacht van het vervalsen dan wel verhandelen van valse schilderijen en aangehouden. Hij wordt **vier dagen voor verhoor vastgehouden in Amsterdam**.
Tevens worden in zijn boerderij 31 schilderijen in beslaggenomen.
- 14 juli 1992 Twee getuigen-deskundigen, galeriehoudster mevr. Renée Smithuis uit Casticum en Cees Hofsteenge, kunsthandelaar en Ploegspecialist uit Groningen, komen los van elkaar – in aanwezigheid van drie rechercheurs – tot een identiek oordeel over elk van de schilderijen.
Zij constateren 28 valse werken (slechts drie voorstellingen authentiek!).
- 17 juli 1992 Van Loenen wordt vrij gelaten.
- jan. 1993 Van Loenen ontvangt zijn 31 in beslaggenomen schilderijen van Justitie Amsterdam terug.
- maart 1993 Wegens onvoldoende aanwijzing van schuld seponeert Justitie deze zaak.
- 2 aug. 1993 Op verzoek van het echtpaar Van Loenen geeft register-makelaar/taxateur Auke van der Werff uit Oudeschild (Texel) een **voorlopig** taxatierapport af voor 12 schilderijen, uitsluitend t.b.v. een verzekering.
Onderaan de beide bladzijden van dit rapport vermeldt hij:
“Uitsluitend voor verzekeringsdoeleinden. Niet bruikbaar voor commerciële doel-

einden.” Tevens geeft hij in een **afzonderlijke brief**, gedateerd op 2 augustus 1993, een **toelichting**.

Enige citaten uit deze begeleidende brief:

“De herkomst van een zo grote partij Altinks is te vaag en de amateuristische manier van inlijsten – om iets authentiek te doen lijken – **klopt van geen kant**. Bijgaande verzekeringstaxatie beschouw ik dan ook als **voorlopig**, om u toch de gelegenheid te geven de werken te verzekeren, mits uiteraard de verzekeringsmaatschappij dit op deze wijze aanvaard.”

N.B. Van der Werff trekt bovenvermeld rapport na enige dagen in, omdat er ernstige twijfels begonnen te rijzen over de authenticiteit van de werken. Op 17 mei 2003 bevestigt hij dit schriftelijk. Citaat: “Ik heb hem (Van Loenen) een brief gestuurd en verzocht de rapporten terug te sturen. Nooit gebeurd.”

- okt. 1993 Van Loenen ontvangt een schadevergoeding van Justitie.
- 10 febr. 1994 **“Expert: Van Loenen misbruikt taxatierapport”**
(Citaat publicatie “Nieuwsblad v.h. Noorden”)
“Van der Werff baseert zich op de informatie van twee mensen aan wie Van Loenen doeken uit het “verdachte” Altink-twaalfstal zou hebben aangeboden, met een kopie van de taxaties. Ze wisten niet dat het slechts verzekeringstaxaties waren. **Dat heeft Van Loenen op de kopieën weggelaten**. Dat is heel kwalijk en getuigt van uitermate onzorgvuldig gedrag.”
- 30 april 1994 Heropening onderzoek naar aanleiding van een klacht op grond van artikel 12 Wetboek van Strafvordering wegens het uitblijven van een strafvervolgning tegen Van Loenen. Klacht ingediend door galeriehoudster Renée Smithuis uit Castricum en kunsthandelaar Cees Hofsteenge uit Groningen (getuigen-deskundigen).
- Citaat uit het “Nieuwsblad van het Noorden” d.d. 1 maart 1994:
“Procureur-Generaal P.M.Brilman heeft het hof namelijk geadviseerd het verzoek af te wijzen. Hij vindt het aannemelijk dat Van Loenen zich schuldig heeft gemaakt aan een misdrijf, maar er is onvoldoende wettig en overtuigend bewijs voor een strafzaak, stelt hij”
- Citaat uit “Origine”, nummer 1, d.d. 4 februari 1994, pagina 62 en 63
“Maar steeds ging het om dezelfde kleine man met grote baard: de Beilense kunstschilder Cor van Loenen. En steeds ging het om vervalsingen. De kranten stonden er vol van. Van Loenen werd aangehouden en gearresteerd. Eenendertig schilderijen werden bij hem in beslaggenomen. Twee jaar later heeft hij de schilderijen terug. De “zaak” is geseponeerd. **Van Loenen kraait victorie in de regionale pers. Wat vals heet, noemt hij nu echt.”**

sept. 1995 Het Gerechtshof Amsterdam seponeert de rechtszaak tegen Van Loenen opnieuw wegens onvoldoende wettig en overtuigend bewijs voor een strafzaak.

Twee citaten uit het Hollands Dagblad, d.d. 27 september 1995:

“Het was zelfs bekend waar Van Loenen het oude gebruikte linnen met oude spelatten kocht”

en

“Het is de taak van justitie om systematische kunstvervalsing en ontwrichting van de kunsthandel op te sporen en te veroordelen. Nu is door een onbeholpen aanpak een beroepsvervalser de dans ontsprongen.”

Conclusie ALTINK-Affaire I :

- De kunstschilder Cor van Loenen uit Beilen wordt jarenlang (1991 t/m 1995) verdacht van het vervalsen dan wel handelen in vervalste Ploegwerken;
- **Hij ontvangt in januari 1993 – als eigenaar – de 31 bij hem in beslaggenomen kunstwerken van Justitie Amsterdam terug.** Twee getuigen-deskundigen bestempelen – onafhankelijk van elkaar – 28 schilderijen als vals.
- In zowel de regionale als landelijke pers verkondigt hij daarna – samen met diens advocaat Mr. E.J.A. Schönfeld uit Assen – **dat alle werken authentiek zijn**;
- Het echtpaar Van Loenen biedt vanaf 1993 hun (valse) schilderijen – via advertenties – te koop aan;
- Ter ondersteuning van hun verkoopactiviteiten en als bewijs van echtheid ge(mis)bruiken zij onder meer een door Auke van der Werff uit Oudeschild (Texel) op 2 augustus 1993 uitsluitend voor verzekeringsdoeleinden **voorlopig opgesteld** en enige dagen later **INGETROKKEN** taxatierapport.

JAREN LATER ...

Altink-affaire II, periode 1997 t/m 2007

- 1997 Via een kunstverzamelaar komt kunstliefhebber Meijering in contact met het werk van kunstschilder Cor van Loenen en neemt vervolgens contact met hem op.
(**N.B.** Meijering had voorheen nooit van Cor van Loenen gehoord. Ook kende hij de zgn. “Altink-affaire” niet!)
- 1998 In 1998 bezoekt Meijering regelmatig het echtpaar van Loenen op hun boerderij in Beilen en koopt – veelal via ruilingen met gesloten beurs – door Van Loenen geschilderde en met diens naam gesigneerde schilderijen.
Door de regelmatige contacten ontstaat er een vriendschapsband.
- 1999/2000 In deze sfeer van vertrouwelijkheid vertelt het echtpaar Van Loenen aan Meijering, dat hen in het verleden een zeer groot onrecht is aangedaan, dat Cor van Loenen volkomen ten onrechte is beschuldigd van het vervalsen van werken van de schilder Jan Altink, dat hij is aangehouden door de politie en 4 dagen heeft vastgezeten, dat er onderzoek is gedaan door het Rijkslaboratorium, dat er een rechtszaak is geweest, dat alle in beslaggenomen werken absoluut goed zijn, dat hij gerehabiliteerd is en dat hij van Justitie een schadevergoeding heeft ontvangen. Ter bevestiging geven zij een kopie van een artikel uit de “Beiler Courant” van 27 januari 1993: “Schilderijen Jan Altink weer terug bij familie Van Loenen”. Ondanks een financiële genoegdoening van het Openbaar Ministerie, zou deze kwestie de Van Loenens zeer veel geld hebben gekost. Wegens gebrek aan financiële middelen en het feit dat zij hun boerderij willen verbouwen (nieuw dak en atelier) wenst het echtpaar van Loenen over te gaan tot verkoop van enige “Ploeg-schilderijen” uit hun privé-kunstverzameling.

Meijering raakt overtuigd van het relaas van het echtpaar Van Loenen en koopt in eerste instantie, begin 1999 een tweetal “Ploeg-schilderijen”, gesigneerd “J.Altink”.

Ter ondersteuning van hun verhaal overhandigen zij Meijering een kopie van een door de beëdigd makelaar/taxateur in kunst Auke van der Werff opgemaakt taxatierapport, gedateerd 2 augustus 1993. De beide schilderijen worden genoemd in dit rapport.

N.B. Later blijkt, dat deze twee schilderijen behoren tot de 28 schilderijen die door de beide getuigen-deskundigen Smithuis en Hofsteenge als “vals” waren bestempeld. **Ook blijkt later, dat Van der Werff bij dit taxatierapport een bij begeleidende brief had gemaakt. Deze brief is niet door het echtpaar Van Loenen aan kunstliefhebber Meijering getoond. Ook is daar geen melding van gemaakt!**

Het echtpaar Van Loenen vertelt Meijering dat de top-expert Van der Werff en volgens het echtpaar oud-directeur van veilinghuis Sotheby's Amsteram, deze werken als authentieke werken heeft getaxeerd en gewaardeerd.

N.B. Meijering had niet eerder van Auke van der Werff gehoord!

Mede op basis van dit taxatierapport (**later blijkt dat dit rapport door Van der Werff is ingetrokken !**) en het overtuigende relaas van het echtpaar besluit Meijering over te gaan tot aankoop van deze twee schilderijen. In de loop van 1999 en 2000 koopt verzamelaar Meijering uiteindelijk in goed vertrouwen van – het inmiddels bevriende echtpaar – tien “Ploegwerken”

(**N.B.** Op dat moment was bij de verkopers bekend, dat deze “vals” waren.)

De echtheid van alle tien schilderijen wordt zowel mondeling als schriftelijk door het echtpaar Van Loenen bevestigd! Ook werd – ter bevestiging van de echtheid van de schilderijen een terugkoop-regeling schriftelijk vastgelegd!

7 dec. 2001 **“En weer waren de Altinks vals”**
(publicatie “Nieuwsblad van het Noorden”)

Twee citaten:

“Feit is wel dat er sinds 1995 een collectie met **honderden “onbekende” Ploegwerken spoorloos** is. In april van dat jaar werd de kunstcollectie van de Hoogezandster zakenman en kunstminnaar Desi Zwaneveld, met daarin die Ploegwerken, door de fiscus in beslag genomen. De waarde van de doeken bleek uiteindelijk enkele duizenden guldens te zijn. Oftewel: het gros was “niet goed”, oordeelden de door de fiscus ingehuurde experts”

en

“Regelmatig wordt de stad-Groninger in De Ploeg gespecialiseerde kunsthandaelaar Richard ter Borg voor zijn expertise ingehuurd door veilinghuizen in het westen. «Laatst moest ik **vijftig Ploegschilderijen taxeren** voor een veilinghuis in het westen. **Geen één was goed.** De eigenaar kwam uit Groningen.»”

15 jan. 2002 Tentoonstelling schilderijen Cor van Loenen in het streekmuseum Bellingwolde. Meijering organiseert voor zijn “vriend” Cor van Loenen van 15 januari tot en met 3 mei 2002 een overzichtstentoonstelling (geen verkoop-tentoonstelling!) met uitsluitend schilderijen van de hand van Cor van Loenen. Deze tentoonstelling wordt door Meijering officieel geopend. Tevens geeft hij voor zijn (toenmalige) “vrienden” een voorstelling Argentijnse Tango. Aangezien Cor van Loenen zelf op dat moment niet over voldoende schilderijen beschikt, leent Meijering aan Cor van Loenen ca. 15 werken (“echte Van Loenens”) uit, die volledig zijn eigendom zijn en door hem waren betaald. Na deze tentoonstelling komt Meijering erachter dat Cor van Loenen tijdens deze

tentoonstelling of kort daarna, 4 á 5 werken zonder diens toestemming heeft verkocht aan bezoekers van het museum. De opbrengst daarvan behield hij. De door hem verkochte werken heeft hij later (zonder overleg met Meijering) gecompenseerd met andere door hem geschilderde werken van dezelfde afmetingen. **N.B.** Meijering liet de gepleegde verduistering door Cor van Loenen opnemen in het proces-verbaal van aangifte op 16 augustus 2004.

2002 Meijering wordt geconfronteerd met het feit, dat de 10 door hem aangekochte “Ploegschilderijen” van het echtpaar Van Loenen naar alle waarschijnlijkheid vals zijn en besluit zich te verdiepen en een onderzoek in te stellen. Om de financiële exploitatietekorten van het door hem opgerichte culturele centrum La Pasión en de kosten van verbouw van dit centrum in Groningen, had hij inmiddels deze schilderijen verkocht.

Na de verkoop komt de nieuwe eigenaar via een expert erachter, dat deze schilderijen vals zijn. Meijering wordt op de hoogte gesteld, deelt de nieuwe eigenaar mede, dat hij volkomen te goeder trouw heeft gehandeld, biedt zijn oprechte excuses aan en draait deze transactie terug en wordt na betaling van de schilderijen weer eigenaar (**van de valse schilderijen**).

Een zestal deskundigen verklaren nadien – **ieder afzonderlijk** – dat deze tien schilderijen niet van de hand zijn van diegene wiens naam op het schilderij staat afgebeeld.

30 jan. 2003 Meijering stelt het echtpaar Van Loenen per aangetekend schrijven op de hoogte van het feit, dat de tien door hun verkochte “Ploegwerken” “vals” zijn en vordert restitutie van de koopsom, vermeerderd met de wettelijke rente. Het echtpaar Van Loenen blijkt niet bereid – in tegenstelling tot de gemaakte mondelinge en schriftelijke afspraken – de koopsom te restitueren, als gevolg waarvan Meijering genoodzaakt is deze kwestie voor te leggen aan de bevoegde rechter. Voorts stelt Meijering alle deskundigenrapporten aan (de raadsman) van het echtpaar Van Loenen beschikbaar.

Meijering besluit om:

- 1 Aangifte te doen wegens oplichting, gepleegd door zowel de heer als mevr. Van Loenen uit Beilen (**Strafrecht**);
- 2 Een civielrechtelijke procedure te starten om de kosten van aankoop terug te vorderen (**Civilrecht**);
- 3 Beslag te leggen op de (kapitale) boerderij van het echtpaar Van Loenen (**Civilrecht**)

17 mei 2003 Kunstexpert Auke van der Werff stuurt – op verzoek – Meijering een brief en vermeldt daarin de gang van zaken met betrekking tot de door hem verrichtte taxatie.

- 16 aug. 2004 Meijering doet aangifte bij de politie Drenthe/wijkeenheid Midden-Drenthe in Beilen tegen zowel de heer als mevr. Van Loenen terzake van: oplichting, gekwalificeerde valsheid in geschrifte en verduistering. Mutatienr: PL033A/04-163863
- 18 mei 2005 Meijering laat door Trip advocaten (Mr. J. Bal) uit Groningen beslag leggen op de boerderij van het echtpaar Van Loenen
(Civielrecht)
- 22 mei 2005 Meijering heeft op uitnodiging van Justitie een gesprek bij het Openbaar Ministerie in Assen met de Officier van Justitie Mr. H. Supèr, in aanwezigheid van mw. C. Durville en een medewerker van het bureau Slachtofferhulp.
In dit gesprek deelt Mr. Supèr mede, dat hij overtuigd is van de door het echtpaar van Loenen gepleegde oplichting. Hij besluit echter om niet tot strafrechtelijke vervolging over te gaan, omdat het bewijs net onvoldoende is. Indien nieuw bewijsmateriaal geleverd wordt, is nader onderzoek door politie/justitie mogelijk.
- juli 2005 Meijering dient op grond van **artikel 12 van het Wetboek van Strafvordering** een klacht in bij het Gerechtshof Leeuwarden wegens het uitblijven van een nader onderzoek en verzamelt nieuw (aanvullend) bewijsmateriaal tegen het echtpaar Van Loenen. Klachtnr. 05/00231.
- 4 juli 2005 Cor van Loenen doet aangifte bij de politie te Beilen wegens smaad en smaadschrift tegen kunstexpert Auke van der Werff en wegens belediging tegen Meijering (zie hoofdstuk 16.1).
- 26 okt. 2005 Meijering wordt door de regiopolitie Groningen gehoord, verdacht van smaad/smaadschrift (zie hoofdstuk 16.2).
- 10 juni 2006 Tussenvonniss Rechtbank Assen **(Civielrecht)**, zaaknummer: 52024/HA ZA 05-408:
De Rechtbank gelast een deskundigenonderzoek en benoemt de heer C. Buijsert, verbonden aan het Venduhuis Utrecht B.V. tot onafhankelijk deskundige.
De bewijslast komt te liggen bij Meijering.
- 10 aug. 2006 Kunstexpert Auke van der Werff bevestigt – op verzoek van Meijering – nogmaals schriftelijk zijn ervaringen met het echtpaar Van Loenen en benadrukt dat hij een en ander ten allen tijde onder ede wil verklaren.
- 13, 14 juni
4, 17, 29 aug.
2 sept. 2006 Meijering stuurt de volgende **aanvullende (belastende) informatie** naar het Gerechtshof Leeuwarden (teksten volledig opgenomen op CD!):

- 1 Tweede schriftelijke verklaring van de taxateur Auke van der Werff, d.d. 10 augustus 2006, dat hij zijn **voorlopig opgesteld taxatierapport** d.d. 2 augustus 1993 **vlak daarna** had **ingetrokken** en dat hij ten allen tijde bereid is te getuigen en een en ander onder ede wil verklaren;
- 2 Het echtpaar Van Loenen heeft bij de verkoop van de 10 schilderijen volkomen onjuiste inlichtingen verstrekt en informatie achtergehouden;
- 3 Het echtpaar Van Loenen was op de hoogte dat de schilderijen vals waren. Bewezen is, dat er bij de verkoop **sprake was van boze opzet**;
- 4 Het echtpaar Van Loenen misbruikt sinds 2 augustus 1993 het **ingetrokken** taxatierapport van Auke van der Werff en gebruikt dit taxatierapport sindsdien ter ondersteuning bij hun verkoopactiviteiten. **Bovendien is er met dit (ingetrokken) taxatierapport geknoeid.**
- 5 Ook wordt **in de** thans lopende **civielrechtelijke procedure** vorenvermeld taxatierapport aangehaald bij drie schilderijen om daarmee ook de Rechtbank Assen van de echtheid van deze schilderijen te overtuigen c.q. om de tuin te leiden.

N.B. Meijering verzoekt het Gerechtshof Leeuwarden om zowel de heer als mevr. Van Loenen ieder afzonderlijk te horen, aangezien tegen beiden aangifte is gedaan wegens oplichting. Ook verzoekt Meijering het Gerechtshof om de taxateur Auke van der Werff te horen, aangezien die volgens Meijering een “sleutelpositie” inneemt in deze “Altink II-affaire”.

Meijering benadrukt, dat hij zijns inziens politie en justitie inmiddels meer dan voldoende bewijzen heeft aangeleverd om met succes een nader onderzoek in te stellen. **Ook wijst hij op de grote belangen van zowel de kunsthandel als het veilingwezen en spreekt hij de wens uit dat het recht eindelijk zal zegevieren.**

- 25 juli 2006 Ontvangst (concept) rapport d.d. 4 juli 2006 van de taxateur en veilingmeester Cornelis Buijsert, verbonden aan het Venduhuis te Utrecht (**Civielrecht**). **In deze rapportage bevestigt deze door de Rechtbank benoemde deskundige met betrekking tot elk schilderij in deze zaak dat het een vervalsing betreft, met als onderbouwing dat – gezien de penseelvoering – die schilderijen niet van de hand van de gesuggereerde kunstenaar kunnen zijn.**
- sept. 2006 Meijering besluit om **op persoonlijke titel** actie te ondernemen om het vervalsen van kunst dan wel het handelen in valse kunst, in het bijzonder het culturele erfgoed van de kunstkring “de Groninger Ploeg” publiekelijk onder de aandacht te brengen en maakt een **discussiestuk “Mijn pleidooi inzake de Altink-affaire”** met daarin opgenomen diverse suggesties om het **steeds terugkerende probleem in de kunstwereld en het veilingwezen** een halt toe te roepen. Hij pleit er onder meer voor om met elkaar spelregels op te stellen en in ieder geval het

culturele erfgoed van de “Groninger Ploeg” te verschonen van “list en bedrog”, dit alles in een gezamenlijke inspanning, waarbij een ieder dezelfde (kunst) bril opzet. **Hij doet een dringende oproep om vervalsers en handelaren in valse kunst geen kans meer te geven, ervaringen uit te wisselen, de problematiek onder ogen te zien, een open discussie aan te gaan.**

- 4 okt. 2006 Meijering stuurt “Mijn pleidooi inzake de Altink-affaire” naar de grote veilinghuizen en musea in Nederland, de provinciale besturen van de drie noordelijke provincies, de gemeentebesturen van Groningen, Leeuwarden, Assen, een aantal galeriehouders, de ministeries van OCW en Justitie, het bestuur van de Federatie Taxateurs Makelaars en Veilinghouders te Amsterdam en de directie van de kunstacademie Minerva te Groningen en overweegt:
- 1 een stichting op te richten
 - 2 een fonds in het leven te roepen
- 5 okt. 2006 Publicatie “Volkskrant”, Kunstbijlage pagina 16 en 17:
 “Priegelen met Ploegers, steekspel over “erfenis” Groningse kunstenaarsgroep”
 Een citaat uit: “De Volkskrant” [kunstbijlage], donderdag 5 oktober 2006, pagina 16 en 17
“Een in het noorden herhaaldelijk opduikende anekdote is dat een expert begin jaren negentig een te veilen Altink losmaakte uit de lijst en op karton een stempel van de psychiatrische inrichting Beileroord aantrof; de Van Loenens bieden patiënten uit die inrichting onderdak. De expert zelf bevestigt het verhaal op voorwaarde van anonimiteit.”
- 6 okt. 2006 Publicatie “Dagblad van het Noorden”, pagina 15
 “Zorgen over goede naam van schilderijen De Ploeg”,
stichting in oprichting wil keurmerk
- 6 okt. 2006 Interview Meijering, uitgezonden op Radio en T.V. Drenthe
- 11 okt. 2006 Publicatie “De Groninger Gezinsbode”, voorpagina
 “Valse kunst”, commentaar
- 14 okt. 2006 Publicatie “Dagblad van het Noorden”, pagina 23
 “Het gesodemieter moet nu maar eens afgelopen zijn”
 Interview: Cor van Loenen, kunstschilder en omstreden Ploeg-verzamelaar.
- 17 okt. 2006 Cor van Loenen wordt (alleen) gehoord door het Gerechtshof Leeuwarden (Strafrecht).
N.B. “Het gerechtshof streeft ernaar om binnen zes weken na de laatste zitting de beschikking te verzenden” (zie hoofdstuk 15).

Op dinsdag 28 november 2006 zijn 6 weken verstreken!

“Tegen de beslissing van het gerechtshof staat geen beroep open” (zie hoofdstuk 15).

- 20 okt. 2006 Eerste bijeenkomst (6 personen) initiatiefgroep, onder leiding van Henk Bodewitz. Doel: Onderzoeken of de oprichting van een stichting en een fonds gewenst is en voldoende “draagkracht” uit de kunstwereld en het veilingwezen ontvangt. Bodewitz ontwerpt concept-manifest (zie hoofdstuk 17).
- 16 nov. 2006 Publicatie “Volkskrant”, pagina 17:
‘Valse kunst moet uit de handel worden genomen’
- 24 nov. 2006 Bespreking concept-manifest Henk Bodewitz, ontwerper met initiatiefgroep. Concept-manifest wordt (beperkt) toegezonden aan aantal betrokkenen met verzoek om reactie.
- nov. 2006 Citaat van één van de vele binnengekomen reacties:
“Ik wens U veel succes bij Uw acties tegen Van Loenen, maar als ik in Uw plaats was, zou ik – nu ik weet hoe intens ziek en rot die man is – afhaken en mijn leven niet weggeven voor zo’n onvoorstelbaar rotte appel. Maar in elk geval; heel veel sterkte. **P.S. Maakt U zich geen illusies: in Nederland bestaat geen recht.**”
- 30 nov. 2006 Meijering stuurt brief aan Openbaar Ministerie Assen en vraagt of hij wordt vervolgd inzake de aangifte van Van Loenen d.d. 4 juli 2005 wegens smaad en smaadschift. Tevens vraagt hij, waarom hij na ruim een jaar – nadat het onderzoek door de politie is afgerond – nog geen bericht heeft ontvangen van het Openbaar Ministerie. (zie hoofdstuk 16.3)
- 4 dec. 2006 Openbaar Ministerie, Arrondissementparket Assen stuurt Meijering brief (kenmerk: ASN 3300/082/2006). De officier van Justitie deelt mede, dat hij heeft besloten Meijering niet te vervolgen wegens onvoldoende wettig bewijs. (zie hoofdstuk 16.4)
- 15 dec. 2006 Verkennende bespreking initiatiefgroep “Ploegaffaire” (Henk Bodewitz, Johan van Wijk, Carla Durville, Johan L. Meijering) met Han Steenbruggen, conservator Groninger Museum.
- 20 dec. 2006 Bespreking initiatiefgroep “Ploeg-affaire” (7 personen)
Afspraak: Initiatiefgroep komt tweede helft januari 2007 met initiatieven.
- 16 jan. 2007 Interview Meijering, uitgezonden op Radio Drenthe.
- 18 jan. 2007 Voordracht Meijering samen met vijf andere sprekers op symposium “Echt-Vals” in de Passenger Terminal Amsterdam (PTA), Piet Heinade 27 te Amsterdam.

Overige sprekers:

Annabelle Birnie, hoofdconservator ING collectie en gecertificeerd makelaar taxateur moderne kunst

Geert Jan Jansen, kunstenaar/vervalsingdeskundige

Jan Pieter Glerum, veilingmeester

Roland Janssen, galeriehoudster en bestuurslid van de Nederlandse Galerie Associatie

Aad du Croix Timmermans, Hoofdinspecteur van politie b.d., van 1982 tot 2002, hoofd van de afdeling Kunst en Antiekdiefstallen van de voormalige CRI annex Bureau Interpol.

- 19 jan. 2007 Interview Meijering uitgezonden in lunch-programma Radio Noord.
- 25 jan. 2007 Publicatie "Dagblad van het Noorden", pagina 15 en 19
"Dit is een vrijbrief voor oplichters"
- 06 febr. 2007 Bespreking initiatiefgroep "Ploeg-affaire" (7 personen)
- 07 febr. 2007 Publicatie "Dé krant van Groningen"
"Gedicht van de week; "Johan Meijering"
- 16 febr. 2007 Bespreking initiatiefgroep "Ploeg-affaire" (7 personen)
- 22 febr. 2007 Publicatie "Volkskrant", kunstbijlage, pagina 2
"Meesterwerk in getallen"
Digitaal echtheitsonderzoek naar schilderijen
- 21 maart 2007 Bespreking initiatiefgroep "Ploeg-affaire" (7 personen)
- 11 april 2007 Bespreking initiatiefgroep "Ploeg-affaire" (7 personen)
Voorstel oprichting stichting Echt/Vals en stichting Oprechte Kunst
- 12 april 2007 Interview Meijering met misdadjournalist Hendrik Jan Korterink
(www.misdadjournalist.nl)
- 25 april 2007 Bespreking initiatiefgroep "Ploeg-affaire" (7 personen):
concept-statuten stichting Echt/Vals en stichting Oprechte Kunst
- 14 mei 2007 Bespreking initiatiefgroep "Ploeg-affaire" (7 personen)
- 30 mei 2007 Publicatie artikel "Nieuwe Revu", nr.22 2007, pagina 3 en 16
Valse kunst kan ongestraft worden verkocht
"Niemand doet iets"

Enige citaten uit de media Altink-affaire I (1991 t/m 1995)

"Kunsthandelaren en veilinghuizen in Nederland worden in toenemende mate geconfronteerd met valse schilderijen van Jan Altink, ooit een van de prominente leden van het Groninger kunstenaarsgezelschap De Ploeg." (1)

"In kunstkringen gaat al langer het verhaal dat schilderijen van Ploegleden op **grote schaal** worden **vervalst**. Een ontwikkeling die is begonnen, nadat de prijzen van deze Groninger kunststroming vorig jaar plotseling enorm stegen." (1)

"Er moet zo snel mogelijk ingegrepen worden, want **tallose mensen** worden **de dupe** van deze hausse in vals werk" (2)

"Van Loenen kraait victorie in de regionale pers. **Wat vals heette, noemt hij nu echt.**" (3)

"De Officier van Justitie had besloten de klacht tegen Cor van Loenen te seponeren. **Voor Van Loenen was dat de aanleiding het sepot te verwarren met een echtheidsverklaring.**" (3)

"Auke van der Werff uit Broek in Waterland, een alom gerespecteerd en beëdigd top-expert moderne kunst, voelt zich gebruikt door de in Holthe woonachtige kunsthandelaar Cor van Loenen." (4)

"En ik vrees dat Van Loenen zich hier zo in vastgebeten heeft, dat hij **gelooft in zijn eigen leugens.**" (5)

"Procureur-Generaal P.M. Brillman heeft het hof namelijk geadviseerd het verzoek af te wijzen. **Hij vindt het aannemelijk dan Van Loenen zich schuldig heeft gemaakt aan een misdrijf**, maar er is onvoldoende wettig en overtuigend bewijs voor een strafzaak." (6)

"Een strafzaak is pas mogelijk als ook bewezen kan worden dat Van Loenen met boze opzet handelde." (6)

"Mr.L.D.H.Hamer, die optreedt namens Smithuis en Hofsteenge, is tevreden met het gelasten van een nieuw onderzoek." (7)

"Het hof heeft zeer terecht geconstateerd dat de officier van justitie in gebreke is gebleven."

"Ook het Gerechtshof is van oordeel dat de goede naam en deskundigheid van Smithuis en Hofsteenge ter discussie is komen te staan door de gehele affaire." (8)

"Verder acht het hof de zaak, vanwege de ermee gemoeide belangen van de kunsthandel en het veilingwezen 'van niet gering gewicht.'" (8)

"Op onjuiste gronden is de zaak toen voortijdig afgesloten. Er zijn heel wat missers gemaakt. Nu het Gerechtshof ook fouten heeft ontdekt en een hernieuwd gerechtelijk vooronderzoek heeft gelast, moeten nieuwe missers voorkomen worden, vindt Hamer." (9)

"Minder gelukkig met de seponering waren de getuige-deskundige mevrouw R. Smithuis (Castricum) en C. Hofsteenge (Groningen). Beiden genieten in de Nederlandse kunstwereld een alom erkende reputatie als kenners van Ploeg-werk. **Onafhankelijk van elkaar** hebben zij vorig jaar een volkomen identiek oordeel gegeven over 31 aan Altink toegeschreven schilderijen. Beiden wezen slechts drie voorstellingen als authentiek aan. Zo'n hoge score hadden de controlerende rechters nog nooit meegemaakt." (10)

"Mr. Hamer ontdekte dat de officier van justitie een zeer belastend nagekomen onderzoek van het Gerechtelijk laboratorium, waarin vier handtekeningen onder schilderijen van Altink als vals worden bestempeld, niet bij zijn besluit had betrokken." (10)

"Uiterst ongebruikelijk vindt mr. Hamer het dat Van Loenen tijdens het vooronderzoek nooit is geconfronteerd met de **talrijke ongerijmdheden** in zijn verklaringen tegenover de politie over de herkomst van de als vals gesignaleerde 'Altinks'. Zijn verklaringen staan haaks op de belastende verklaringen, die door derden in processen-verbaal zijn aangedragen. Tegen de een verklaarde hij dat de 'Altinks' uit de collectie van zijn ouders kwamen, tegen de ander wierp hij zich zelf op als iemand die al jaren 'Altinks' verzamelde." (10)

"Galeriehoudster Renée Smithuis uit Castricum is duizenden guldens armer en een illusie armer." Ja, ik ben een illusie armer, namelijk dat je in een rechtsstaat ook rechtvaardig behandeld wordt. Een officier van justitie mag hier straffeloos blunderen en ik geef toe dat dat behoorlijk frustrant is." (11)

"Hoewel geen parij – zij trad op verzoek van politie en Justitie op als getuige-dskundige - was zij er op gebrand in het belang van haar branche, de gerenommeerde kunsthandel, **systematische kunstvervalsing** aan te tonen. Smithuis: "**Ik weet zeker dat de schilderijen vals zijn.**" (11)

"Hamer noemt de zaak **een feuilleton, bijna te bizar van woorden**" (11)

"Het was zelfs bekend waar Van Loenen het oude gebruikte linnen met oude spelatten kocht." (11)

"Dan is er nog de kwestie van de plotseling opgedoken signering. Getuige-deskundige Hofsteenge toonde de officier aan dat op een schilderij dat de afgelopen jaren zonder signering in de handel was en van eigenaar verwisselde toen het in de collectie van Van Loenen opdook, een handtekening bleek te dragen. **In dat doek lag het bewijs**, maar officier Dun liet de kans lopen en heeft dat werk nooit laten onderzoeken." (11)

"Het is de taak van justitie om systematische kunstvervalsing en ontwrichting van de kunsthandel op te sporen en te veroordelen. Nu is door een onbeholpen aanpak een beroepsvervalser de dans ontsprongen." (11)

"Van Loenen overweegt nu nog een kort geding wegens smaad tegen galeriehoudster Smithuis. In artikelen in het Noordhollands dagblad beschuldigde ze Van Loenen onlangs opnieuw van het 'systematisch vervalsen' van Altink-schilderijen. Via haar raadsman liet ze onder meer weten dat **'een ordinaire beroepsvervalser de dans ontspringt door geklungel van justitie.'**" (12)

Citaten uit:

- (1) "Nieuwsblad van het Noorden", 25 mei 1991, pagina 1
- (2) "Nieuwsblad van het Noorden", 30 mei 1991
- (3) "Origine", nummer 1, 04 februari 1994, pagina 62, 63
- (4) "Nieuwsblad van het Noorden", 10 februari 1994, pagina 1
- (5) "Nieuwsblad van het Noorden", 26 maart 1994
- (6) "Nieuwsblad van het Noorden", 31 maart 1994
- (7) "Nieuwsblad van het Noorden", 01 mei 1994
- (8) "Nieuwsblad van het Noorden", 04 mei 1994
- (9) "Nieuwsblad van het Noorden", 06 mei 1994
- (10) "De Telegraaf", 13 mei 1994
- (11) "Hollands Dagblad", woensdag 27 september 1995, pagina 55, 56 en 57
- (12) "Nieuwsblad van het Noorden", 1995

Enige citaten uit de media Altink-affaire II (2003 t/m 2007)

"In een grimmig juridisch speekspel probeert Meijering al enige tijd Van Loenen en diens echtgenote voor de rechter te slepen. De aanklacht luidt oplichting en valsheid in geschrifte." (1)

"Een poging je gelijk te halen is een voor de kunstwereld geen vanzelfsprekende stap: wie door de aankoop van een vervalsing gedupeerd meent te zijn, doet niet snel aangifte." (1)

"Een in het noorden herhaaldelijk opduikende anekdote is dat een expert begin jaren negentig **een te veilen Altink losmaakte uit de lijst en op karton een stempel van de psychiatrische inrichting Beileroord aantrof**; de Van Loenens bieden patiënten uit die inrichting onderdak. De expert zelf bevestigt het verhaal op voorwaarde van anonimiteit." (1)

"De verzamelaar meent over zware munitie te beschikken." (1)

"Van der Werf is er nog altijd zeer ontstemd over dat Van Loenen zijn rapport als echtheidsverklaring heeft gebruikt. De man is een leugenaar." (1)

"Meijering: ik wil niet gewoon verder gaan en doen alsof m'n neus bloedt. Dit soort praktijken moeten stoppen. De onderste steen moet boven." (1)

"Met een emotioneel pleidooi neemt tangogoeroe Johan Meijering de strijd op tegen de handel in valse kunst, met name wat betreft die rond kunstenaarsvereniging De Ploeg." (2)

"Al bijna vijftien jaar wordt kunstschilder Cor van Loenen uit Holthe in verband gebracht met valse schilderijen van de Groninger kunstenaarsvereniging De Ploeg. Met de ontknoping van een slepende rechtszaak in zicht, laaien de beschuldigingen en verdachtmakingen weer hoog op." (3)

"In Nederland is geen wetgeving voor inbeslagname van werken waarvan is vastgesteld dat daarmee is geknoeid. In Frankrijk wordt valse kunst vernietigd." (4)

"Concrete voorstellen voor wetgeving zijn er nog niet, maar de federatie kondigt wel initiatieven aan." (4)

"Tromp stelt vast, dat in **de branche ethiek nauwelijks een onderwerp is**. Ook op de opleiding tot kunsthistoricus is er nauwelijks aandacht voor." (4)

"Enige discretie is niet verkeerd, meent Tromp, maar geheimzinnigheid ligt al snel om de hoek. "Het is toch wel belangrijk dat je als expert een soort toetsing kunt maken. Wat vertel je de eigenaar precies? **Moet je bijvoorbeeld aangifte doen als je weet dat iemand de boel vervalst?** Hoe gedraag je je tegenover collega's? Er is toch ook zoiets als wetenschappelijke integriteit." (4)

"Maar **het belangrijkste instrument**, zegt Kleiweg, is toch wel het **geoeffend oog**." (4)

"Johan Meijering uit Groningen voert al jaren een juridische strijd over vervalste schilderijen van leden van De Ploeg. Deze week verloor hij een belangrijke slag." (5)

"Ik heb 2.5 jaar moeten wachten op deze uitspraak en alles gedaan om het hof van alle relevante informatie te voorzien. Van een nader onderzoek door justitie is mij niets gebleken.

In mijn ogen heeft justitie zich er gemakkelijk vanaf gemaakt. Ik ben van mening dat er in dit geval geen sprake is van rechtsbescherming, iets waar je als Nederlandse ingezetene toch van mag uitgaan." (5)

"Ik zou niet weten wat je als gedupeerde nog meer aan bewijslast moet aandragen. **De uitspraak is een vrijbrief voor oplichters**. In ieder geval heeft deze kwestie kunstliefhebbers scherp gemaakt om uitermate voorzichtig te werk te gaan bij het aanschaffen van kunst." (5)

Citaten uit:

- (1) "De Volkskrant", donderdag 5 oktober 2006, pagina 16 en 17
- (2) "De Groninger gezinsbode", woensdag 11 oktober 2006, voorpagina
- (3) "Dagblad van het Noorden", zaterdag 14 oktober 2006, pagina 23
- (4) "De Volkskrant", donderdag 16 november 2006, pagina 10, 11, 13 en 17
- (5) "Dagblad van het Noorden", donderdag 25 januari 2007, pagina 15 en 17

Overzicht data strafrechtelijke procedure Altink-affaire II

Gerechtshof Leeuwarden, Strafsector

Behandeling klacht artikel 12 Wetboek van Strafvordering

Klachtnummer: 05/00231

- 16 aug. 2004 Meijering doet aangifte bij de politie Drenthe/Wijkeenheden Midden-Drenthe in Beilen terzake:
- oplichting
 - gekwalificeerde valsheid in geschrifte
 - verduistering
- 22 mei 2005 Onderhoud Meijering met de Officier van Justitie Dhr. H. Supèr bij het Openbaar Ministerie te Assen, in aanwezigheid mw. C. Durville en medewerker bureau Slachtofferhulp.
- * Het Openbaar Ministerie is overtuigd van de gepleegde oplichting door het echtpaar Van Loenen.
 - * Volgens het Openbaar Ministerie Assen is er echter **op dit moment onvoldoende bewijs** om te komen tot strafvervolgning.
 - * **Bij nieuwe feiten (bewijslast) is nader onderzoek mogelijk !!!**
- 15 juli 2005 De Centrale Coördinatie Opsporing Zuidwest (CCO) bevestigt schriftelijk, dat besloten is geen verder onderzoek in te stellen. Tevens wordt vermeld, dat tegen deze beslissing bezwaar kan worden gemaakt bij het Arrondissementsparket in Assen.
- juli 2005 Meijering dient schriftelijk klacht in bij het Arrondissementsparket in Assen, wegens het uitblijven van een strafvervolgning tegen het echtpaar Van Loenen.
- 13 sept. 2005 Meijering ontvangt brief van Openbaar Ministerie te Assen. De hoofdofficier van justitie verklaart, dat door de politie een sepotbericht is gestuurd waarin (in dit geval) ten onrechte wordt gewezen op de mogelijkheid tot het maken van bezwaar bij het parket. Dit bezwaar zat besloten in het gesprek met de officier van justitie Dhr. H. Supèr op 22 mei 2005. De ingezonden brief van klager Meijering is opgevat als een klacht ex artikel 12 Sv en ter verdere behandeling doorgezonden naar het Gerechtshof.

- 28 april 2006 Klager drs. Johan L.Meijering wordt gehoord door de raadsheercommissaris van het Gerechtshof Leeuwarden in het bijzijn van:
- advocaat-generaal
 - griffier
 - mw. C. Durville
- 17 juli 2006 Meijering ontvangt brief van Gerechtshof Leeuwarden:
“Het hof heeft inmiddels beslist dat de beklaagde, de persoon op wie de klacht betrekking heeft, eveneens in de gelegenheid wordt gesteld hieromtrent te worden gehoord.”
- Klager drs. Johan L.Meijering stuurt aanvullende (belastende) informatie naar Gerechtshof Leeuwarden op:
- 13 juni 2006
 - 14 juni 2006
 - 4 aug. 2006
 - 17 aug. 2006
 - 31 aug. 2006
 - 2 sept. 2006 (Inhoud: **“Mijn pleidooi inzake de Altink-affaire”**)
- 17 okt. 2006 Van Loenen wordt gehoord door Gerechtshof Leeuwarden
- 22 jan. 2007 Uitspraak Gerechtshof Leeuwarden
De klacht wordt bij gebrek aan wettig en overtuigend bewijs afgewezen. Voor de volledige beschikking wordt verwezen naar hoofdstuk 19.1.

Afz.

Drs. J.L. Meijering
Nieuwe Boteringestraat 72
9712 PP Groningen

Tel.06-53728157
www.tangointhedark.nl

Aan: Gerechtshof Leeuwarden
Strafsector
T.a.v. mevr. J. van der Laan
Griffier
Postbus 1704
8901 CA LEEUWARDEN

Groningen, 31 augustus 2006

Klachtnr. 05/00231

Onderwerp:
Aanvullende (belastende) informatie

Ten behoeve van Uw onderzoek in verband met mijn klacht ter zake van het uitblijven van een strafvervolgning tegen C.T. van Loenen en diens echtgenote en in aansluiting op mijn **brieven van 13, 14 juni, 4 en 17 augustus 2006, doe ik U tenslotte nog toekomen:**

Twee artikelen uit het Nieuwsblad van het Noorden d.d. 10 februari 1994:

“Expert: **Van Loenen misbruikt taxatierapport**” (bijlage 1)

en

“**Dit getuigt van uitermate onzorgvuldig gedrag**” (bijlage 2)

Citaat:

“Hij is teleurgesteld dat de veelgeplaagde kunsthandelaar Cor van Loenen uit Holthe verzekerings-taxaties van de omstreden collectie van de Groninger Ploeg-schilder Altink ook voor handel gebruikt. Van der Werff baseert zich op de informatie van **twee mensen aan wie Van Loenen doeken uit het “verdachte” Altink-twaalfstal zou hebben aangeboden, met een copie van de taxaties.” Ze wisten niet dat het slechts verzekeringstaxaties waren. Dat heeft Van Loenen op de kopieën weggelaten.**”

Van der Werff bevestigt in diens brief op 10 augustus 2006 eerdergenoemde gang van zaken en geeft nogmaals nadrukkelijk aan dat e.e.a. “een juiste gang van zake is, welke hij ten allen tijde onder ede kan bevestigen.”

Uit deze beide artikelen uit 1994 blijkt ook de **boze opzet van de Van Loenens** en dat er **geknoeid** is met het voorlopige en ingetrokken taxatierapport van Auke van der Werff d.d. 2 augustus 1993. E.e.a. was dus **reeds bekend** en gepubliceerd **in 1994**, d.w.z vier jaren voordat ik het echtpaar Van Loenen kende c.q. van hen gehoord had. Daarmee staat ook onomstotelijk vast, dat ikzelf onmogelijk geknoeid kan hebben met vorenvermeld taxatierapport, zoals het echtpaar in hun “conclusie van antwoord” in de civiele procedure bij de rechtbank te Assen thans beweert (bijlage 3, blz. 5). In dit verweerschrift heb ik met rode pen het aantal leugens c.q. onwaarheden vermeld. Op pagina 2 t/m 6 kom ik tot een aantal van 20!

Ook doe ik U thans toekomen een proces-verbaal van aangifte van de politie Drenthe/Wijkeenhed Midden-Drenthe op 4 juli 2005. (bijlage 4)

Van Loenen doet hierbij aangifte van smaad/smaadschrift en wil dat "Meijering en Van der Werff gestraft worden voor deze door hen gepleegde strafbare feiten."

Ook in dit proces-verbaal van aangifte gebruikt Van Loenen het door Auke van der Werff opgestelde (voorlopige) taxatierapport als bewijs van echtheid van de desbetreffende schilderijen.

Ik citeer (midden blz. 1):

"Genoemde schilderijen waren op 2 augustus 1993 reeds getaxeerd en echt bevonden door kunstmakelaar en taxateur Auke van der Werff. Hij kende er de waarde van 40.000 gulden aan toe".

Tweede citaat (onderaan blz. 1):

"Nu loopt er dus inmiddels een rechtszaak teneinde de knoop terug te draaien. Hiervoor moeten zij bewijzen dat de doeken vals zijn. **Echter deze zijn indertijd getaxeerd en echt bevonden.** Van der Werff lichtte toen in een aanbiedingsbrief zelfs toe dat hij goede ervaringen had met ons als echtpaar en dat hij op geen enkel opzicht twijfelde aan de goede trouw van mijn vrouw en mij. Onderaan het taxatierapport vermeldde hij dat dit rapport niet voor commerciële en/of juridische doeleinden gebruikt mocht worden. Dit heeft hij mij toen niet gezegd toen ik hem de opdracht gaf een taxatie uit te voeren. Ik heb dus ook het bedrag van 800 gulden niet aan hem betaald aangezien het geen volledig uitgevoerde taxatie was."

Uit deze verklaring blijkt ook, dat dit rapport (volkomen ten onrechte) nog steeds als verklaring van echtheid wordt gebruikt. Ook bevestigt Van Loenen dat hij de taxatiekosten van dit rapport, te weten 800 gulden niet heeft betaald, aangezien het geen volledig uitgevoerde taxatie was. Desalniettemin gebruikt hij nog steeds deze "niet volledig uitgevoerde taxatie".

Ook tijdens deze aangifte beweert ook hier Van Loenen weer (volkomen ten onrechte), dat de door Van der Werff in 1993 getaxeerde werken echt zijn bevonden.

Uit bovenvermelde reactie van Van Loenen kan tevens worden afgeleid, dat het Van Loenen kennelijk niet uitkwam, dat Van der Werff onderaan het rapport vermeldde, dat dit rapport niet voor commerciële en/of juridische doeleinden gebruikt mocht worden. Ik citeer:

"Dit heeft hij mij toen niet gezegd, toen ik hem de opdracht gaf een taxatie uit te voeren. Ik heb dus ook het bedrag van 800 gulden niet aan hem betaald, aangezien het geen volledig uitgevoerde taxatie was".

Van der Werff had volgens Van Loenen kennelijk in diens optiek vorenvermelde niet mogen doen!

Samenvatting:

Er is m.i. inmiddels meer dan voldoende bewijs aangeleverd om een strafvervolgung in te stellen tegen C.T. van Loenen en diens echtgenote uit Beilen.

Bewezen is dat:

- het echtpaar Van Loenen, de beklaagden, begin 1993 een aantal van 32 aan hen toebehorende en inbeslaggenomen schilderijen van de Groninger Ploeg-schilder Jan Altink van justitie terugkregen;
- **op geen enkele wijze in 1993 is komen vast te staan, dat deze schilderijen als ECHT konden worden bestempeld;**
- Cor van Loenen niet vervolgd is wegens onvoldoende aanwijzing van schuld (bijlage 5);
- bij het echtpaar Van Loenen op dat moment onder meer bekend was, dat in ieder geval de getuigen-deskundigen C. Hofsteenge uit Groningen en mevr. Smithuis uit Castricum onafhankelijk van elkaar hebben vastgesteld, dat **slechts drie van deze door justitie in beslag genomen schilderijen als goed konden worden bestempeld;**
- Mr. J. Vrakking, vice-president van de Amsterdamse rechtbank in Amsterdam in zijn vonnis stelt, dat de Van Loenens NIET aannemelijk weten te maken dat het gebruik van “andere namen” en een onduidelijk verhaal over de herkomst van de schilderijen gebruikelijk dan wel noodzakelijk is; (bijlage 6)
- het Gerechtshof in Amsterdam van oordeel is dat de goede naam en deskundigheid van eerdergenoemde Smithuis en Hofsteenge ter discussie is komen te staan door deze hele affaire. **Verder acht het hof deze zaak, vanwege de ermee gemoeide belangen van de kunsthandel en het veilingwezen “van niet gering gewicht.”**
- **het echtpaar Van Loenen de seponering van hun zaak wegens onvoldoende aanwijzing van schuld, samen met het door Auke van der Werff voorlopig (en ingetrokken) taxatierapport op 2 augustus 1993 en samen met afbeeldingen van diverse schilderijen door hun ingebracht bij diverse veilinghuizen (werken zijn ingetrokken), alsmede de door justitie betaalde schadeloosstelling, heeft aangegrepen om de onder 1 genoemde schilderijen als echt te bestempelen en als dusdanig met onjuiste en misleidende informatie op de markt te brengen.**
- de heer C.T. van Loenen en diens echtgenote, in de media ook wel genoemd het “Altink-echtpaar” sinds augustus 1993 het voorlopige en ingetrokken taxatierapport van Auke van der Werff van 2 augustus 1993 gebruiken als verklaring van echtheid (garantieverklaring).
- deze rapportage door vorenvermeld echtpaar gebruikt wordt ter ondersteuning van commerciële verkooppraktijken;
- achteraf is gebleken, dat bovendien met dit rapport is geknoeid. Dit exemplaar is door mr. Schön-

feld uit Assen, advocaat van het echtpaar Van Loenen, per fax verzonden aan mijn advocaat, mr.J.Bal (Trip advocaten), zodat vaststaat dat een exemplaar met deze inhoud door van Loenen aan mij ter beschikking is gesteld!!!

- achteraf is gebleken, dat het echtpaar Van Loenen onjuiste inlichtingen heeft verschaft en informatie heeft achtergehouden bij de verkoop van deze 10 schilderijen.
- zowel dhr. C.T. van Loenen als diens echtgenote mevr. C van Loenen-Exter verklaringen afleggen volkomen in strijd met de ware toedracht.
- achteraf gebleken is, dat er **in ieder geval sedert 1994 met het eerdergenoemde taxatierapport is geknoeid en dat het voorlopige, ingetrokken en geknoeide rapport door het echtpaar Van Loenen wordt ge(mis)bruikt ter ondersteuning van hun verkooppraktijken**. Tenminste twee andere personen zijn ook op deze wijze misleid, (zie publicaties Nieuwsblad van het Noorden en de schriftelijke verklaring van Auke van der Werff).
- dat de z.g.n.“ Altink-Affaire” in de jaren '90 veel stof deed opwaaien. In de periode 1991/1995 verschenen regionaal en landelijk tenminste 40 publicaties (bijlage 7).
- in vele publicaties **Van Loenen** volkomen **ten onrechte beweert**, dat alle door justitie inbeslaggenomen schilderijen echt waren. Ik citeer uit de Volkskrant d.d. 20 september 1995: Volgens hem zijn alle indertijd te koop aangeboden Altinks “inmiddels door experts echt bevonden en in gerenommeerde collecties terechtgekomen, waaronder die van een museum” (bijlage 8).
- ook na 28 september 1995 (datum kennisgeving van niet verdere vervolging van dhr. Cor van Loenen), de naam van hem in publicaties in de media, in verband wordt gebracht met valse schilderijen van “Jan Altink”.
Ik verwijs hierbij naar bijgaand artikel uit het Nieuwsblad van het Noorden, op 7 december 2001: “ En weer waren de Altinks vals” (bijlage 9). Ik citeer:
“Een paar jaar geleden werd hij gebeld door de recherche Midden Nederland.” Of ik even wilde komen kijken. Ze hadden wat schilderijen gevonden. Dat waren mijn schilderijen. **Maar iemand had er de naam van Altink onder gezet,” aldus Van Loenen**
en
uit bijgaand artikel “Is die Altink vals? Dan gaat ie direct de etalage uit “Groninger Gezinsbode”, d.d. 27 juli 2005. (bijlage 10 incl., uitdraai internet van galerie “Aanblick” uit Groningen met daarop een viertal schilderijen van Cor Van Loenen, geb. 1942). Ik citeer:
“Ook een landschap van Johan Dijkstra is op de site te zien. Tenminste...., zelfs voor een niet al te geoeffend oog doen de schilderijen vreemd aan. Is dit goed? Als er dan ook nog kond word gemaakt van werk van Cor Van Loenen, gaat er een belletje rinkelen. Dit lijkt niet goed.” En: **“het is wel erg toevallig dat er een valse Altink opduikt en Cor van Loenen in de buurt is.”**
- de officier van justitie in Assen mr. H.Suspèr mij op 22 april 2005 mondeling heeft medegedeeld – in het dat hij bijzijn van mw. C. Durville en een vertegenwoordiger van het bureau slachtofferhulp – met de huidige gegevens overtuigd was van de gepleegde oplichting door het echtpaar

Van Loenen, maar dat hij **op dat moment** net onvoldoende aanwijzingen van schuld had om een nader onderzoek in te stellen.

Tenslotte

Tot slot wil ik graag nog het volgende opmerken.

Om te beslissen of u een nader onderzoek gaat instellen is terzake bewijs nodig. Ik hoef u niet uit te leggen dat ik dit begrijp. Ook u zult zich kunnen voorstellen, dat je als slachtoffer van oplichterspraktijken deze geschiedenis eindelijk wilt afsluiten. Het is in mijn leven **een zwarte bladzijde** geworden. Ik kan er nog steeds niet bij dat dit gebeurd is, terwijl ik dacht dat het echtpaar van Loenen mijn vrienden waren. Bovendien dat ik er ingetrapt ben. Als het werkelijk vrienden waren geweest hadden ze (net als ik zelf gedaan heb) deze tien schilderijen onmiddellijk teruggenomen en terugbetaald met excuses voor het ongerief. Daarmede had het echtpaar Van Loenen ook hun **“goeder trouw”** aangetoond. In het maatschappelijk verkeer doe je elkaar dit niet aan, maar zeker als vrienden is dit uit den boze. En als deze tien schilderijen werkelijk goed zouden zijn, zoals het echtpaar Van Loenen nog steeds beweert, wat is dan voor hun het probleem om ze terug te nemen?

Het resultaat is dat zij met hun verhalen (doorspekt van onwaarheden) en door in de aanval te gaan met aangiften wegens smaad/smaadschrift proberen hun mythe in stand te houden.

Ik hoop oprecht, dat zowel de heer als mevr. Van Loenen in de toekomst blij zullen zijn met de huidige acties op zowel civiel- als strafrechtelijk terrein, dat zij tot inzicht zullen komen om zich voortaan louter en alleen met positieve dingen in het leven bezig te houden.

In ieder geval heb ik gedaan wat ik moest doen. Ik moet deze emotionele kwestie een plek in mijn leven geven. Ooit is mijn carrière bij de gemeentepolitie begonnen. Tijdens mijn opleiding werd erop “gehamerd”, dat je geen mens kan vertrouwen. In de loop van der jaren heb ik dat gelukkig afgeleerd. Helaas ben ik op dit punt weer terug bij af.

Hoewel ik er inmiddels stellig van overtuigd ben geraakt, dat een aantal van de tien schilderijen in deze zaak door de heer Van Loenen zelf zijn geschilderd en voorzien zijn van een handtekening “J. Altink”, richt de bewijsvoering zich niet op het feit of de heer Cor van Loenen wel of niet zelf de schilderijen heeft gemaakt ofwel het gaat in deze niet om de ontmaskering van de maker, de vervalser. Neen, het gaat hier puur om de oplichterspraktijken van zowel de heer als mevrouw Van Loenen aan te tonen.

Als deze affaire ten einde is hoop ik een bijdrage te kunnen leveren, dat er van overheidswege dwingende maatregelen worden getroffen om een zaak als deze te voorkomen en dat ons zuivere culturele erfgoed ook voor de toekomst wordt beschermd. Dit geldt in dit geval in het bijzonder ter nagedachtenis aan de inmiddels overleden oud-leden van de kunstkring de “Groninger Ploeg”. Zelf ben ik van jongs af aan een verzamelaar. Mede door deze affaire ben ik volledig gestopt met het verzamelen van schilderijen. Inmiddels heb ik mijn verzameling van de hand gedaan en deels geschonken aan goede doelen (bijlage 11). Door de handelswijze van het echtpaar Van Loenen ben ik in grote problemen geraakt. Met name de psychische schade die hierdoor wordt veroorzaakt, is erg groot. Ik ben door het gedrag van het echtpaar Van Loenen zonder meer in mijn eer en goede naam aangetast. Het is m.i. een “schandvlek”, een “plaag”, die onmiddellijk gestopt moet worden. Daarvoor is **nader onderzoek noodzakelijk!! Ik hoop ook, dat andere gedupeerden zich zullen melden bij politie/justitie.** Ook ben ik van mening, dat er van overheidswege dwingende maatregelen getroffen moeten worden om de koper te beschermen tegen malafide praktijken. Ik ga er

vanuit, dat ik in de civiele procedure zonder meer in het gelijk wordt gesteld. Ik ben voornemens een deel van de te verwachten schadeloosstelling beschikbaar te stellen voor een nog op te richten fonds ter bescherming van ons culturele erfgoed, in het bijzonder de "Groninger Ploeg".

Ik hoop ook – en dat vertrouwen is nog steeds aanwezig – dat er in ons rechtssysteem geen sprake is van ongelijkheid.

Immers als de Nederlandse staat wordt opgelicht is bij wijze van spreken het halve land in rep en roer, wordt alles uit de kast gehaald om de onderste steen boven water te krijgen, parlementaire enquêtes en voor de burger live te volgen voor de t.v.-schermen. Ik denk hierbij aan de z.g.n. bouwfraude.

Toch ben ik blij, dat ik in een vrij en democratisch land leef, waar ik de gelegenheid krijg om mij te uiten. Een bevoorrechte positie t.o.v. veel andere aardbewoners.

Blijft de vraag, waarom het echtpaar Van Loenen zo hardnekkig blijft volharden in hun leugens. Het kan zijn, dat hij samen met zijn echtgenote, mevr. Corrie Van Loenen-Van Exter wil bewijzen, dat hij beter kan schilderen dan de inmiddels legendarische Groninger schilder Jan Altink.

Dat de heer Cor van Loenen uit Beilen buitengewoon getalenteerd is en onder meer mooi kan schilderen is niet ter discussie, daarover zijn zowel vriend als vijand het eens.

Mocht U besluiten om terzake géén nader onderzoek in te stellen, betekent dit m.i. op z`n minst een vrijbrief voor diegenen die zich bezighouden met "valse" kunst. Dit staat dan in schril contrast, met de visie van ons huidige kabinet, waarin waarden en normen hoog in het vaandel staan!

Alleen de heer Cor van Loenen en mevr. Van Loenen kunnen antwoord geven op de vele vragen die rijzen. Hen resteert nog tijd om in het reine te komen en schoon schip te maken.

Het leven heeft immers zoveel moois in zich, maar is ook helaas van een zo`n korte duur.

De klager,

Johan Meijering

Bijlagen brief aan Gerechtshof Leeuwarden, Strafsector, d.d. 31.08.2006

- 1 Artikel uit het Nieuwsblad van het Noorden
d.d. 10 februari 1994:
“Expert: Van Loenen misbruikt taxatierapport”
- 2 Artikel uit het Nieuwsblad van het Noorden
“Dit getuigt van uitermate onzorgvuldig gedrag”.
- 3 “Conclusie van antwoord”, civiele procedure rechtbank Assen
- 4 Proces-verbaal van aangifte politie Drenthe Wijkkeenhed Midden-Drenthe d.d. 4 juli 2005.
Aangifte door van Loenen wegens smaad/smaadschrift tegen Van der Werff en Meijering
- 5 Kennisgeving van niet verdere vervolging wegens **onvoldoende** aanwijzing van schuld.
Arrondissementsparket te Amsterdam
Parket nr. 13.005710.92
28 september 1995
- 6 Samenvatting van 34 publicaties uit het Nieuwsblad van het Noorden
Periode 25 mei 1991 t/m 7 december 2001
- 7 “Altink-affaire” publicaties 1991-1995
- 8 Artikel Volkskrant d.d. 20 september 1995
- 9 **“En weer waren de Altinks vals”**.
Artikel uit het Nieuwsblad van het Noorden,
7 december 2001, blz. 21
- 10 **“Is die Altink vals? Dan gaat ie direct de etalage uit”**. Artikel “Groninger Gezinsbode” +
uitdraai internet Galerie “Aanblick”
woensdag 27 juli 2005, pagina 9
- 11 Brieven van schenkingen particuliere kunstcollectie van Drs. J.L. Meijering t.b.v. diverse
goede doelen.

Klacht inzake artikel 12 van het Wetboek van Strafvordering

Besluit een officier van justitie een strafbaar feit niet te vervolgen, dan kan ieder die rechtstreeks belang heeft bij strafvervolgning, een klacht indienen bij het gerechtshof. In die klacht vraagt hij om de officier van justitie op te dragen toch te gaan vervolgen. Wie de klacht indient heet – vanzelfsprekend – klager. Degene die volgens klager vervolgd moet worden, heet beklagde.

Het verloop van de procedure

Na binnenkomst van de schriftelijke klacht, draagt het gerechtshof de advocaat-generaal – de vertegenwoordiger van het openbaar ministerie – op schriftelijk verslag uit te brengen. In dat verslag schrijft de advocaat – generaal wat hij van de klacht vindt. Bovendien legt de advocaat – generaal alle op de klacht betrekking hebbende stukken aan het gerechtshof over.

Nadat het gerechtshof het schriftelijke verslag van de advocaat – generaal heeft ontvangen, wordt de klacht doorgaans ter zitting behandeld.

Heeft de klacht geen enkele kans van slagen, dan beslist het gerechtshof direct op de klacht, zonder dat er een zitting plaatsvindt.

De behandeling van de zaak ter zitting

Wordt de klacht ter zitting behandeld, dan wordt de klager opgeroepen om zijn klacht te komen toelichten.

Het gerechtshof kan beslissen, dat ook de beklagde in de gelegenheid wordt gesteld zijn standpunt toe te lichten. Klager en beklagde worden niet in elkaars bijzijn gehoord.

De zitting is niet openbaar. Er wordt dus geen publiek tot de zaal toegelaten.

Ter zitting zal een lid van het gerechtshof de klager en eventueel de beklagde horen. De griffier noteert wat er op de zitting gezegd wordt. Ter zitting is ook de advocaat – generaal aanwezig. Deze wordt in de gelegenheid gesteld te reageren op wat ter zitting door klager en/of beklagde naar voren wordt gebracht.

Vragen en informatie

Voor vragen, meer informatie en een afspraak voor het inzien van de processtukken, kunt u contact opnemen met de griffie van het gerechtshof.

Dit kan telefonisch van 8.30 uur tot 12.00 uur en van 13.30 uur tot 16.30 uur. Het (rechtstreekse) telefoonnummer is: 058 – 234 1969.

Het bezoekadres van het gerechtshof is Wilhelminaplein 1 te Leeuwarden.

De uitspraak

De beslissing van het gerechtshof wordt vastgelegd in een beschikking. Aan de klager wordt een afschrift van deze beschikking toegezonden. Is de beklagde opgeroepen om te worden gehoord, dan ontvangt ook deze een afschrift van de beschikking. Tegen de beslissing van het gerechtshof staat geen beroep open.

Rechtsbijstand

Klager en beklagde kunnen zich in deze procedure laten bijstaan door een advocaat of een andere persoon zoals bijvoorbeeld een familielid.

Wanneer de klager of beklagde niet ter zitting wil of kan verschijnen, kan deze een vertegenwoordiger in zijn plaats laten horen door het gerechtshof. Hiervoor moet de vertegenwoordiger wel een schriftelijke machtiging meebrengen naar de zitting.

Processtukken

Aan klager en beklagde worden geen afschriften van de processtukken verstrekt. Wel worden zij in de gelegenheid gesteld de processtukken in te zien op de griffie van het gerechtshof. Daartoe bestaat de gelegenheid gedurende drie dagen voorafgaande aan de zitting en op de dag van de zitting zelf. U dient hiervoor een afspraak te maken met de in de correspondentie vermelde contactpersoon.

De duur van de procedure

Nadat de klager zijn klacht heeft ingediend, duurt het doorgaans vier tot vijf maanden voordat de klager weer bericht van het gerechtshof ontvangt. Het gerechtshof streeft ernaar om binnen zes weken na de laatste zitting de beschikking te verzenden.

Overzicht data civielrechtelijke procedure Altink-affaire II

Rechtbank Assen

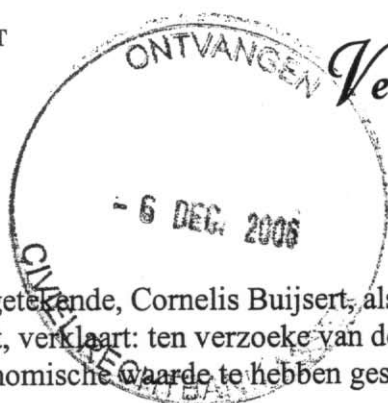
Sector civielrecht

Zaaknummer: 52024/HA ZA 05-408

- 30 jan. 2003 Meijering stelt het echtpaar Van Loenen per aangetekend schrijven op de hoogte van het feit, dat de tien door hun verkochte “Ploegwerken” niet authentiek (“vals”) zijn en vordert restitutie van de koopsom, vermeerderd met de wettelijke rente.
In tegenstelling tot alle gemaakte mondelinge en schriftelijke afspraken, blijkt het echtpaar niet bereid te zijn de koopsom te restitueren, als gevolg waarvan Meijering genoodzaakt is deze kwestie voor te leggen aan de bevoegde rechter.
- 18 mei 2005 TRIP Advocaten (Mr. J. Bal) uit Groningen legt namens Meijering beslag op de boerderij van het echtpaar Van Loenen.
- 20 mei 2005 TRIP Advocaten (Mr. J. Bal) uit Groningen brengt een dagvaarding uit tegen zowel de heer als mevr. Van Loenen uit Beilen.
- 31 aug. 2005 **Tussenvonnissen** van de eerste enkelvoudige kamer
De Rechtbank beveelt een verschijning van partijen tot het verstrekken van inlichtingen en het beproeven van een minnelijke regeling.
- 02 nov. 2005 Proces-verbaal comparitie na antwoord
Partijen komen niet tot overeenstemming
- 25 jan. 2006 **Tussenvonnissen**
De zaak wordt naar de rol verwezen, tenteinde partijen in de gelegenheid te stellen zich uit te laten over een te benoemen deskundige.
- 10 mei 2006 **Tussenvonnissen**
* **bewijslast ligt bij Meijering**
* **Rechtbank gelast deskundigenonderzoek**
* Rechtbank benoemt als onafhankelijke deskundige de taxateur en veilingmeester Cornelis Buijsert, verbonden aan het Venduhuis te Utrecht.

- 25 juli 2006 **Ontvangst (concept) rapport** d.d. 4 juli 2006 van de onafhankelijke deskundige Cornelis Buijsert.
In deze rapportage bevestigt deze door de Rechtbank benoemde deskundige met betrekking tot elk schilderij in deze zaak dat het een vervalsing betreft, met als onderbouwing – dat gezien de penseelvoering – die schilderijen niet van de hand van de gesuggereerde kunstenaar kunnen zijn.
- 11 jan. 2007 Ontvangst definitief rapport van de door de Rechtbank benoemde onafhankelijke deskundige Cornelis Buijsert, d.d. 5 sept. 2006.
De inhoud van de eindrapportage is identiek aan de tussenrapportage, d.d. 4 juli 2006:
Toegekend wordt aan kunstwaarde een bedrag van: € 0.00;
Toegekend wordt aan decoratieve waarde (10 schilderijen) een bedrag van: € 830,00
De zaak wordt verwezen naar de rol van 7 februari 2007 voor het nemen van een conclusie na het deskundigenrapport.
- 7 febr. 2007 Conclusie na deskundigenbericht ingediend door mr. J.A. Bal inzake Meijering (eiser).
- 7 maart 2007 Conclusie na deskundigenbericht ingediend door mr. E.J.F. Schönveld inzake de echtbaar Van Loenen (gedaagden).
- 21 maart 2007 Meijering vraagt de Rechtbank om een vonnis de uitspraak is bepaald op 2 mei 2007.
- 2 mei 2007 Beslissing Rechtbank Assen: Uitstel zonder opgave van redenen op de rol gezet van 13 juni 2007.

TAXATIERAPPORT

Venduhuis Utrecht bv
sinds 1811

Pieterskerkhof 2
3512 JR Utrecht
tel.: 030-2310190
fax: 030-2367290
INGbank: 66 85 41 253
Postbank: 1311382

Ondergetekende, Cornelis Buijsert, als taxateur en veilingmeester verbonden aan het Venduhuis te Utrecht, verklaart: ten verzoeken van de weledelgestrenge vrouwe mr. A. Baluah, op authenticiteit en economische waarde te hebben geschat, de navolgende schilderijen, hem getoond, ten kantore.

	kunstwaarde	decoratieve waarde
1. schilderij: voorstellende bloemstilleven van tulpen in vaas olieverf op doek, 73,5 x 56,5 cm., in zwarte lijst draagt signatuur r.o.: J. Altink het betreft hier een vervalsing van Jan Altink (Groningen 1885-1971 Groningen)	€ 0,00	€ 150,00
2. schilderij: voorstellende strandgezicht olieverf op doek, 71 x 80 cm., in bronskleurige lijst draagt signatuur r.o.: J. Altink het betreft hier een vervalsing van Jan Altink (Groningen 1885-1971 Groningen)	- 0,00	- 80,00
3. schilderij: voorstellende landschap met roggenveld olieverf op doek, 50 x 60 cm., in afwerklijst draagt signatuur r.o.: Dijkstra het betreft hier een vervalsing van Johan Dijkstra (Groningen 1896-1978 Groningen)	- 0,00	- 75,00
4. schilderij: voorstellende clown olieverf op board, 76 x 50 cm., in witte lijst draagt signatuur r.o.: J. W. het betreft hier een vervalsing van Jan Wiegers (Kommerzijl 1893-1959 Amsterdam)	- 0,00	- 50,00
5. aquarel: voorstellende landschap met boerderij en boer aquarel op papier, 32 x 27 cm., in groen/bruine lijst draagt signatuur l.o.: Johan Dijkstra het betreft hier een vervalsing van Johan Dijkstra (Groningen 1896-1978 Groningen)	- 0,00	- 25,00
6. gemengde techniek: voorstellende landschap met dorpje potlood en gouache op papier, 40 x 50 cm., in zwarte lijst draagt signatuur r.o.: J. Altink het betreft hier een vervalsing van Jan Altink (Groningen 1885-1971 Groningen)	- 0,00	- 50,00

Pieterskerkhof 2
3512 JR Utrecht
tel.: 030-2310190
fax: 030-2367290
INGbank: 66 85 41 253
Postbank: 1311382

7. schilderij: voorstellende gemengde bloemen in kan
olieverf op doek, 70 x 58 cm., in zilverkleurige lijst
draagt signatuur r.o.: J. Altink
het betreft hier een vervalsing van
Jan Altink (Groningen 1885-1971 Groningen)	-	0,00	-	100,00
8. schilderij: voorstellende zonnebloemen in Keulse pot
olieverf op doek, 69 x 50 cm., in witte en stoffen lijst
draagt signatuur r.o.: J. Altink
het betreft hier een vervalsing van
Jan Altink (Groningen 1885-1971 Groningen)	-	0,00	-	100,00
9. schilderij: voorstellende huizen en bruggetje aan vliet
olieverf op schilderskarton, 60 x 75 cm., in zwartgouden lijst
draagt signatuur r.o.: J. Altink
het betreft hier een vervalsing van
Jan Altink (Groningen 1885-1971 Groningen)	-	0,00	-	125,00
10. schilderij: voorstellende mediterraan landschap
olieverf op doek, 40 x 47 cm., in zwartgouden lijst
draagt signatuur r.o.: J. Altink, '54
het betreft hier een vervalsing van
Jan Altink (Groningen 1885-1971 Groningen)	-	0,00	-	75,00

opmerking: Gezien de penseelvoering kunnen bovengenoemde schilderwerken niet van de hand van de gesuggereerde kunstenaars zijn.

Zijnde deze taxatie geschied naar beste kennis en wetenschap,
om te dienen waar zulks zal behoren.

Getekend te Utrecht, 5 september 2006.

De Taxateur:

C. Buijsert.

KOPIE

VOOR AFSCHRIFT

Assen d.d. **08 JAN 2007**
de Griffier van de Rechtbank Assen,

PROCES-VERBAAL VAN AANGIFTE

Politie Drenthe/Wijkeenheden Midden Drenthe
Mutatienr: PL033A/05-156318

Bestemd voor: _____
In beh. bij : _____
Dossierpagina: _____

Door ondergetekende verbalisant(en) werden achtereenvolgens van de hieronder vermelde personen de personalia en eventuele verklaring vastgelegd.

Pleegplaats/-adres BEILEN, HOLTJE 54
Nadere omschrijving woning
Incident belediging
Pleegdatum/-tijd tussen zaterdag 17 mei 2003 00:00 uur en
maandag 4 juli 2005 11:18 uur

Aangever/benadeelde VAN LOENEN, CORNELIS TEUNIS
Geb.datum/-plaats 15 september 1942 te MAGELANG gesl: M
Adres/-plaats HOLTJE 54 te BEILEN
Postcode/telefoon 9411 TP 0593 525543

"Ik doe aangifte van smaad/smaadschrift. Mijn eer/goede naam is door de verdachte aangerand doordat hij een onware brief heeft opgesteld en deze verstuurd naar kunstmanager Meijering. Meijering voert deze brief in bij een gerechtelijke procedure tegen mij. De verdachte had het kennelijke doel om daaraan ruchtbaarheid te geven. Dit bleek mij uit het volgende, de brief werd namelijk als stuk ingevoerd in een gerechtelijke procedure zoals ik al eerder verklaarde.

Ik ben kunstschilder van beroep. Ik heb thuis een kunstcollectie waaruit ik ook wel eens schilderijen verkoop. Ik heb in het verleden een 3 tal schilderijen van Ploegschilders, onder andere werk van Jan Altink verkocht. Ik heb deze schilderijen toendertijd verkocht voor de gezamenlijke waarde van 15.000 gulden aan de heer J.L. Meijering. Meijering verklaarde mij toen dat hij de werken beslist voor zijn privecollectie zou houden. Kort na de verkoop is mij gebleken dat dat Meijering een van de schilderijen heeft doorverkocht voor 22.500 gulden. Genoemde schilderijen waren op 2 augustus 1993 reeds getaxeerd en echt bevonden door kunstmakelaar en taxateur Auke van der Werff. Hij kende er de waarde van 40.000 gulden aan toe.

Meijering wilde op een gegeven moment de overige doeken die hij bij mij gekocht heeft inruilen. Hij had namelijk geen geld op enig moment en heeft de schilderijen ter betaling van een bouwrekening aangeboden aan een aannemer Koop-Holding BV in Groningen. Op een bepaald ogenblik zei een "kunstkenner" dat deze schilderijen vals waren. Nu loopt er dus inmiddels een rechtzaak teneinde de koop terug te draaien. Hiervoor moeten zij bewijzen dat de doeken vals zijn. Echter deze zijn indertijd getaxeerd door Van der Werff en echt bevonden. Van der Werff lichtte toen in een aanbiedingsbrief zelfs toe dat hij goede ervaringen had met ons als echtpaar en dat hij op geen enkel opzicht twijfelde aan de goede trouw van mijn vrouw en mij. Onder aan het taxatie rapport vermeldde hij dat dit rapport niet voor commerciële en/of juridische doeleinden gebruikt mocht worden. Dit heeft hij mij toen niet gezegd toen ik hem de opdracht gaf een taxatie uit te voeren. Ik heb dus ook het bedrag van 800 gulden niet aan hem betaald aangezien het geen volledig uitgevoerde taxatie was.

PROCES-VERBAAL VAN AANGIFTE

Politie Drenthe/Wijkeenheden Midden Drenthe
Mutatiennr: PL033A/05-156318

Dossierpagina: _____

Geen verzekering zou dit taxatierapport namelijk accepteren, het is alsof ik een auto kocht zonder motor.

Aldus heeft Meijering nu een rechtzaak tegen mij aangespannen en heeft Van der Werff verzocht een verslag te doen van zijn ervaringen met mijn vrouw en mij.

In de brief van Van der Werff staan uiterst kwalijke verdachtmakingen die mij erg hebben gekwetst. Deze verdachtmakingen raken mij ook in mijn werk, ik ondervind er namelijk heel veel schade van doordat hij mij als onbetrouwbaar te boek zet.

Van der Werff schrijft onder andere namelijk het volgende:

Pagina 1 1e alinea
Het spijt mij dat ik niet eerder op uw verzoek heb ik kunnen gaan een verslag te doen van mijn slechte ervaringen met het naar mijn stellige overtuiging, oplichtersechtbaar Van Loenen- je mag hier wel spreken van de ultieme wolven in schaapskleren- en dat ze kennelijk een rechtvaardiging hebben gevonden voor hun praktijken. Er zijn meerdere gevallen bekend (Geert Jan Jansen met valse werken) Het is duidelijk het zelfde verhaal.

pagina 2 2e alinea
Zij hebben met het rapport geknoeid.

pagina 2 3e alinea
Van Loenen stoort zich nergens aan en gaat kennelijk door met de boel op te lichten.

pagina 3 1e alinea
Een absolute nare boef die hoognodig gepakt en veroordeelt zou moeten worden.

Ik geef u een kopie van de brief geschreven door Van der Werff en mijn antwoord daarop.

In de brief staan pertinente onwaarheden. Van der Werff en Meijering randen opzettelijk mijn goede naam aan door deze brief bij de rechtzaak te voegen. Hierdoor komt de brief aldus in de openbaarheid.

Twaalf jaren heeft Van der Werff geen contact gehad met mij en mijn vrouw, noch schriftelijk noch mondeling. Tevens is het zo, dat Van der Werff zelf nooit gereageerd heeft op de uitvoerige brief (7 maart 1994) die ik Van der Werff schreef en op de brief (8 april 1994) van mr drs E.J.A. Schonfeld te Assen, hem per fax en per post verzonden.

Ik wil dat Meijering en Van der Werf gestraft worden voor deze door hen gepleegde strafbare feiten.

Ik wil mij voegen in het strafproces voor het verhalen van de door mij geleden schade die ik ondervonden heb door de aantijgingen.

."

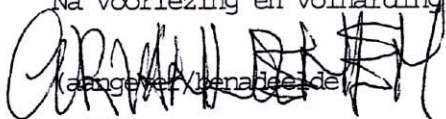
PROCES-VERBAAL VAN AANGIFTE

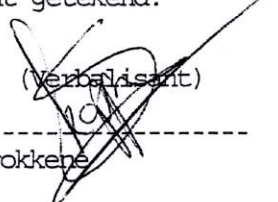
Politie Drenthe/Wijkeenheden Midden Drenthe
 Mutatienr: PL033A/05-156318

Dossierpagina: _____

Ik wens te worden geïnformeerd over het verloop en de afdoening van de strafzaak.

Na voorlezing en volharding met verbalisant getekend.

 (aangever/benadigde)

 (verbalisant)

Vermiste goederen indien van toepassing: zie verklaring betrokkene
 Letsel niet van toepassing
 Schade niet van toepassing
 Schadebedrag 0.00 EUR

Dt/td opn.aangifte maandag 4 juli 2005 11:18 uur
 Verbalisant(en) KAPPERS, SHARON,
 hoofdagent van politie Drenthe, district Zuidoost

Artikel(en) 261 LID 1 Wetboek van Strafrecht
 en/of
 261 LID 2 Wetboek van Strafrecht
 en/of
 262 LID 1 Wetboek van Strafrecht
 en/of
 266 LID 1 Wetboek van Strafrecht

M.O.-omschrijving Wordt er smaad/smaadschrift gepleegd door dader(s).
 De brief met beledigingen werd in een gerechtelijke
 procedure gevoegd waardoor dit openbaar werd.

Signalement(en) indien van toepassing: zie verklaring betrokkene

Opm. verbalisant Bij de aangifte worden twee brieven gevoegd namelijk:
 Van Ve Van der Werff
 Van AAB Van Loenen

Sluiting Opgemaakt te BEILEN op 4 juli 2005 door
 Verbalisant(en) KAPPERS, SHARON, op ambtsbelofte

 (verbalisant)

AAN: De hoofd/inspecteur
van regiopolitie
Drenthe

Naam : LOENEN VAN
Voornamen : CORNELIS TEUNIS
Geboren : 15 september 1942 te MAGELANG
Adres : HOLTHE 54
Postcode en woonplaats : 9411 TP BEILEN

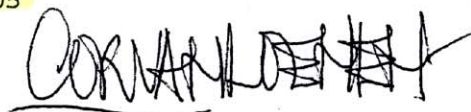
wendt zich hierbij tot u met de volgende klacht:
Werd er smaad/smaadschrift gepleegd door VE Meijering en Van der Werf. De brief door Van der Werf geschreven werd door Meijering bij een rechtzaak gevoegd waardoor de brief openbaar werd.

Ik verwijs tevens naar het proces-verbaal van aangifte,
onder BPS nummer: 05-156318

Ik verzoek u tegen Meijering en Van der Werff voornoemd,
een strafvervolgning te doen instellen.

Beilen, 4 juli 2005

C.T. van Loenen
(handtekening)

Ondergetekende, de hoofd/inspecteur van Regiopolitie Drenthe,
als zodanig hulp-officier van justitie, verklaart op afgelegde
ambtseed/belofte vorenstaande klacht te hebben ontvangen
op 4 juli 2005

(handtekening)

HARMERS, HENDERIKUS op ambtsbelofte

PROCES-VERBAAL VAN VERHOOR

Regiopolitie Groningen, District Groning/BEN
Mutatiennr: PL01KA/05-136037

Dossierpagina: _____

Op woensdag 26 oktober 2005, omstreeks 13:27 uur,
hoorde ik,
SCHOONVELD, HARM,
brigadier van Regiopolitie Groningen, District Groningen/Haren,
in politiebureau Korreweg te Groningen
als verdachte een man die opgaf te zijn:

MEIJERING, JOHANNES LOURENS
geboren op 19 maart 1947 te KAMPEN
adres NIEUWE BOTERINGESTRAAT 72
te 9712 PP GRONINGEN
telefoonnummer: 06-53728157

Nadat de verdachte meegedeeld werd waarvan hij werd verdacht en
dat hij niet tot antwoorden verplicht was, verklaarde hij:

Vanaf begin 1998 ben ik bevriend geraakt met het echtpaar
Van Loenen. Als kunstliefhebber en particulier
collectioneur bezocht ik het echtpaar Van Loenen regelmatig
op hun boerderij. Door de veelvuldige contacten is er een
vertrouwensrelatie ontstaan. Vaak ruilden wij met gesloten
beurs werken uit mijn prive-collectie met schilderijen, die
door Van Loenen werden geschilderd.

Ik vind hem een fantastische schilder.

Ik bewaar ook hele goede herinneringen aan onze
vriendschap. Van Loenen beschouwde ik als mijn beste
vriend.

Tot mijn grote spijt ben ik er in de loop van de tijd
achter gekomen dat 10 schilderijen die ik van het echtpaar
van Van Loenen heb gekocht op verschillende tijdstippen
voor mijn prive verzameling niet afkomstig blijken te zijn
van de schilder die op het werk staat gesigneerd.

Ik moet bekennen dat ik zelf geen kenner ben maar een
zestal nederlandse deskundigen zijn tot de conclusie
gekomen dat de schilderijen niet echt waren.

Een van de werken is opgenomen in het boek valse kunst.

Ik betreur dat wij met elkaar dit probleem hebben gekregen.
Wilde dit vriendschappelijk oplossen maar de Van Loenens
werkten hier niet aan mee.

Daarop heb ik de zaak in handen gegeven van een advocaat.
Deze heeft inmiddels een civiele procedure opgestart.

Dit zal plaatsvinden bij de rechtbank Assen.

Ik heb inmiddels bericht gekregen dat de rechter een datum
wil vaststellen voor comperitie. Ik hoop alsnog dat deze
kwestie die onze vriendschap heeft beeindigd wordt
afgewikkeld zoals het behoort.

Om mijn zaak te onderbouwen heb ik ook contact gehad met de

PROCES-VERBAAL VAN VERHOOR

Regiopolitie Groningen, District Groning/BEN
Mutatiennr: PL01KA/05-136037

Dossierpagina: _____

taxateur Auke van der Werff. Deze heeft in opdracht van de Van Loenens ooit een taxatierapport opgemaakt. Een kopie van dit rapport heb ik bij aankoop van enige werken van Van Loenen ontvangen. Wat ik niet wist is dat de taxateur Van der Werff dit zelfde rapport had ingetrokken omdat hij de werken die hij gezien had achteraf niet vertrouwde.

Ik heb Van der Werf gevraagd of hij zijn ervaringen voor mij op papier wilde zetten met het doel dit aan mijn advocaat te overhandigen.

Dit is inmiddels gebeurd. Ik voel mij op geen enkele wijze verantwoordelijk voor de inhoud van het schrijven van taxateur Van der Werff. Het is geenzins mijn bedoeling om mensen, wie het ook betreft te kwetsen of te schaden op welke wijze dan ook.

De desbetreffende brief van de taxateur heb ik niet in de openbaarheid gebracht. Ik heb deze alleen aan mijn advocaat ter beschikking gesteld ter ondersteuning van mijn vordering richting het echtpaar Van Loenen.

Bij mijn weten is deze kwestie nog niet openbaar omdat er nog geen rechtszaak over deze kwestie is geweest. Het betreft hier tot nu toe alleen nog maar uitwisselingen tussen mijn advocaat en de advocaat van Van Loenen.

Mocht de rechter van mening zijn dat hier sprake is van smaad/smaadschrift dan kan ik alleen maar zeggen dat ik mij nogmaals niet verantwoordelijk voel voor de uitlatingen van taxateur Van der Werff.

IK heb mij niet schuldig gemaakt aan smaad/smaadschrift.

Na duidelijke voorlezing volhardde verdachte bij deze verklaring en ondertekende deze.

(verdachte)

Waarvan door mij,
SCHOONVELD, HARM, op ambtseed
is opgemaakt, dit proces-verbaal, dat ik sloot en tekende
te GRONINGEN op 26 oktober 2005

(verbalisant)

drs. J.L.Meijering
Nieuwe Boteringestraat 72
9712 PP Groningen

Tel. 050-3118888
06- 53728157

Aan:

Openbaar Ministerie ASSEN
T.a.v. mevr. P. Rispens
Afdeling Proces - team
Postbus 30004
9400 RA ASSEN

Groningen, 30 november 2006

Geachte mevr. Rispens,

N.a.v. het telefonisch onderhoud hedenmiddag, verzoek ik U beleefd of U mij wilt berichten over de kwestie waarvan ik word verdacht ("belediging").

Bijgaand stuur ik U het proces-verbaal van verhoor, opgemaakt op 26 oktober 2005 door Harm Schoonveld van de Regiopolitie Groningen.

Van de Regiopolitie Drenthe-Hoogeveen Oost, vernam ik heden telefonisch, dat zij het dossier met kenmerk 05-104620 op 25 november 2005 hebben afgesloten en doorgestuurd naar het OM Assen. Gaarne verneem ik of ik voor deze kwestie word vervolgd, zo nee waarom niet en waarom ik na ruim een jaar nadat het onderzoek door de politie is afgesloten geen enkele reactie mocht vernemen.

Ik heb inmiddels kunnen sparen voor een eventuele boete; ook staat mijn koffer sinds een jaar ingepakt klaar.

Met belangstelling zie ik uit naar Uw reactie.

Met dank en vriendelijke groet,

(drs. Johan L. Meijering)

(**N.B.** Brief n.a.v. aangifte door Cor van Loenen wegens laster en smaadschrift door Meijering.)

Openbaar Ministerie

Arrondissementsparket Assen

Postadres 30004 9400 RA ASSEN

Aan de heer J.L. Meijering
Nieuwe boteringestraat 72
9712 PP GRONINGEN

Brinkstraat 69
9401 HZ ASSEN
Telefoon (0592) 339 222
Fax (0592) 339 298

Onderdeel	Procesteam
Contactpersoon	P.J. Rispens
Doorkiesnummer(s)	0592-339340
Datum	4 december 2006
Ons kenmerk	ASN 3300/082/2006
Onderwerp	Kennisgeving sepot

Op mijn parket is een proces-verbaal binnengekomen, waarin u als verdachte bent aangemerkt.

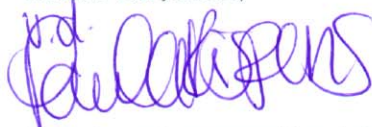
Inmiddels heb ik besloten u daarvoor niet (verder) te vervolgen. De reden hiervoor is dat naar mijn oordeel:

er onvoldoende wettig bewijs is.

Deze zaak is hiermee afgedaan, tenzij

- a. ik op grond van nieuwe feiten of omstandigheden deze beslissing moet herzien;
- b. het gerechtshof alsnog een vervolging beveelt. Dat kan als een ander, die is benadeeld door het feit waarvan u nu verdacht wordt, zich beklagt over mijn beslissing u niet te vervolgen.

Officier van Justitie,

De zaak met bovenvermeld parketnummer betreft:

Een proces-verbaal van Politie Drenthe, district Zuidwest Hgv Oost/Mid. Drenthe

Ter zake van de gerezen verdenking van:

Laster, smaadschrift in de periode 17/5/2003 t/m 4/7/2005 te Beilen.

Overzicht data aangifte wegens smaad en smaadschrift

- 04 juli 2005 Proces-verbaal van aangifte Regiopolitie te Beilen. Cor van Loenen doet aangifte wegens smaad en smaadschrift tegen kunstexpert Auke van der Werff en kunstliefhebber Johan Meijering (zie pagina 71 t/m 74).
- 26 oktober 2005 Proces-verbaal van verhoor, opgemaakt door de Regiopolitie te Groningen. Meijering wordt gehoord als verdacht van smaad en smaadschrift (zie pagina 75 en 76).
- 25 november 2005 Regiopolitie Drenthe-Hoogeveen Oost sluiten dossier af en sturen dossier – kenmerk 05-104620 – naar het Openbaar Ministerie in Assen.

EEN JAAR LATER

- 30 november 2006 Meijering stuurt brief naar het Openbaar Ministerie in Assen met verzoek om informatie over de kwestie waarvan hij wordt verdacht (zie pagina 92).
- 04 december 2006 Het Openbaar Ministerie, Arrondissementsparket Assen stuurt Meijering brief, kenmerk ASN 3300/082/2006.
De Officier van Justitie besluit Meijering niet (verder) te vervolgen.
Naar zijn oordeel is er onvoldoende wettig bewijs (zie pagina 93).

Concept-manifest de “Ploeg-affaire”

24 november 2006

Henk Bodewitz / de Raadgever Intradiensten BV

Wat is er aan de hand met de Ploeg ?

Het werk van de schilderskring de Ploeg is voor onze regio een belangrijk cultuurgood . Met name het vroege werk van Wiegers, Altink, en Dijkstra is van (inter)nationale betekenis. Dat de Ploeg als kunststroming nooit een afgebakend begrip is geweest, doet niets af aan het feit dat de Ploeg op museaal niveau en in particuliere kunstcollecties gezien wordt als een belangrijke en hoogwaardige kunststroming. Dat blijkt ook uit het gegeven dat een speciaal paviljoen in het Groninger Museum aan deze groep schilders is gewijd, uit het bestaan van een aantal belangrijke particuliere collecties, uit speciaal op de Ploeg gerichte galerieën en kunsthandel, en uit de omvangrijke documentatie over het werk van de Ploeg dat inmiddels beschikbaar is.

Tegen deze achtergrond is het dan ook enigszins verbijsterend om te moeten constateren dat al bijna 20 jaar het werk van de Ploeg in diskrediet wordt gebracht door een stroom van (vermeende) vervalsingen die op veilingen en in de reguliere kunsthandel wordt aangeboden en daar haar weg weet te vinden. Het gaat met name, maar niet uitsluitend, om werk van Jan Altink. Het valt inmiddels niet meer te ontkennen dat de stroom van affaires, rechtszaken, verdachtmakingen en slechte publiciteit die met deze affaire gepaard gaat, de goede naam van het werk van de Ploeg aantast. Ogenscheinlijk waant niemand zich eigenaar van dit probleem en neemt niemand het initiatief om deze ontwikkeling in te dammen.

Toch verdient dit probleem het om grondig aangepakt te worden. Indamming van het probleem is een vereiste, omdat de kwestie anders vroeg of laat ook de goede naam van nu nog onomstreden particuliere collecties zal aantasten. Dat zal op haar beurt een negatief effect kunnen hebben op de uitstraling van museale collecties. Dit manifest doet een oproep om dit te voorkomen en daartoe de krachten te bundelen.

Wat zijn onze overwegingen

Het probleem is niet uitsluitend een zaak van een of meerdere grote verzamelaars, of van de gespecialiseerde kunsthandel. Het gaat hier immers om meer dan verzamelde schoonheid of waardevastheid van kunst. Het gaat om de waardevastheid van een belangrijk cultureel erfgoed of dat nu bijeengebracht is in een museum of in particuliere verzamelingen is vastgelegd.

Dit manifest roept dan ook allen, die verantwoordelijkheid dragen en voelen om de Ploeg als cultuurgood te beheren, op om de krachten te bundelen. Provinciale en stedelijke overheden, Groninger Museum, wetenschap, kunsthandel, particulier verzamelaars, justitie, kunnen nu nog het probleem in dammen, nu de noodzakelijke kennis nog uit eerste hand aanwezig en beschikbaar is.

Het probleem van de (mogelijke) vervalsingen is niet alleen en allereerst een justitiële kwestie. Vervolg van vervalsers in de kunst is een lastige zaak. Justitie behoort het probleem aan te kunnen pakken omdat er een goed werkend systeem van waarborgen voor echtheid bestaat, zodat beter dan tot nu toe duidelijk wordt wat vervuult en wie vervuult. Het manifest roept op om die lacune op te vullen.

Wat moet er te gebeuren en wat is het beoogde resultaat.

Er dient een fonds in het leven te worden geroepen dat het mogelijk maakt dat certificaten van echtheid met betrekking tot het (vroeger) Ploegwerk worden uitgegeven. Door het bestaan van dit certificaat zal alles wat het kenmerk ontbeert per definitie tot discutabel werk worden verklaard. Het dwingt verzamelaars en handelaren in Ploegwerk, die geconfronteerd worden met werk dat een dergelijk certificaat ontbeert, het nodige onderzoek (te laten) doen. Daardoor wordt de status vastgelegd van al het werk dat naar buiten toe geafficheerd wordt als Ploegwerk.

Het systeem van uitgifte van certificaten van echtheid zal niet alle discussie (kunnen) uitsluiten, maar dat is op zich ook niet ongebruikelijk in de kunst. Het zal echter wel in volledige openbaarheid en goed gedocumenteerd, alles uitzonderend dat evident niet authentiek is. Daardoor zal het (mogelijke) vervalsers de ruimte ontnemen om het cultuurobject verder te (doen) vervuilen.

De opstellers van dit manifest stellen zich de volgende werkwijze voor. Er wordt een onafhankelijke Stichting in het leven geroepen welke voor een periode van minimaal 25 jaar garandeert dat bovengenoemde waarmerken kunnen en zullen worden afgegeven. Dit alles conform de standaarden welke daarvoor algemeen worden aangelegd in de kunstsector.

De Stichting benoemt diegenen die namens haar genoemde certificaten mogen afgeven volgens een vastgelegd protocol, omvattende de wijze waarop de vaststelling van echtheid dient plaats te vinden.

De Stichting publiceert in een openbare database al het werk dat door hen beoordeeld is, alle afgegeven certificaten van echtheid, en de vaststelling waarmerken op grond waarvan de certificaten zijn afgegeven. De database is voor ieder vrij toegankelijk om te raadplegen.

De Stichting draagt zorg voor het maatschappelijke en politieke draagvlak voor het bestaan van het waarmerk. En voorts voor de strikte handhaving van de kwaliteit van al datgene wat met de uitgifte van het waarmerk verbonden is.

Klachtennummer 05-00231

HET GERECHTSHOF TE LEEUWARDEN

Beschikking d.d. 22 januari 2007 inzake de klacht van:

J.L. Meijering,

wonende te Groningen,
hierna te noemen **klager,**

ter zake van het uitblijven van een strafvervolgning tegen

C.T. van Loenen,

en

C. van Loenen-van Exter

beiden wonende te Beilen,
hierna te noemen **beklaagden.**

Het procesverloop

De klacht is bij het hof binnengekomen op 16 september 2005.

Ingevolge de beschikking van dit hof d.d. 4 oktober 2005 heeft de advocaat-generaal, onder overlegging van de processtukken, schriftelijk verslag gedaan.

Klager en beklagde Van Loenen zijn op respectievelijk 28 april 2006 en 17 oktober 2006 door één van de leden van het hof in raadkamer gehoord.

Beklaagde heeft zich in de raadkamer doen bijstaan door mr. E.J.A. Schönfeld, advocaat te Assen.

Klachtnummer: 05-00231

2

De motivering

De inhoud van de klacht

1. De klacht richt zich tegen de beslissing van de officier van justitie, beklaagden niet te vervolgen ter zake van oplichting, volgens klager gepleegd in de periode van 1 januari 1999 tot en met 10 juni 2000 te Beilen, althans in het arrondissement Drenthe, verduistering, gepleegd in Bellingwolde in de periode januari 2002 tot en met mei 2002 en valsheid in geschrift.

Het standpunt van de advocaat-generaal

2. De advocaat-generaal is van oordeel, dat de klacht bij gebrek aan wettig en overtuigende bewijs moet worden afgewezen.

Beoordeling

3. Ter zake de feiten waarop de klacht betrekking heeft, is door Regiopolitie Drenthe, wijkeenheden Midden Drenthe, een onderzoek ingesteld, waarvan de resultaten zijn vastgelegd in een dossier nr. PL033A/04-163863.
4. In het dossier bevinden zich de stukken welke door klager en beklaagden in de loop van de onderhavige procedure zijn overgelegd, dan wel aan het hof zijn toegezonden.
5. De klacht over het ten onrechte niet vervolgen van beklaagde Van Loenen ter zake van verduistering betreft de verkoop door Van Loenen van een vier- of vijftal aan klager in eigendom toebehorende, door Van Loenen vervaardigde schilderijen, die klager had afgestaan ten behoeve van een door hem georganiseerde overzichtstentoonstelling van het werk van Van Loenen, gehouden in de maanden januari tot en met mei 2002 in Bellingwolde, voor welke verkoop klager geen toestemming had gegeven.
6. Met betrekking tot deze klacht is het hof van oordeel dat het openbaar belang, in aanmerking genomen dat klager door beklaagde schadeloos is gesteld en het feit

Klachtnummer: 05-00231

3

inmiddels bijna 5 jaar oud is, niet dat beklagde Van Loenen alsnog wordt vervolgd. De klacht dient derhalve in zoverre te worden afgewezen.

7. De klacht over het ten onrechte niet vervolgen van beklagden ter zake van oplichting van klager betreft de koop door klager van een tiental schilderijen, geschilderd door leden van de "Groninger Ploeg", Altink, Dijkstra en Wiegers. Die koop heeft in een sfeer van vriendschap en vertrouwen die destijds tussen klager en beklagden bestond plaatsgevonden in de jaren 1999 en 2000. Volgens klager is hem in de jaren daarop gebleken dat de namen op de schilderijen niet kloppen en dat de schilderijen derhalve vals zijn. Hij stelt in zijn aangifte d.d. 16 augustus 2004 dat het echtpaar Van Loenen ten tijde van de verkoop wist dat de schilderijen vals waren en dat zij klager tot koop van de schilderijen hebben bewogen door hem te laten geloven dat Van Loenen begin jaren 90 door de kunstwereld groot onrecht was aangedaan doordat hij volkomen ten onrechte was beschuldigd van het vervalsen van schilderijen van Jan Altink, dat die beschuldiging niet heeft geleid tot een strafrechtelijke vervolging en dat de door beklagden aan klager verkochte schilderijen weliswaar door deze affaire "besmet" waren geraakt maar wel degelijk echt waren. Klager stelt verder dat hij door de overtuigende wijze waarop beklagden over de schilderijen spraken en een hem door de beklagden ter hand gesteld artikel uit de Beiler Courant van 27 januari 1993 overtuigd raakte van de echtheid van de door hem gekochte schilderijen.
8. Beklagden hebben een en andermaal te kennen gegeven overtuigd te zijn van de echtheid van de door hen aan klager verkochte schilderijen en hem zo eerlijk en volledig mogelijk te hebben ingelicht over de eerdergenoemde, in hun ogen volstrekt onterechte, beschuldigingen aan het adres van Van Loenen. Van Loenen heeft dat op 17 oktober 2006 tegenover het hof herhaald.
9. Nog daargelaten de vraag of de omstandigheden waaronder en de wijze waarop de schilderijen aan klager zijn verkocht, tot een succesvolle vervolging van beklagden ter oplichting van klager, als bedoeld in zijn aangifte, kunnen leiden,

Klachtnummer: 05-00231

4

is daarvoor in elk geval van belang of kan worden aangenomen dat alle, dan wel een of meer van de door klager van beklaagden gekochte schilderijen vals zijn.

10. Naar het oordeel van het hof kan uit de inhoud van het voorhanden dossier niet ondubbelzinnig blijken dat zulks het geval is. En als dat al anders zou zijn geweest acht het hof onvoldoende overtuigend bewijs aanwezig dat beklaagden daarvan ten tijde van de verkoop op de hoogte waren.
11. Het hiervoor is overwogen leidt naar het oordeel van het hof tot de conclusie dat de klacht ook in zoverre moet worden afgewezen
12. De klacht over het ten onrechte niet vervolgen van beklaagden ter zake van valsheid in geschrift heeft het oog op in een taxatierapport van een gerenommeerd taxateur d.d. 2 augustus 1993 aangebrachte wijzigingen, hierin bestaande dat als eigenaar van de getaxeerde schilderijen, werken van Jan Altink, niet meer is vermeld "de heer C.T. van Loenen", alsmede het verwijderen van de zinnen: "Uitsluitend voor verzekeringsdoeleinden. Niet bruikbaar voor commerciële of juridische doeleinden". Beklaagden hebben ontkend deze wijzigingen in het rapport te hebben aangebracht en van dit gewijzigde rapport gebruik te hebben gemaakt. Zij stellen in verband met de aanschaf door klager van enige in de klacht bedoelde schilderijen een origineel, ongewijzigd exemplaar aan hem te hebben verstrekt. Nog daargelaten de vraag of bewezen kan worden dat beklaagden op enigerlei wijze de hand hebben gehad in het aanbrenge van de hiervoor genoemde wijzigingen, dan wel dat zij van een als voormeld gewijzigd taxatierapport gebruik hebben gemaakt, vergt het openbaar belang, gelet op de ouderdom van het feit en de omstandigheid dat het rapport voor de overtuiging van klager dat de door hem gekochte schilderijen als echt konden worden aangemerkt amper een rol heeft gespeeld, niet dat beklaagden ter zake alsnog worden vervolgd. Het hof zal ook dit onderdeel van de klacht afwijzen.

Klachtnummer: 05-00231

5

De beslissing

Het gerechtshof:
wijst de klacht af.

Deze beschikking is gegeven door mrs. Poelman, als voorzitter, Kalsbeek en
Zwerwer, raadsheren, in tegenwoordigheid van Eisma als griffier.

The image shows three handwritten signatures in black ink. The top signature is the most prominent and appears to be 'Mrs. Poelman'. Below it is a smaller signature, and at the bottom is a large, stylized signature. To the left of the bottom signature is a small, scribbled mark.

Voor Fotocopie Conform,
De Griffier van het Gerechtshof
te Leeuwarden,

A handwritten signature in black ink, located below the typed text of the clerk's name.

Uitspraak Rechtbank Assen inzake de Altink-affaire II, d.d. 13 juni 2007

Sector civielrecht

Zaaknummer: 52024/HA ZA 05-408

"De Volkskrant" [kunst], woensdag 24 januari 2007, pagina 14

Schilder Van Loenen weer vrijuit

AMSTERDAM Het Openbaar Ministerie in Assen hoeft de Beilense schilder Cor van Loenen niet te vervolgen voor het vervalsen van werken van de Groningse kunstenaarsgroep De Ploeg. Het hof in Leeuwarden meent dat er gebrek is aan wettig en overtuigend bewijs.

Een verzamelaar uit Groningen, Johan Meijering, had om vervolging gevraagd, nadat hij tien schilderijen van hem had gekocht, waarvan experts later vaststelden dat ze vals waren. Justitie in Assen zag eerder onvoldoende reden Van Loenen voor de rechter te dagen.

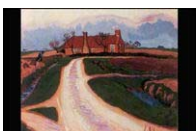
Het is de tweede keer dat de schilder ontkomt aan vervolging. Hij werd in 1992 opgepakt met de aantijging dat hij werken van Ploeg-schilder Jan Altink had vervalst en verspreid, maar werd drie jaar later wegens gebrek aan bewijs vrijgesproken.

Verzamelaar Meijering reageert teleurgesteld. 'Ik voel me in de kou staan. Deze uitspraak is een vrijbrief voor oplichters.' De advocaat van Van Loenen, mr. L. Schönfeld, laat weten 'plezierig verrast' te zijn. Zijn cliënt heeft altijd volgehouden dat de schilderijen echt zijn.

Bron: internet, www.misdaadjournalist.nl, donderdag 25 januari 2007

Dagboek van donderdag 25 januari 2007

(...)

Dit is een schilderij van Jan Altink. Nou en, zullen de meeste bezoekers denken, ik ken een Rembrandt, een Van Gogh, maar Altink? Zelf zit ik ook niet zo in de kunstwereld. Ik loop wel eens een museum binnen, maar als ik iets met schilderijen te maken heb is het meestal omdat ze gestolen of vervalst zijn.

De Volkskrant had gisteren een berichtje over Cor van Loenen uit Beilen. Het Hof in Leeuwarden oordeelde dat er gebrek aan wettig en overtuigend bewijs is dat hij werken van de Groningse kunstenaarsgroep De Ploeg heeft vervalst. Een verzamelaar uit Groningen, Johan Meijering, had om vervolging gevraagd, nadat hij tien schilderijen van Van Loenen had gekocht, waarvan experts later vaststelden dat ze vals waren.

'Het is de tweede keer dat de schilder ontkomt aan vervolging. Hij werd in 1992 opgepakt met de aantijging dat hij werken van Ploeg-schilder Jan Altink had vervalst en verspreid, maar werd drie jaar later wegens gebrek aan bewijs vrijgesproken. Verzamelaar Meijering reageert teleurgesteld. 'Ik voel me in de kou staan. Deze uitspraak is een vrijbrief voor oplichters.' Aldus de Volkskrant.

Volgens de advocaat van Van Loenen heeft zijn cliënt altijd volgehouden dat de schilderijen echt zijn.

Die Cor van Loenen. In februari 1994 was ik wat in het nieuws door het verschijnen van mijn eerste boek, 'De zwarte schapen van Oranje'. Radio Drenthe besteedde daar ook nogal aandacht aan, ik ben daar een paar keer geïnterviewd. Toen kreeg ik een telefoontje van de mij onbekende Cor van Loenen dat hij mijn boek had gelezen, of ik niet een boek over hem wilde maken. Hij voelde zich vals beschuldigd van het verkopen van nep-Altinks.

Ik ben een paar keer bij hem en zijn vrouw geweest, op een boerderij in Beilen. Het klonk mij wel interessant, Van Loenen kon het mooi en gedetailleerd vertellen. Het eerste hoofdstuk was al klaar, toen zijn enthousiasme nogal bekoelde. Hij ging ervan uit dat ik zijn verhaal klakkeloos op zou schrijven, maar daarvoor waren er toch net iets te veel vraagtekens. Vooral de manier waarop hij de betreffende werkjes in ontvangst had genomen, bij een schimmige transactie met een bestelbusje in Amsterdam, leek mij aanleiding eens wat andere mensen te polsen. Om een lang verhaal (27 pagina's) kort te maken: het boek is er nooit gekomen en van Cor van Loenen had ik nooit meer iets gehoord. Tot gisteren.

Er zijn van die spreekwoorden die je dan spontaan te binnen schieten. Over verfkwasten die hun haren verliezen, maar waar je nog wel mee kunt strijken. Of zoiets.

(...)

"Dagblad van het Noorden", donderdag 25 januari 2007, pagina 15 en 19

Op pagina 15:

Op pagina 19:

VRAAG & ANTWOORD ?!

'Dit is een vrijbrief voor oplichters'

Johan Meijering uit Groningen voert al jaren een juridische strijd over vervalste schilderijen van leden van De Ploeg. Deze week verloor hij een belangrijke slag. Volgens het gerechtshof in Leeuwarden heeft het Openbaar Ministerie in Assen in 2004 terecht besloten geen vervolging in te stellen van Cor van Loenen. Deze kunstschilder uit Holthe wordt door Meijering beticht van vervalsing en oplichting.

Door Joep van Ruiten

Teleurgesteld?

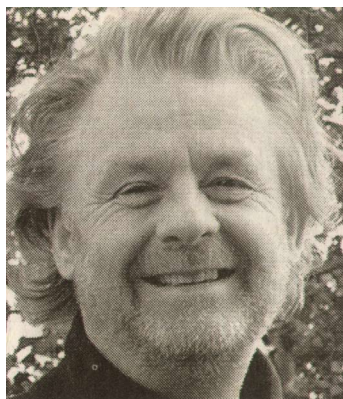
"Ik heb 2,5 jaar moeten wachten op deze uitspraak en alles gedaan om het hof van alle relevante informatie te voorzien. Van een nader onderzoek door justitie is mij niets gebleken. In mijn ogen heeft justitie zich er gemakkelijk vanaf gemaakt. Ik ben van mening, dat er in dit geval geen sprake is van rechtsbescherming, iets waar je als Nederlandse ingezetene toch van mag uitgaan."

Volgens het hof is er onvoldoende bewijs om Van Loenen te vervolgen.

"Dat bestrijd ik. Ik heb een oproep gedaan verschillende experts te horen over valse Ploeg-kunst, maar dat verzoek is niet gehonoreerd."

Volgens het hof hebben sommige beschuldigingen betrekking op gebeurtenissen van te lang geleden.

"In 1994 heeft Van Loenen tijdens een expositie Ploeg-schilderijen verkocht die vals bleken te zijn. Die werken waren mijn eigendom. Ik had ze als echte Ploeg-werken van hem gekocht en geen toestemming gegeven voor de verkoop. In die tijd waren we vrienden, logisch datje dan niets op papier zet."

Johan Meijering

En nu?

"Ik zou niet weten wat je als gedupeerde nog meer aan bewijslast moet aandragen. De uitspraak is een vrijbrief voor oplichters. In ieder geval heeft deze kwestie kunstliefhebbers scherp gemaakt om uitermate voorzichtig te werk te gaan bij het aanschaffen van kunst."

Wordt het geen tijd om de strijdbijl te begraven?

"Er loopt nu nog een civielrechtelijke procedure bij de rechtbank in Assen. En ik ben bezig met de oprichting van een groep die de handel in valse kunstwerken van de Groninger Ploeg wil tegengaan. Daarnaast wil ik dit najaar een symposium organiseren over valse kunst. Ik ben juist gesterkt in de strijd tegen list en bedrog in de kunstwereld."

"Dé Krant van Groningen", 3e jaargang nr. 27, woensdag 7 februari 2007, pagina 5

Gedicht van de week

Johan Meijering

Organiseert, danst en slecht
kan niet tegen onrecht
is een vredelievende vent
droeg ooit de pet van hoofdagent
interesseert zich voor echte kunst
houd niet van jaloezie en afgunst
heeft een artistieke closethouder
draagt een engeltje op zijn schouder
is bekend tot in China
heeft wat met Nostalgia
verfoeid de ambtelijke molen
heeft nog nooit een idee gestolen
staat midden in het leven
en kan alleen maar geven

E. Filippus

"De Volkskrant" [kunst], donderdag 22 februari 2007, pagina 2

[achtergrond], Digitaal echtheidsonderzoek naar schilderijen

Meesterwerk in getallen

Aan de TU Delft wordt, samen met de Universiteit Maastricht, gewerkt aan een computerprogramma dat aangeeft of een schilderij echt of vals is. In kunstkringen wordt er met verwachting naar uitgekeken. 'Techniek brengt iets aan het licht wat we niet kunnen waarnemen.' Door Rob Gollin

Het bewijs dat zijn computerprogramma zich niet voor het lapje laat houden, bewaart dr. ir. Jan van der Lubbe voor het laatst in zijn presentatie. Kijk eens hoe die zogenaamde meestervervalser Geert Jan Jansen door de mand valt.

Zijn schilderij in de stijl van Karel Appel is vergeleken met zo'n honderd echte Appels. Niet door er kenners naar te laten kijken, maar een computer het werk te laten doen: karakterstieken van de schilderijen hebben op basis van beeldmateriaal cijfers gekregen; sterk contrast mondt bijvoorbeeld uit in een hoge waarde, een egaal vlak komt dichtbij nul.

Vooraf op twee elementen onderscheidt zich de meester van de vervalser: penseelstreek en kleurgebruik. De man die naar eigen zeggen 'maar wat aan rotzooide' hanteerde altijd eenzelfde soort penseelstreek, terwijl Jansen wisselende technieken aanwendde. Appel gebruikte minder mengkleuren dan zijn imitator.

De bijbehorende waarden zijn afgezet op twee haaks op elkaar staande lijnen. In één oogopslag wordt dan zichtbaar wat fake is. De echte Appels klonteren in een wolkje bijeen. De Appel van Geert Jan Jansen is als eenzaam puntje in de periferie beland. Op het gezicht van Van der Lubbe, universitair hoofddocent elektrotechniek, wiskunde en informatica aan de Technische Universiteit Delft en kunstkenner en -verzamelaar, schemert triomf: 'Dit beeld snapt iedereen. Jansen komt niet eens in de buurt van Appel.'

Het is een techniek waar in kunstkringen met enige verwachting naar wordt gekeken. Als, zoals wordt geschat, zeker een op de vijf schilderijen op de markt vals is, of dubieus, lijdt het geen twijfel dat er behoefte bestaat aan meer instrumenten die de authenticiteit van doeken kunnen vaststellen. Er is al veel: infrarood, uv-licht, röntgenapparatuur, dendrologie, zelfs deeltjesversnellers komen er aan te pas om de wordingsgeschiedenis van het kunstwerk uiteen te rafelen. Maar het zijn dikwijls prijzige onderzoeken die vaak voorbehouden blijven aan topstukken.

Aan de TU Delft wordt, in samenwerking met de Universiteit Maastricht, de virtuele werkelijkheid ingezet. Van der Lubbe werkt aan een computerprogramma dat berekeningen maakt op basis van betrekkelijk eenvoudig beeldmateriaal en vervolgens kan aangeven of een schilderij mogelijk vals is. Ook biedt het hulp bij het toeschrijven van ongesigneerde werken. Het zogeheten Authentic Project wordt gesubsidieerd door de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijke Onderzoek.

Om de wellicht hooggespannen verwachtingen bij voorbaat wat in te dammen: je kunt misschien wel conclusies trekken, maar waterdichte garanties zullen niet worden gegeven. Het is bedoeld als 'aanvulling op bestaande technieken'.. En: 'Het is niet de bedoeling dat iedereen zich hier meldt met de vraag of wij even naar een schilderijtje willen kijken', waarschuwt Van der Lubbe. Hoogleraar informatica Eric Postma, projectleider in Maastricht, zegt dat de inzet vooral is 'het ondersteunen van de kunstexpert bij het onderbouwen van hypotheses'.

Het is niet voor het eerst dat wordt gepoogd schilderijen digitaal te analyseren. Op meer plekken zitten whizzkids met de neus op papier, canvas en paneel. In Duitsland probeerde de Universiteit Bremen tekeningen van Eugène Delacroix te doorgronden. De Katholieke Universiteit in Rio de Janeiro zette de penseelstreken van de Braziliaanse schilders Candido Portinari en Ennco Blanco om in bits, In de Verenigde Staten lopen projecten aan de Stanford University en Boston University.

De potentie wordt kennelijk wereldwijd gevoeld. Digitaal kan een foto van een schilderij immers razendsnel worden vergeleken met andere werken uit het oeuvre van een bepaalde kunstenaar. Zelfs gezaghebbende experts met encyclopedische kennis en, waar ze zich dikwijls op beroepen, een feilloos gevoel, zullen zich niet altijd dat ene specifieke kleurtje weten te herinneren dat ze jaren geleden in het oeuvre hebben aangetroffen. De pc vergeet niets.

Het is wel nodig de apparatuur te voeden met informatie van schilderijen die niet omstreden zijn. Na eerdere proefnemingen met kunstenaars uit de Haagse en Bergense School zijn nu in Delft als pilot de 'vroege Piet Mondriaan' en de Groninger kunstenaarsgroep De Ploeg gekozen. Het experiment met Appel en Geert Jan Janssen was eenmalig – op verzoek van RTL-televisie. In Maastricht concentreert het onderzoek zich op schilderijen van Vincent van Gogh.

'WISKUNDIGE
MODELLEN ALLEEN
ZIJN ECHT
ONTOEREIKEND.'

Restaurateur Milko den Leeuw

Elk werk wordt beoordeeld op 250 karakteristieken. Op groepen van pixels in het beeld wordt een reeks wiskundige formules losgelaten, zoals gemiddelden en 'varianties'. Daaruit volgen waarden die iets zeggen over bijvoorbeeld penseelvoering, kleurgebruik, contrast, vlakverdeling, diktes van belijning. Zo ontstaat uiteindelijk een 'handschrift' van de kunstenaar. Van der Lubbe borduurt hiermee voort op de pictologie van M. van Dantzig (1903-1960), een beoordelingsmethode waarin veel meer wordt gekeken naar karakteristieken die de kunstenaar onbewust aanbrengt dan naar de specifieke stijlelementen van de school waartoe hij wordt gerekend.

Dat de onderzoekers van de TU Delft voor de vroege Mondriaan hebben gekozen was niet toevallig. Het Haagse Gemeentemuseum is in het bezit van nagenoeg het hele oeuvre. Van der Lubbe: 'We konden zo'n 150 werken fotograferen onder precies dezelfde omstandigheden.' Het expressionisme van De Ploeg dient als tegenhanger in het programma: er is weinig gedocumenteerd, er circuleren veel vervalsingen, de kunstenaars waren niet altijd even stijlvast. Het Groninger Museum heeft al het mogelijke beeldmateriaal ter beschikking gesteld.

Dr. ir. Jan van der Lubbe bestudeert schilderijen. Foto Raymond Rutting / de Volkskrant

Op Van der Lubbe's laptop licht de weerslag van het onderzoek op. De mogelijkheden een en ander te visualiseren zijn wel beperkt: van de 250 karakteristieken kan de computer hooguit laten zien wat er gebeurt als je schilderijen op twee, of hooguit drie kenmerken met elkaar vergelijkt. 'We kunnen nu eenmaal niet meer dan drie dimensies laten zien', verontschuldigt hij zich. Maar het resultaat spreekt tot de verbeelding: stipjes die staan voor schilderijen van Ploegschilder Jan Altink, Leo Gestel (Bergense school) en Willem Mesdag (Haagse school) hokken in drie afzonderlijke clusters bijeen. Het kan voorkomen dat er een stipje buiten valt. Dan probeerde de schilder iets heel anders, of er is misschien sprake van een goede vervalsing. Van der Lubbe: 'Het is eigenlijk niet zo gecompliceerd: elk meesterwerk is een bak met getallen.'

Een belangrijk effect van het project is volgens Van der Lubbe dat er een brug wordt geslagen tussen de werelden van kunsthistorici en techneuten. Onlangs is een verbond gesloten met de faculteiten kunstgeschiedenis en archeologie van de Universiteit Leiden, belichaamd in CAAS, het Centre for Art en Archaeological Sciences. Van der Lubbe: 'Er bestaat een behoorlijke portie achterdocht onderling. Het is een uitdaging dat proberen weg te nemen.' In mei is in Nederland een internationaal symposium gepland, waar de 'nerds' de kunstkenneren moeten gaan overtuigen. Van der Lubbe sluit op termijn commerciële toepassing niet uit.

De betrokken conservatoren zijn in elk geval al enthousiast— zij het met voorbehoud. Hans Jansen van het Haags Gemeentemuseum en Mondriaankenner: 'Je kunt dergelijke ontwikkelingen niet de rug toekeren. Er bestaat ook onder kunsthistorici een behoefte hun kennischap te systematiseren.' Hij is nieuwsgierig naar de analyses van de vroege Mondriaans. Zal de computer ook de Mondriaans

herkennen die de schilder louter als studiemateriaal in zijn atelier heeft vervaardigd? Hoe zit het met een aantal werken waarover Janssen niet helemaal zeker is?

Of Van der Lubbe's programma de laatste restjes twijfel zal kunnen wegnemen betwijfelt Jansen. De rol van de expert zal niet uitgespeeld raken. 'Er zijn technici die helemaal loos kunnen gaan op de ontdekking van een partikeltje loodwit, maar als er geen bedding is, is er geen relevantie. Je hebt kunsthistorici nodig voor de vraagstelling, de context.'

Zijn collega Han Steenbruggen van het Groninger Museum noemt het Authentic Project 'heel spannend'. 'Kunsthistorici kunnen hier alleen maar baat bij hebben.' Zo vermoedt hij al enige tijd dat een schilderij dat als van Dijkstra staat geregistreerd in werkelijkheid van Jan Wiegers is. 'Van der Lubbe's programma vond daar ook indicaties voor. Zo kom je sterker in je schoenen te staan.' Maar hij beklemtoont dat het 'werk in uitvoering' is. 'Om een maatstaf te krijgen ben je bijvoorbeeld wel heel erg afhankelijk van wat je erin stopt. Je moet zeker weten dat die schilderijen goed zijn.'

Het Instituut Collectie Nederland, de beheerder van kunst in het bezit van de staat, volgt het project met belangstelling. Onderzoeker Ysbrand Hummelen noemt de resultaten in Delft tot dusver 'veelbelovend'. 'Het is goedkoop, snel en ook toe te passen in de handel en het veilingwezen: niet-technieken kunnen er waarschijnlijk ook mee aan de slag.' Maar hij gelooft dat je er niet op kunt blindvaren. 'Het is vaak niet zo eenvoudig. Van Rembrandt bijvoorbeeld staat inmiddels vast dat ook leerlingen in zijn atelier meewerkten. Om die verschillende handen te herkennen heb je toch meer onderzoek nodig.'

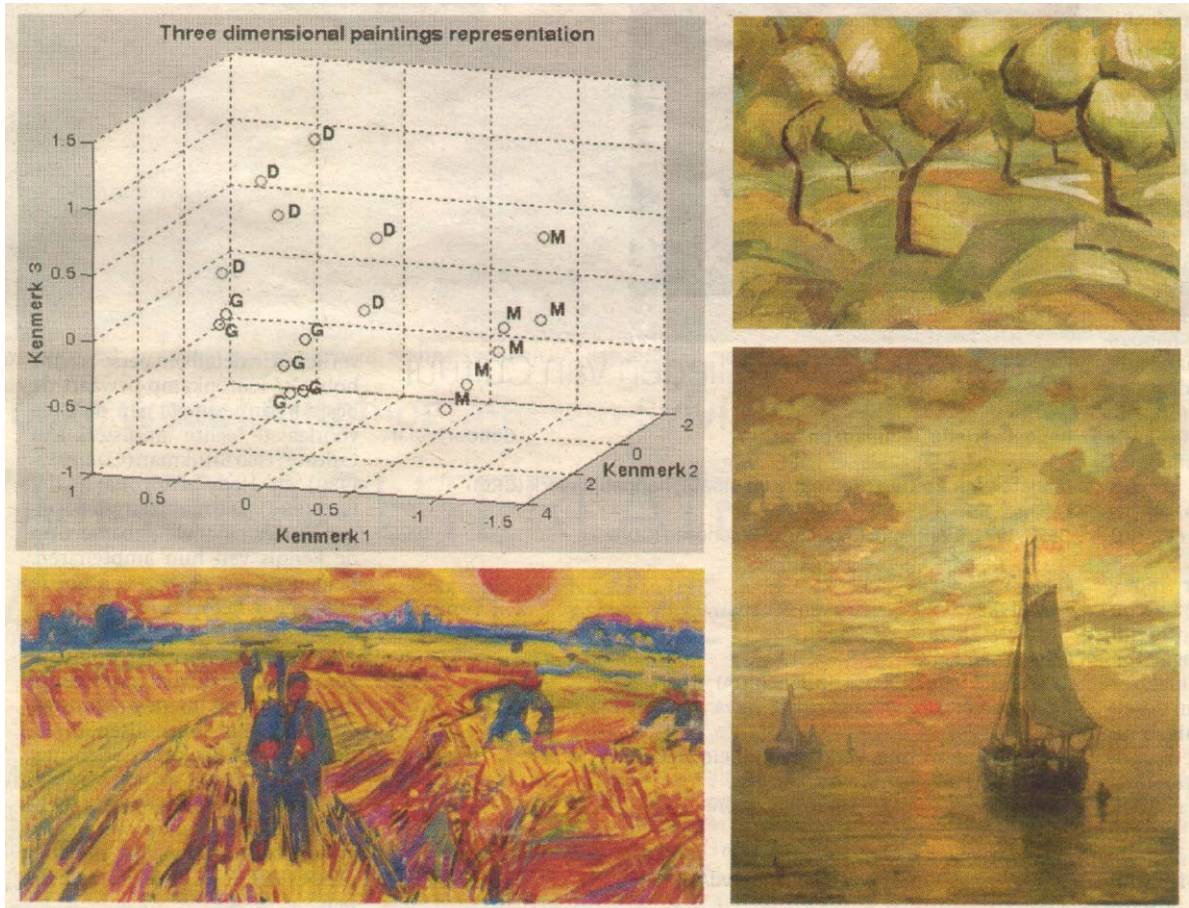
Ronduit sceptisch is de Haagse restaurateur Milko den Leeuw die ook in zijn atelier geregeld in opdracht van musea en particulieren echtheidsonderzoek verricht. Hij werkte eerder samen met wetenschappers ('die kloof bestaat volgens mij al helemaal niet') en volgt de verwickelingen op de voet. Hij komt in zijn werk geregeld vervalsingen tegen en juicht nieuwe detectiemethodes toe. Maar: 'Van al die projecten heeft geen enkele me kunnen overtuigen.'

Wie zich concentreert op de oppervlakte van het kunstwerk, negeert het hele denk- en maakproces dat er in schuil gaat, vindt hij. Bovendien: kunstenaars – en zeker de groten onder hen – zijn altijd bezig geweest met manipulatie van techniek en materiaal. 'Schilders als Van Gogh, Malevitsj en Manet hebben niet altijd één handschrift. Dat verandert voortdurend.'

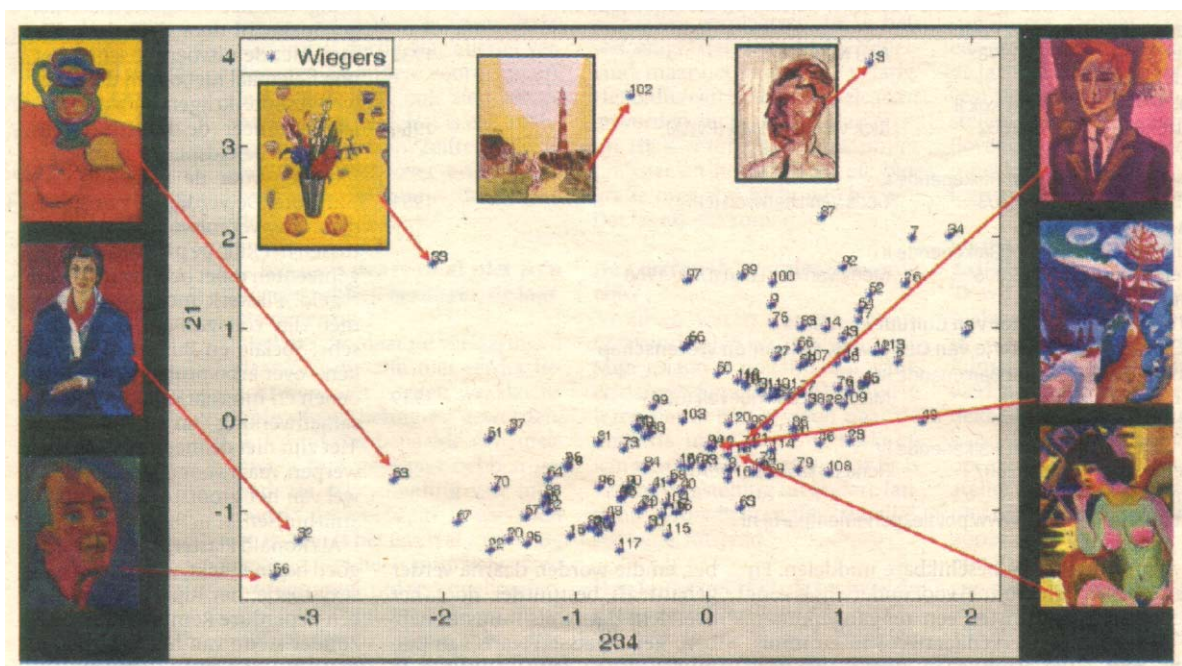
Het opslaan van informatie op basis van foto's vindt hij een hachelijke onderneming. 'De misvatting is dat je er al bent in een en dezelfde ruimte, met dezelfde camera. Maar daarmee ben je er niet. Licht is een groot probleem. Je moet alles op dezelfde manier vastleggen: de dunne transparante glaci's, de dikke, dekkende impasto's. Tel daarbij op dat pigmenten allemaal verschillende reflectie-eigenschappen hebben. Gebruik je een lamp die nieuw is, of die al jaren oud is? Iets ander licht, en je waarneming is al niet objectiever. Er is een standaardisatie nodig, en die is duur en zwaar gepatenteerd.' Volgens hem zijn voor echtheidsonderzoek altijd drie partijen nodig: de restaurateur die het werk op structuur en verandering controleert, de chemicus die de stoffen traceert en de kunsthistoricus die de denkpatronen reconstrueert. 'Wiskundige modellen alleen zijn echt ontoereikend.'

De ervaren Mondriaan-kenner Joop Joosten gelooft dat in authenticiteitsbepaling de techniek uiteindelijk zal zegevieren. 'Het is net als researchwerk: het gaat steeds maar verder. Techniek brengt iets aan het licht wat we niet kunnen waarnemen.' Hij zal er niet rouwig om zijn. 'Het scheelt me een hoop ellende. Van alle Mondriaans die bij mij ter beoordeling worden aangeboden is 95 procent vals. Daar stráált het vanaf. Maar de eigenaar overtuigen, dat loopt niet zelden uit op ruzie.'

Maar de computer zal, zegt Joosten, op één, niet onbelangrijk, terrein de expert nooit kunnen kloppen: de beantwoording van de vraag of het een mooi of lelijk schilderij is. ■

Werken van (met de klok mee) Leo Gestel, Hendrik Willem Mesdag en Johan Dijkstra. De schilderijen zijn gemeten op kleurgebruik, textuur en de manier waarop overgangen tussen kleuren verlopen. Ze vormen afzonderlijke clusters.

Schilderijen van Jan Wiegiers beoordeeld op kleurgebruik en vlakindeling. Als de kunstenaar vooral grotere vlakken gaat schilderen met weinig variatie in kleur, dan valt het werk buiten de cluster met de voor hem karakteristieke schilderijen.

LIJNEN HERKENNEN

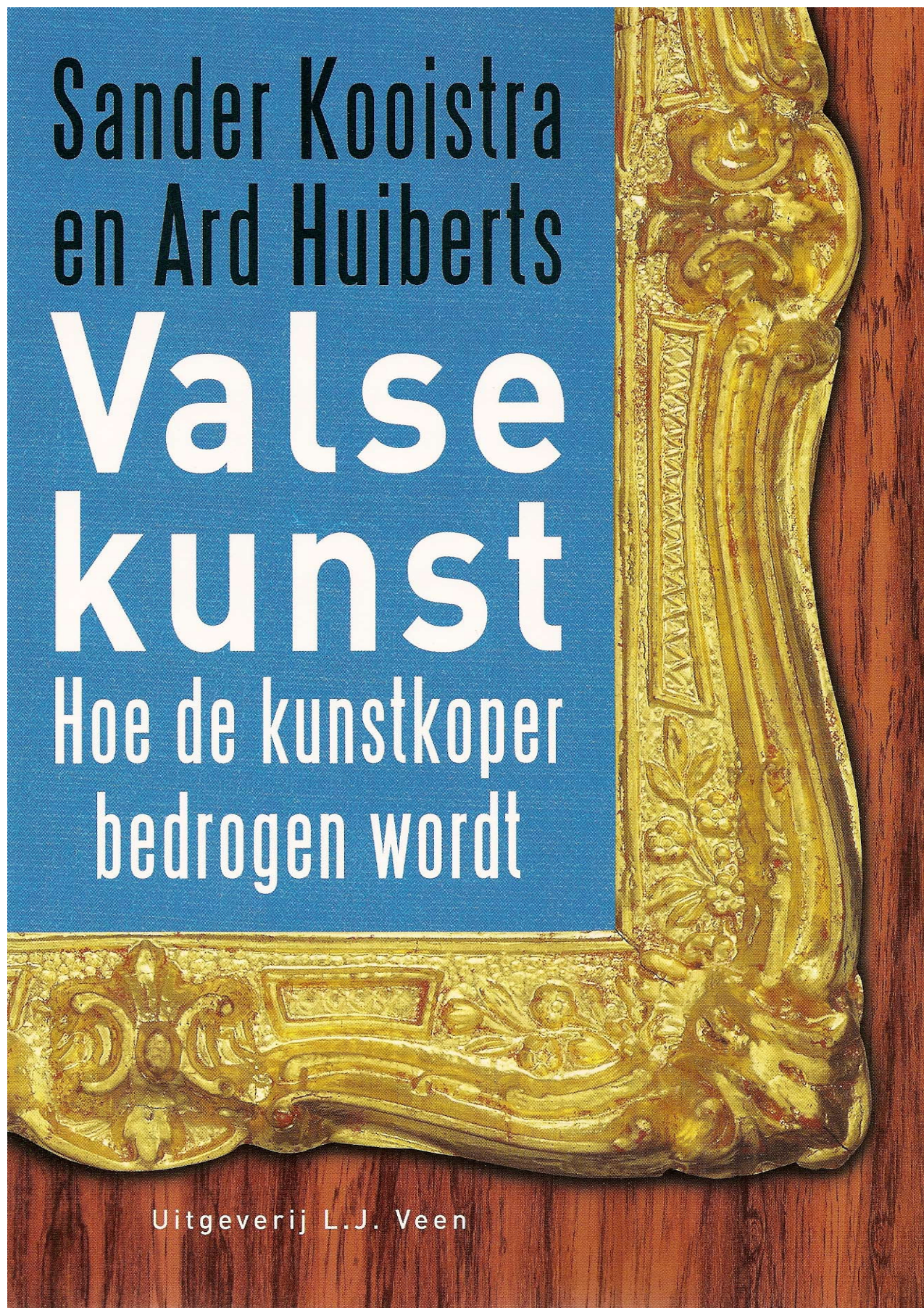
De faculteit elektrotechniek, wiskunde en informatica van de TU Delft heeft ook een programma ontwikkeld voor de identificatie van etsen van Rembrandt. De computer slaagt erin lijnenpatronen in het in de 17de eeuw gebruikte papier vast te leggen.

Elke papierzeef uit die tijd is handgemaakt en bevat daarmee een uniek 'handschrift'. Over het rooster dat het vocht van de papiervezels scheidde, werden voor de stevigheid koperdraden aangebracht, de zogeheten kettinglijnen. Dat patroon is zichtbaar als je een ets tegen het licht houdt: het papier is er dunner.

Met het door de faculteit ontworpen programma bepaalt de computer aan de hand van röntgenopnames van de ets grijswaarden, waaruit het verloop van de kettinglijnen kan worden opgemaakt. Die wordt opgeslagen in een database. Vervalsers kunnen er misschien wel in slagen aan papier uit de 17de eeuw te komen, maar het is onwaarschijnlijk dat het uit dezelfde partij komt waarvan Rembrandt destijds gebruik heeft gemaakt om een bepaalde ets af te drukken.

Professor Van der Lubbe hoopt op termijn in zijn onderzoek ook het papier van andere kunstenaars uit de 16de en 17de eeuw te betrekken.

Voorkant boek: Sander Kooistra en Ard Huiberts "Valse kunst. Hoe de kunst koper bedrogen wordt";
uitgave in 2003; Uitgeverij L.J. Veen

Uitgeverij L.J. Veen

Pagina 85 (gedeelte) uit boek: "Valse kunst. Hoe de kunst koper bedrogen wordt";
Sander Kooistra en Ard Huiberts;
Uitgave in 2003; Uitgeverij L. J. Veen

85

Dit schilderij lijkt tot in de details op een werk van Jan Altink. Het is een vervalsing, opgebouwd uit elementen die Altink veel gebruikte. Een technisch goed gemaakte pastiche, waar veel mensen in zullen tuinen. De maker – we denken hem te kennen – is een landschapsschilder van kwaliteit. Daar zit ook de zwakke plek van deze vervalsing: de visie op het landschap is niet die van Altink.

N.B Bovenstaande afbeelding is één van de tien valse werken die het echtpaar Van Loenen uit Beilen verkocht aan kunstliefhebber Meijering.

Achtergrond (ex)collectie “Ploegschilderijen” echtpaar Van Loenen

Inleiding

Op **13 juli 1992** deed de politie een inval bij het echtpaar Van Loenen, sinds 1969 woonachtig in Holthe (gemeente Beilen) en neemt 31 schilderijen in verzekerde bewaring. Een ernstig vermoeden bestond, dat het hier zou gaan om vervalste (“valse”) werken.

“Onder de in beslag genomen schilderijen bevinden zich enkele exemplaren die nog niet af zijn.” (bron: “Nieuwsblad van het Noorden”, 16 juli 1992, pagina 10)

“Twee getuige-deskundigen, mevrouw R. Smithuis (Castricum) en C.Hofsteenge (Groningen), beiden genieten in de Nederlandse kunstwereld een alom erkende reputatie als kenners van Ploegwerk, gaven in 1992 – onafhankelijk van elkaar – een volkomen identiek oordeel over 31 aan Altink toegeschreven schilderijen. Beiden wezen slechts drie voorstellingen als authentiek aan.” (bron: “De Telegraaf”, d.d. 13-05-1994).

Wegens onvoldoende aanwijzing van schuld ontvangt het echtpaar in de **derde week van januari 1993** van justitie deze werken weer terug.

Wat is er bekend over de herkomst van deze werken en wat voor lezing hebben de eigenaren zelf gegeven?

Enkele citaten:

1 **bron:** Nieuwsblad van het Noorden, d.d. 29 mei 1991

“Tegen veilinghouders heeft Van L. verteld, dat hij **door een erfenis** voor het eerst in het bezit is gekomen van Altinks. **Tegenover deze krant** verklaarde hij gisteren (**N.B. 28 mei 1991!**) **al jaren geleden** ook met de inkoop van werk van **o.a. deze Ploegschilder** te zijn begonnen.”

“Tegen Van L. pleit verder dat hij **zich van verschillende namen bedient**. Ook verkocht hij (N.B. Van Loenen!) in **december** vorig jaar (**N.B. 1990!**) twee tempera’s aan een echtpaar in Slochteren voor f 7.000,-. **Over deze twee kunstwerken bestaat nu ook grote twijfel.**”

2 **bron:** “Nieuwsblad van het Noorden”, d.d. 5 juli 1991

“Tegenover de rechtbank verklaarde Van Loenen **al in de jaren 70 met het kopen** van Altink-gouaches en schilderijen te zijn **begonnen**. De eerste twee gouaches kocht het echtpaar op een kunstmarkt in het Noordhollandse Bergen van de schilderijenverzamelaar Van den Berg uit Heerlen (later woonachtig in Nijmegen). Diezelfde Van den Berg, die niet als getuige aanwezig was omdat hij, **aldus Van Loenen**, is geëmigreerd, zou vorig jaar (**N.B. 1990!**) opnieuw contact hebben opgenomen. Het echtpaar kocht vervolgens een twintigtal Altinks.

Via Van den Berg kwamen de Van Loenens vorig jaar oktober (**N.B. 1990!**) op het spoor van de kunst- en antiekhandelaar Jansen in Amsterdam. Deze verkocht hen in een bestelbusje tegenover het Amsterdamse Centraal Station in totaal 17 schilderijen en gouaches.”

3 bron: "de Volkskrant", d.d. 10 augustus 1991

"Tekenaar Cor van Loenen uit Beilen kwam 20 jaar (**N.B. 1971!**) voor het eerst in aanraking met het werk van de schilder Jan Altink (1885-1971). Hij bezocht met een familielid een kunstmarkt in Bergen, waar zijn inmiddels overleden zuster twee gouaches van de Groninger Ploegschilder kocht van een particulier uit **Heerlen. Ene Van den Berg.**

Een paar weken later nam **Van den Berg** contact met hem op. Van Loenen kocht zes gouaches van de Ploeggroep: drie Altinks, twee Dijkstra's en een Wiegers. Om de verbouwing te financieren van hun boerderij deed de tekenleraar in de loop der jaren de zes gouaches van de hand die hij van Van den Berg had gekocht. Daarnaast begon Van Loenen, nu hij niet meer dagelijks voor de klas hoefde te staan, te **handelen in antiek**. Op een kijkdag van de voorjaarsveiling van Sotheby's in Amsterdam liep hij begin vorig jaar (**N.B.1990!**). Van den Berg weer tegen het lijf. Nu hij de zeventig gepasseerd was, wilde hij zijn verzameling van de hand doen. Het ging om vijf schilderijen en twaalf gouaches van Altink. Betalen had geen haast. Van den Berg stond toch op het punt familie te bezoeken in Australië. Hij zou een paar maanden wegblijven. Eind juli (**N.B. 1990!**) belde Van den Berg. Wanneer hij langs kon komen met de Altinks? Half augustus (**N.B. 1990!**) werd de koop gesloten. **Ik weet niet waar hij woont, zegt Van Loenen.**

Omstreeks 20 september (**N.B. 1990!**) belde ene "Jansen" uit Amsterdam naar Van Loenen. Of ze geïnteresseerd waren in nog meer werk van Altink. Voor de dertien gouaches en vijf olieverfdoeken wilde Jansen ruim f 27.000,- hebben. De ontmoeting vond 5 dagen later plaats in het koffiehuis tegenover het centraal station. Een uurtje later stapte hij (N.B. Van Loenen) met vier pakketten onder z'n arm op de trein naar Beilen. **Jansen had evenmin adres of telefoonnummer achtergelaten. Het was wederom niet bij Van Loenen opgekomen daar naar te vragen."**

4 bron: "Nieuwsblad van het Noorden", d.d. 18 mei 1992

"Van Loenen, die ooit beweerde dat zijn **tante in Schoorl!** hem enkele schilderijen van de Ploeg had nagelaten."

5 bron: "Nieuwsblad van het Noorden", d.d. 16 juli 1992

"De Beilenaar Van Loenen heeft altijd ontkend, dat hij iets met de vervalsingen van Ploegschilderijen te maken had. Ook nu ontkent hij elke betrokkenheid. Hij beweerde de schilderijen **uit een nalatenschap van een tante in Schoorl** te hebben gekregen."

6 bron: "Origine", februari 1994, nummer 1, blz. 62

"**In november 1990**, een half jaar voor de beruchte veilingen, had ik daar (N.B. dorpscafé in Schoorldam") afgesproken met een mij onbekend echtpaar: de heer en mevrouw Van Loenen. Via de kranten boden zij twee werken aan, gesigneerd Jan Altink. **Afkomstig uit de nalatenschap van zijn vader en van een overleden zusje**, verzekerden zij mij. Het waren naar mijn beste weten **vervalsingen**. Ik vond het sneu. Probeerde te achterhalen, waar het werk oorspronkelijk was gekocht, **zodat ze verhaal konden halen**. Ze hielden zich op de vlakte.", aldus mevrouw Renée Smithuis.

7 **bron:** "De Telegraaf", d.d. 13 mei 1994

"Uiterst ongebruikelijk vindt mr. Hamer het, dat Van Loenen tijdens het vooronderzoek nooit is geconfronteerd met de **talrijke ongerijmdheden in zijn verklaringen** tegenover de politie over de herkomst van de als vals gesignaleerde "Altinks". **Zijn verklaringen staan haaks op de belastende verklaringen**, die door derden in het proces-verbaal zijn aangedragen. **Tegen de één verklaarde hij, dat de Altinks uit de collectie van zijn ouders kwamen, tegen de ander wierp hij zich zelf op als iemand die al jaren Altinks verzamelde.**"

Financiering Altink-collectie door echtpaar Van Loenen (volgens eigen zeggen):

8 **bron:** "Volkskrant", d.d. 10 augustus 1991

"Van Loenen had dan mooi de gelegenheid in de tussentijd het geld bij elkaar te krijgen. **Dat lukte dankzij** een erfenis en **een lening** (13.500 gulden) van de Rabobank te Beilen."

9 **bron:** "Nieuwsblad van het Noorden", d.d. 26 maart 1994

"En via wat ruilhandel (antiek voor schilderijen **en niet van de bank geleend geld** kon Cor van Loenen in 1990 z'n Altink-collectie fiks uitbeiden."

Tenslotte

10 **bron:** "Hollands Dagblad", 27 september 1995

Volgens Smithuis liet de officier Dun – dezelfde officier als van de eerste geseponeerde zaak – het er weer bij liggen. **Het was zelfs bekend waar Van Loenen het oude gebuikte linnen met oude spiellatten kocht.** Maar de officier ging niet opnieuw over tot inbeslagname van de diverse spullen in het atelier en de gewraakte schilderijen."

Reactie Cor van Loenen

11 **bron:** "Volkskrant", 20 september 1995

"**Volgens hem zijn alle indertijd te koop aangeboden Altinks 'inmiddels door experts echt bevonden en in gerenommeerde collecties terechtgekomen, waaronder die van een museum.**"

Drie vragen:

- 1 **Welke experts hebben de collectie echt bevonden ???**
- 2 **In welke gerenommeerde collecties is de Van Loenen-verzameling terechtgekomen ???**
- 3 **Welk museum heeft van het echtpaar Van Loenen gekocht ???**

Curriculum vitae Cor van Loenen. Bron: www.artindex.nl

Studiecentrum

TILBURG

informatiedienstverlening, software- & database-ontwikkeling

Smidspad 57

5046 JB TILBURG

tel: 013-5433103

fax: 013-5361705

E-mail: www@artindex.nl

<http://www.artindex.nl>

Loenen, Cornelis Teunis (Cor) van 15.09.1942 Magelang Ned.-Indië. Beroep: docent en schilder. Materiaal: olieverf, aquarel, krijt, pastel en inkt. Onderwerp: dorpsgezichten, ruige/wijdse landschappen, stadsgezichten en stillevenen. Stijl: lyrisch impressionistisch, figuratief-impressionistisch en expressief-coloristisch. Categorie: pastels en schilderijen. Studiereizen: Ardennen, Bretagne, Midden Engeland en Zuid-Duitsland. Verblijf: Nederlands Indië 1942-1947, Warmenhuizen NH 1947-1954, Huisduinen 1954-1969 en Beilen (Drente) van 1969 tot na 2000. **Contact met: Hans Overtoom vanaf 1993 en J.L. Meijering vanaf 1997.** Relatie: Cornelisje van Exter (gehuwd). Beurzen/prijzen: Prijs Militair met palet en camera 1968 en Prijs Militair met palet en camera 1969. Opleiding: Bijzondere Neutrale Kweekschool voor Onderwijzers Den Helder en Minerva Academie voor Beeldende Kunst en Vormgeving Groningen. **Samenwerking met: Jannes de Vries 1972-1976.** Kreeg aanwijzingen van: Harrie Kuijten 1949-1953, Willem van Leusden 1949-1953 en Charley Toorop 1949-1953. Leerling van: Barend Blankert, Evert Musch, Jentsje Popma en Leo Schatz. **Exposeerde samen met: E.B. van Dulmen Krumpelman** en Jan Nagtegaal.

Werken (selectie): Drentse kopermaandagprent <*1974> opdrachtgever: Drentse Drukkersgilde – Drentse kopermaandagprent <*1975> opdrachtgever: Drentse Drukkersgilde

Presentaties - groep (selectie): Gemeentelijke Van Reekum Galerij Apeldoorn 1968 en Gemeentelijke Van Reekum Galerij Apeldoorn 1969.

Presentaties - solo (selectie): Galerie de Zwaan Groningen vanaf 30.05.1992, Galerie de Zwaan Groningen oktober 1993-november 1993, Congres Centrum Zeegse (Dr.) 1999 en Congres Centrum Zeegse (Dr.) 2000.

Presentaties - overig (selectie): **von Dulmen Krumpelman/ Nagtegaal!** van Loenen (Galerie De Paltz Beilen) **1973.**

Literatuur: 851, 3136, 3151 en 3164.

ONDERZOEKSMETHODEN

Waar kan men “verdachte” werken onderzoeken?

(Bron: “De Telegraaf”, 13 mei 1994)

- 1 Het Gerechtelijk Laboratorium in Rijswijk.
- 2 Het Centraal Laboratorium voor Onderzoek van Voorwerpen van Kunst en Wetenschap in Amsterdam.
- 3 Het Doerner Institut München.
Dit instituut gebruikt geavanceerde ouderdomstesten voor de droogtijd van olie.

Adressenlijst deskundigen

Dhr. Auke van der Werff, Beëdigd Taxateur en Makelaar in Kunst

Dijkmanshuizen 7

1792 CD Oudeschild (Texel)

Tel: 0222-318218

Gsm: 06-53976077

Fax: 0222-318797

Email: info@aukevanderwerff.nl

Venduhuis Van den Hende, Veilingen en taxaties, expert op gebied "Groninger Ploeg"

Dhr. J.R.H. van den Hende – Beëdigd Register – Makelaar – Taxateur

Postbus 16

9750 AA Haren

Tel: 050-3127733

Fax: 050-3134958

Internet: www.jrhvandenhende.nl

Email: info@jrhvandenhende.nl

Venduhuis Utrecht

Dhr. Buijsert

Pieterskerkhof 2

3512 JR Utrecht

Tel: 030-2310190

Fax: 030-2367290

Internet: www.veiling-utrecht.nl

Han Steenbruggen, Conservator Groninger Museum

Museumeland 1

9711 ME Groningen

Postbus 90

9700 ME Groningen

Tel: 050-3666555

Fax: 050-3120815

www.groningermuseum.nl

Richard Ter Borg, Galeriehouder en expert op gebied “Groninger Ploeg”

Folkingestraat 33
9711 JT Groningen
Tel: 050-3110918
Internet: www.terborg.com

Sibbele Ongering,**Galeriehouder en expert op gebied “Groninger Ploeg” in bijzonder Jan Altink**

Oude Kijk in 't Jatstraat 146
9712 HN Groningen
Tel: 050-3129628
Fax: 050-3136450
Internet: www.ongering.nl

Mevr. Renée Smithuis, Voormalig Galeriehoudster expert op gebied “Groninger Ploeg”

Van Renesselaan 42
1901 KK Castricum
Tel: 0251-655903

Cees Hofsteenge, Galeriehouder en expert op gebied “Groninger Ploeg”

Gedempte Zuiderdiep 146
9711 HN Groningen
Tel: 050-3180533
Internet: www.hofsteenge.com

Christie's Amsterdam B.V.

drs. Arno Verkade
Hoofd Afdeling Moderne en Hedendaagse Kunst / Beëdigd Taxateur Moderne en Hedendaagse Kunst
Cornelis Schuytenlaan 57
1071 JG Amsterdam
Tel: 020-5755255
Internet: www.christies.nl

Veilinghuis Sotheby's

Directeur: Dhr. Rob Sneep
Mevrouw Heyden – expert op gebied “Groninger Ploeg”
De Boelelaan 30
1083 HJ Amsterdam
Tel: 020-5502200
Internet : www.sotheby.nl

Dhr. Hessink

F. Hessink b.v. veilingen
Kamerlingh Onnesstraat 35
6533 HK Nijmegen
Tel: 024-355 55 90
Internet: www.hessink.nl
Email: info@hessink.nl

Simones en Buunk, beëdigd taxateur Frank Buunk

Notaris Fischerstraat 19
6711 BD Ede
Internet: www.simones-buunk.nl
Email: info@simones-buunk.nl

Schrijvers boek “Valse Kunst”

1. Ard Huiberts
Medeschrijver boek “Valse Kunst”, uitgeverij L.J. Veen
Patrimoniumweg 60
6866 AZ Heelsum
Tel: 0317-317532
Gsm: 06-22505746
2. Sander Kooistra
Medeschrijver boek “Valse Kunst”, uitgeverij L.J. Veen
Tel: 026-4436764
Gsm: 06-53694893

Lammert Muller, restaurateur

Jellemaweg 22
9801 CH Zuidhorn
Tel: 0594-500435
Gsm: 06-21832578

Curriculum vitae Henk Bodewitz

Studeerde na zijn middelbare schoolopleiding scheikunde aan de Vrije Universiteit te Amsterdam. Rondde deze studie in 1975 af met een proefschrift.

Van 1975 - 1990 verbonden aan de Rijksuniversiteit Groningen als universitair hoofddocent op het gebied van wetenschaps- en technologieontwikkeling. Begeleidde proefschriften op het gebied van de ontwikkeling van geneesmiddelen, de opkomst van de biotechnologie, en het ontstaan van natuurbescherming. Was nauw betrokken bij de ontwikkeling van milieuwetenschappen aan de Ru Groningen.

Besloot op zijn 47e dat het tijd was voor bestuurlijk werk en was vanaf 1990 directeur van een opleidingsbedrijf. Leidde een herstructurering van de sector en gaf in 1998/9 leiding aan een omvangrijke fusie. Werkt vanaf 2000 als zelfstandig adviseur.

Zijn adviespraktijk richt zich op organisaties met een maatschappelijke missie. Zijn specialismen zijn duurzame energie, planontwikkeling, coaching en conflictbemiddeling.

Zijn bijdrage omvat onderzoek, advisering, begeleiding en projectontwikkeling.

Naast lezen, muziek en de natuur, is schilderen van het menselijk gezicht voor hem één van de fascinaties die het leven boeiend maken.

© De Raadgever Intradiensten B.V.

(bron: www.deraadgeverintra.nl)

Samenstelling initiatiefgroep "Ploeg-affaire" (Eerste bijeenkomst: 20 oktober 2006)

dr. Henk W.H.J. Bodewitz
Wassenberghstraat 62a
9718 LN GRONINGEN

Tel. 050-5269031 06-55334690
www.deraadgeverintra.nl
E-mail: hbodewitz@deraadgever.nl
bodewitz-advies@hetnet.nl

Carla Durville
Nieuwe Boteringestraat 47-9
9712 PH GRONINGEN

Tel. 050-3118888 06-25285005
www.tangothedark.nl
E-mail: info@tangothedark.nl

ing. Jan Havenga
Dorpsweg 43
9798 PD GARMERWOLDE

Tel. 050-5497786 06-53162605
E-mail: havenga-account@kpn-officedsl.nl

IJsbrand van Leeuwen
Nieuwe Boteringestraat 70
9712 PP GRONINGEN

Tel. 050-5418425 privé
050-3125522 werk
Fax 050-3180820
www.ls.nl
E-mail: ijsbrand@ls.nl

Malgorzata Marlinska
Nibelungenstr. 26
D-26123 OLDENBURG

Tel. 0049-(0)441-24116
www.marlinska.com
E-mail: marlinska@web.de

drs. Johan L. Meijering
Nieuwe Boteringestraat 72
9712 PP GRONINGEN

Tel. 050-3118888 06-53728157
www.tangothedark.nl
E-mail: johanmeijering@home.nl
info@tangothedark.nl

Johan van Wijk
Pinksterbloem 1
9363 LJ MARUM

Tel. 06-52538751
E-mail: j.vanwijk@freeler.nl

Foto v. l.n.r.:

*IJ. van Leeuwen, M. Marlinska, H. Bodewitz,
J. Havenga, J. van Wijk, C. Durville,
J. Meijering*

drs.Joh.L.Meijering
Nieuwe Boteringstraat 72
9712 PP GRONINGEN

Tel. 050-3118888
06-53728157

E-mail: johanmeijering@home.nl
info@tangointhedark.nl

Aan:
Het management van de
Kunstacademie Minerva
T.a.v.
Mevr. Mieke van den Broek-Hanskamp
Postbus 1329
9700 BH GRONINGEN

Groningen, 25 november 2006

Geachte mevr. Van den Broek,

Namens onze initiatiefgroep (6 personen) en in het bijzonder Henk Bodewitz (opsteller) doen wij U hierbij toekomen het concept-manifest de "PLOEG-AFFAIRE". In oktober j.l. mocht U ontvangen "de Altink-affaire, mijn pleidooi", een eerste aanzet tot dit concept-manifest. Op 18 oktober j.l. hadden wij hierover telefonisch contact.

Graag zouden Henk Bodewitz en ik namens onze initiatiefgroep met U een afspraak willen maken om over het onderwerp – zoals verwoord in bijgaand concept-manifest – met U hierover van gedachten te wisselen.

Als initiatiefnemers zijn wij ons bewust, dat de oprichting van een stichting en het in het leven roepen van een fonds, geheel afhankelijk is van een brede maatschappelijke steun, een steun die hard nodig is i.v.m. de niet eenvoudige problematiek.

Wij zijn in ieder geval bereid om de nodige tijd, energie en middelen voor dit doel beschikbaar te stellen. In principe is t.b.v. het op te richten fonds door particulieren inmiddels een bedrag van Euro 27.500 toegezegd.

Alvorens met het "Manifest" naar buiten te treden, willen we eerst met een aantal (mogelijke) betrokkenen van gedachten wisselen.

Uw instituut neemt in deze o.i een prominente plaats in. Voor zover ons bekend is onder meer Jan Altink bij Uw instelling opgeleid en nadien als docent werkzaam geweest.

Eén van de ideeën die binnen onze initiatiefgroep leeft is om de mogelijkheden te onderzoeken van een afstudeeropdracht voor een groep studenten (Minerva; RuG/kunstgeschiedenis/rechten; Hanzehogeschool/business studies).

Gaarne vernemen wij van U of bereid bent ons te ontmoeten en U ruimte vrij kunt maken in Uw ongetwijfeld volle agenda. Wij zien uit naar Uw reactie.

Met vriendelijke groet, namens de initiatiefgroep,

Johan Meijering

drs. Joh.L.Meijering
Nieuwe Boteringestraat 72
9712 PP GRONINGEN

Tel. 050-3118888
06-53728157

E-mail: johanmeijering@home.nl
info@tangointhedark.nl

Aan:
Het bestuur van de Federatie Makelaar
Taxateur en Veilinghouders (TMV)
T.a.v. het Algemeen Secretariaat
Mr. P.H. Ariës Kappers
Postbus 75510
1070 AM AMSTERDAM

Groningen, 26 november 2006

Geacht bestuur,

Namens onze initiatiefgroep – bestaande uit 6 personen – en in het bijzonder Henk Bodewitz (opsteller) doen wij U hierbij toekomen het concept-manifest de “PLOEG-AFFAIRE”.

In oktober j.l. mocht U ontvangen “De Altink-affaire, mijn pleidooi”, een eerste aanzet tot dit concept-manifest.

Als initiatiefnemers zijn wij ons bewust, dat de oprichting van een stichting en het in het leven roepen van een fonds, geheel afhankelijk is van een brede maatschappelijke steun, een steun die hard nodig is i.v.m. de niet eenvoudige problematiek.

Wij – de leden van deze initiatiefgroep – zijn in ieder geval bereid om de nodige tijd, energie en middelen voor dit doel beschikbaar te stellen. In principe is t.b.v. het op te richten fonds door particulieren inmiddels een bedrag van Euro 27.500 toegezegd.

Eén van de ideeën die binnen onze initiatiefgroep leeft is om de mogelijkheden te onderzoeken van een afstudeeropdracht voor een groep studenten (Kunstacademie Minerva; Rijksuniversiteit Groningen: kunstgeschiedenis/rechten en Hanzehogeschool: business studies). Een afschrift van de brief aan het management van de Kunst Academie Groningen op 25 november j.l. met het verzoek voor een verkennend gesprek over dit onderwerp, gaat hierbij.

Als landelijke (koepel) organisatie heeft U ongetwijfeld veel contacten, ook met Uw achterban, de landelijke taxateurs, makelaars en veilinghouders.

N.a.v. bijgevoegd concept-manifest zouden wij gaarne met U van gedachten willen wisselen.

Het Manifest de “PLOEG-AFFAIRE” roept dan ook allen, die verantwoordelijkheid dragen om de Ploeg als cultuurgoed te beheren, op om de krachten te bundelen.

Wij verzoeken U beleefd langs deze weg om steun voor ons initiatief en stellen het op hoge prijs om van U te mogen vernemen of U daartoe bereid bent en suggesties heeft.

Wij houden ons van harte aanbevolen en zien Uw reactie vol spanning tegemoet.

Met vriendelijke groet, namens de initiatiefgroep,

(Johan Meijering)

ING HOOFDSPONSOR

Symposium 'Echt – Vals'

Welkom op het symposium 'Echt-Vals'.

Tijdens deze bijeenkomst staan vervalsingspraktijken in de moderne kunst centraal.

Mede in verband met de vervalsingszaak rond het werk van Klaas Gubbels is er voor dit onderwerp momenteel veel aandacht.

Vijf sprekers belichten dit onderwerp van verschillende kanten onder voorzitterschap van **Annabelle Birnie**, Hoofd ING Art Management en gecertificeerd makelaar en taxateur moderne en hedendaagse kunst.

De sprekers zijn:

Geert Jan Jansen, kunstenaar en vervalsingsdeskundige

Jan Pieter Glerum, veilingmeester

Roland Janssen, galeriehouder en bestuurslid van de Nederlandse Galerie Associatie

Aad du Croix Timmermans, hoofdinspecteur van politie b.d.

Johan L. Meijering, kunstverzamelaar

In deze map vindt u meer informatie over de sprekers.

Na de inleidingen is er tijd voor een discussie tussen de deelnemers aan het symposium en wordt u in de gelegenheid gesteld om vragen te stellen.

Het programma is als volgt:

'Echt-Vals', 18 januari, 14.30-16.30, Waterkantzaal, PTA, Amsterdam

14.30 - 14.45	inleiding door de voorzitter
14.45 - 15.45	voordrachten panelleden (circa 15 minuten)
15.45 - 16.05	discussie onder leiding van de voorzitter
16.05 - 16.25	vragenronde voor het publiek.

v.l.n.r.: Johan L. Meijering, Roland Janssen, Annabelle Birnie, Jan Pieter Glerum, Aad du Croix Timmermans, Geert Jan Jansen,

Geraadpleegde literatuur

- “Jan Altink”
Mr. D. H. Couvée, Dr. W. J. de Gruyter en E. L. Wouthuysen, 1978,
Jan Altink Stichting
- “De Ploeg 1918-1941. De hoogtijdagen”
Cees Hofsteenge, 1993, Benjamin en Partners, ISBN 90 5477 009 0
- “Verleden Tijd. Memoires”
Adriaan Venema, 1994, Balans, ISBN 90-5018-236-4
- “Valse kunst. Hoe de kunst koper bedrogen wordt”
Sander Kooistra, Ard Huiberts, 2003, L. J. Veen, ISBN 90-204-0678-7
- “De strijd om de Echte Vincent van Gogh”
Henk Tromp, 2006, Mets & Schilt, ISBN 90-5330-537-8

Verzendlijst dossier 'Nachtmerrie van een kunstliefhebber'

Dit dossier is op woensdag 13 juni 2007 beschikbaar gesteld aan:

- Dhr. Hans Alders, voorzitter van de Provinciale Staten en commissaris van de koningin van de provincie Groningen (**eerste exemplaar!**)
- Provinciale Staten van de provincie Groningen
- Alle leden van de Initiatiefgroep 'Ploeg-affaire' (7 leden)
- College van burgemeester en wethouders van de gemeente Groningen
- De gemeenteraad van de gemeente Groningen
- Dhr. Jaques Wallage, burgemeester van de gemeente Groningen
- Dhr. Jaap Dijkstra, wethouder Cultuur van de gemeente Groningen
- Directie Onderwijs Cultuur Sport gemeente Groningen, Postbus 268, 9700 AG Groningen
- Raadscommissie Onderwijs en Welzijn gemeente Groningen
- Alle fracties van de politieke partijen van de gemeente Groningen
- College van Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen
- Dhr. J.C. Gerritsen, gedeputeerde Cultuur provincie Groningen
- Commissie Welzijn, Cultuur en Sociaal Beleid provincie Groningen
- Alle fracties van de politieke partijen van de provincie Groningen
- Directie Groninger Museum, Kees van Twist, directeur
- Dhr. Han Steenbruggen, conservator Groninger Museum
- Vereniging van Vrienden van het Groninger Museum, Nieuwstad 2, 9905 PH Holwierde (Gr.)
- Bestuur Groninger kunstkring 'De Ploeg,' Rietveldlaan 13, 9731 MJ Groningen
- Bestuur Stichting Johan Dijkstra, Postbus 9529, 9700 LM Groningen
- Bestuur stichting H.N. Werkman, p/a Postbus 20001, 9700 PB Groningen
- Directie CBK Groningen, Trompsingel 27, 9724 DA Groningen
- Directie Grafisch Museum, Rabenhauptstraat 65, 9724 DA Groningen
- Kunstraad Groningen, Trompsingel 27, 9724 DA Groningen
- Bestuur Kunstlievend Genootschap Pictura, Martinikerkhof 26, 9712 JH Groningen
- Stichting Behoud Beeldende Kunsten Groningen, Zonland 132, 9734 BP Groningen
- Management Kunstacademie Minerva, Postbus 1329, 9700 BH Groningen
- College van Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe
- Dhr. A.L. Ter Beek, commissaris van de koningin provincie Drenthe
- Dhr. drs. R.W. Munniksmma, gedeputeerde Cultuur provincie Drenthe
- Projectgroep Cultuur en Welzijn provincie Drenthe
- College van burgemeester en wethouders van de gemeente Assen
- Mevr. D.van As-Kleijwegt, burgemeester gemeente Assen
- Dhr. A.L.Langius, wethouder Cultuur gemeente Assen
- Dhr. drs. E.H.T.M. Nijpels, commissaris van de koningin provincie Friesland
- College van Gedeputeerde Staten van de provincie Friesland
- Dhr. dr. A.J. Mulder, gedeputeerde Cultuur provincie Friesland

- Alle fracties politieke partijen Tweede Kamer
- Dhr. dr. E.M.H. Hirsch Ballin, minister van Justitie, Postbus 20301, 2500 EH Den Haag
- Ronald Plasterk, minister van OCW, Postbus 16375, 2500 BJ Den Haag
- Jacqueline Cramer, minister VROM, Postbus 20951, 2500 EZ Den Haag
- Galerie Cees Hofsteenge, Gedempte Zuiderdiep 146 9711 HN Groningen, Ploegexpert; getuige-deskundige 'Altink-affaire I'
- Mevr. Renee Smithuis, Ploeg-expert, Van Renesselaan 42, 1901 KK Castricum, getuige-deskundige 'Altink-affaire I'
- Galerie Richard Ter Borg, Folkingestraat 33, 9711 JT Groningen , deskundige 'Groninger Ploeg'
- Galerie Sibbele Ongering, Oude Kijk in 't Jatstraat 146, 9711 HN Groningen, Altink-deskundige
- Dhr. J.J.Koster, Kleiweg 29, 9831 PL Aduard (Gr.), expert "Groninger Ploeg"
- Beno Hofman, Noorderbinnensingel 135A, 9712 XM Groningen, kunsthistoricus
- Dhr. J.R.H. van den Hende, beëdigde register-makelaar-taxateur, Postbus 16, 9750 AA Haren (Gr.)
- Dhr. Auke van der Werff, beëdigde taxateur en makelaar in kunst, Dijkmanshuizen 7, 1792 CD Oudeschild (Texel)
- Dhr. Frank Buunk, beëdigde taxateur, galerie Simones en Buunk, Notaris Fischerstraat 19, 6711 BD Ede
- Bestuur Taxateurs Makelaars en Veilinghouders, Postbus 75510, 1070 AM A'dam
- Bestuur Nederlandse Galerie Associatie, Westeinde 22, 2512 HD Den Haag
- Dhr. C. Buijsert Venduhuis Utrecht, Pieterskerkhof 2, 3512 JR Utrecht
- Directie veilinghuis Sotheby's, De Boelelaan 30, 1083 HJ Amsterdam
- Directie Christie's Amsterdam BV, Cornelis Schuytenlaan 57, 1070 JG Amsterdam
- Directie F. Hessink b.v. veilingen, Kamerlingh Onnesstraat 35, 6333 HK Nijmegen
- Directie veilinghuis de Eland-de Zon-Loth Gijselman, Weesperstraat 110, 1112 AP Diemen-Amsterdam
- Directie veilinghuis Ald Fryslân, Roodhemsterweg 8, 8651 CV IJlst (Fr.)
- Directie Methusalem Veilingen, Tramstraat 14, 7848 BK Schoonoord (Dr.)
- Directie veilinghuis Omnia, Slochterstraat 107, 9611 CN Sappemeer (Gr.)
- Directie Glerum, Lekstraat 63, 1079 EM Amsterdam
- Directie Haags Venduehuis, Nobelstraat 5, 2513 BC Den Haag
- Directie Rijksmuseum Amsterdam, Postbus 74888, 1070 DN Amsterdam
- Directie Museum Het Hoogeland, Schoolstraat 2, 9989 AG Warffum (Gr.)
- Directie Museum De Buitenplaats, Hoofdweg 76, 9761 EK Eelde (Gr.)
- Directie Drents Museum, Postbus 134, 9400 AC Assen
- Directie Fries Museum, Postbus 1239, 8900 CE Leeuwarden (Fr.)
- Ard Huiberts en Sander Kooistra, schrijvers boek 'Valse Kunst', Patromoniumweg 60, 6866 AZ Heelsum
- Lammert Muller, Rijksrestaurateur, Jellemaweg 22, 9801 CH Zuidhorn (Gr.)
- Mr. P. Koerts, Trip Advocaten, Hereweg 93 9700 BC Groningen
- Mr. Rob C. Spronk, De Raadgever Intradiensten bv, Wenackers 12, 9468 TL Annen
- Mr. L. D. Hamer, Hamer Advocaten, Keizersgracht 563, 1017 DR Amsterdam
- Directie Ned. Gasunie NV, Concourslaan 17, 9727 KC Groningen

- ING Amsterdam, afdeling Kunst, Postbus 1800, 1000 BV Amsterdam
- Roland Janssen, Galerie Willy Schoots, Willemstraat 27, 5611 HB Eindhoven
- Hendrik Jan Korterink, Tilanusstraat 8, 8091 XH Wezep, misdaadjournalist
- V.P.R.O., Chris Vijn, Werktitel Jansen en Jansen. Onderwerp: 'Valse Kunst'
Postbus 11, 1200 JC Hilversum
- Driek van Wissen
- Imca Marina
- Maya Wildevuur
- Arno van der Heyden
- Bert Visscher
- Lenie 't Hart
- Jacques d'Ancona
- Lokale, regionale en landelijke media
- Margarethe, William, Alexander (kinderen), Christiaan-Carlos (kleinzoon), Frits Meijering (broer)
en Gonda Meijering (zus)
- Hare Majesteit de Koningin, Paleis Noordeinde, Postbus 30412, 2500 GK Den Haag

Het eerste exemplaar van dossier "Nachtmerrie van een kunstliefhebber" is op woensdag, 13 juni 2007 beschikbaar gesteld aan de voorzitter van de Provinciale Staten en commissaris van de koningin van de provincie Groningen, de heer Hans Alders.

Dit dossier nr. is beschikbaar gesteld in een oplage van 200 exemplaren.

Groningen, 13 juni 2007

(drs. Johan L. Meijering)